CGT

CatalunyA

> Òrgan d'expressió de la CGT de Catalunya · 8a. època · Maig 2016 · núm. 182 · 0,50 euros

www.cgtcatalunya.cat

Per una pedagogia LLIBERTÀRIA

Portada: Imma Batalla
Dipòsit legal: B 36.887-1992

Editorial

En defensa dels serveis públics

Tenim dret a tenir drets?

Parlem:

Del Dret a la Sanitat Pública universal i de qualitat.

Del Dret a una Educació Pública per tots i totes que ens formi en llibertat i amb sentit crític.

Del Dret al fet que nostres persones Depenents (persones majors, nens i nenes, persones malaltes i soles), siguin cuidades perquè puguin tenir una qualitat de vida digna.

Del Dret a Pensions Públiques suficients per tots i totes.

Del Dret al fet que a les nostres ciutats, als nostres pobles, els serveis públics de Neteja, Aigua, Energia, Habitatge, Assumptes Socials, Medi ambient, Educació Infantil, Informació i Comunicació, Transports, etc. siguin prestats i atesos per empreses públiques, on la suficiència i l'eficiència d'aquests serveis es garanteixin sempre.

Del Dret a una Comunicació Pública (Ràdios, Correus, Televisions, Premsa…) para totes les persones, que garanteixi la llibertat d'expressió i una informació lliure des de l'interès comú i general.

Del Dret a una Renda Bàsica garantida per tots i totes.

La nostra resposta és molt clara: Totes i Tots tenim DRET a aquests DRETS, perquè són Drets Fonamentals de tots els éssers humans. Per què ens han robat aquests Drets Fonamentals i qui són els responsables d'aquesta barbaritat?:

La desposesió dels béns comuns que garantien la subsistència de la gent i certa independència de no ser sotmesos al treball assalariat, està en els orígens del capitalisme.

El que va aparèixer a partir dels anys 70 és la desposesió dels serveis essencials per a la comunitat a través de la seva mercantilització, i les privatitzacions de les empreses públiques, per mitjà de les quals es prestaven part d'aquests serveis, patrimoni de tota la societat, per ser convertits en negoci privat.

La "Gran Crisi" com a excusa, ens condueix a la Gran Estafa Social: La crisi-estafa que el capitalisme genera a partir del 2007, aguditza de manera letal la desposesió, i ens trobem que, en el període 2009-2014, la reducció de la despesa pública s'apropa als 78.000 milions d'euros a l'estat espanyol.

Les retallades són dramàtiques per a la majoria social. Cap dels béns comuns es lliura d'aquesta barbàrie: l'educació, la sanitat, l'habitatge, les prestacions de desocupació, les cures, la dependència, la cultura, les pensions, les inversions en serveis públics…

Els diferents governs, al dictat de Brussel·les, directament van retallar la despesa social en les tres grans partides que afecten als Drets Socials: els serveis públics bàsics, les prestacions de la protecció social i les polítiques socials.

Contra tot això des de la CGT seguim en campanya per a defensar els serveis públics.

IDREN

"Cinc anys després de la seva eclosió, el 15-M està més mort que el punk"
Marc Rude, activista social barceloní

ON ENS TROBEM?

SECRETARIAT PERMANENT DEL COMITÈ CONFEDERAL DE LA CGT DE CATALUNYA

Via Laietana, 18, 9è - 08003 Barcelona - spccc@cgt.es Tel. 933103362. Fax 933107110

FEDERACIONS SECTORIALS

• Federació Metal·lúrgica de Catalunya (FEMEC)
• Federació de Banca, Borsa, Estalvi i Entitats de Crèdit
• Federació Catalana d'Indústries Químiques (FECIQ)
• Federació de Sanitat
• Federació d'Ensenyament de Catalunya (FEC)
• Federació d'Administració Pública (FAPC)

FEDERACIONS COMARCALS

Anoia
Carrer Clavells 11 - 08700 Igualada
cgtanoia@yahoo.es
Tel./fax 938042985

Baix Camp/Priorat
Raval de Sta. Anna 13, 2n, 43201 Reus
baixc-p@cgtcatalunya.cat
Tel. 977340883. Fax 977128041

Baix Llobregat
Cra. Esplugues, 46 - 08940 Cornellà - cgtbaixll@cgtcatalunya.cat
Tel. 933779163. Fax 933777551

Baix Penedès
Nord, 11-13, 3r, 43700 El Vendrell
Tel. i fax 977660932
cgt.baix.penedes@gmail.com

Barcelonès Nord
Alfons XII, 109. 08912 Badalona
cgt_bn@yahoo.es, tel. i fax 933831803

Garraf-Penedès
Lepant, 23, baixos. 08800 Vilanova i la Geltrú - cgtvng@cgtcatalunya.cat
Tel. i fax 938934261

Maresme
Unió 38 baixos, 08302 Mataró - mares,me.cgt@gmail.com
Tel. i fax 937908261

Vallès Oriental
Francesc Macià, 51 08100 Mollet - cgt_mollet@hotmail.com
Tel. 935931545. Fax 935793173

FEDERACIONS INTERCOMARCALS

Girona
Av. Sant Narcís 28, ent. 2a 17005 Girona
cgt_gir@cgtcatalunya.cat
Tel. 972231034. Fax 972231219

Ponent
Av. Catalunya, 2, 8è 25002 Lleida - lleida@cgtcatalunya.cat
Tel. 973275357. Fax 973271630

Camp de Tarragona
Plaça Imperial Tarraco, núm. 1 Edifici 2, 3a Planta, 43005 Tarragona
cgttarragona@cgt.es
Tel. 977242580 i fax 977241528

FEDERACIONS LOCALS

Barcelona
Via Laietana, 18, 9è - 08003 Barcelona
flbcn@cgtbarcelona.org
Tel. 933103362. Fax 933107080

Berga
Balç 4, 08600
sad@cgtberga.org Tel. 938216747

Manresa
Circumval·lació 77, 2n - 08240 Manresa
manre@cgtcatalunya.cat
Tel. 938747260. Fax 938747559

Rubí
Colom, 3-5, 08191 Rubí, flcgt_rubi@hotmail.com Tel. i fax 93 588 17 96

Sabadell
Rosellò 10, 08207 Sabadell - cgtsabadell@hotmail.com Tel. i fax 93 745 01 97

Terrassa
Ramon Llull, 130-136, 08224 Terrassa - cgtterrassafl@gmail.com
Tel. 93 788 79 47. Fax 93 789 45 04

Castellar del Vallès
Pedrissos, 9 bis, 08211 Castellar del Vallès
cgt.castellar-v@terra.es, Tel./fax 93 714 21 21

Sallent
Clos, 5, 08650 Sallent
sallent@cgtcatalunya.cat
Tel. 93 837 07 24. Fax 93 820 63 61

Tàrrega
Plaça dels Àlbers 10, 2n, 25300, Tàrrega

Viladecans
C/ Sant Marià 72, 08840 Viladecans
fl.viladecans@cgtcatalunya.cat
Telf. 936590814 - 610072649

Edició del **Col·lectiu la Tramuntana**: Joan Rosich, Joan Anton T, José Cabrejas, Josep Estivill, Xavi Roijals, Jordi Martí, Paco Martín, Moisès Rial, Xabi Araujo. Col·laboradors: Artur Sardà, Toni Àlvarez, Pep Cara, Ferran Aisa, Emili Cortavitarte, Agustín Guillamón, Josep Torres, Dídac Salau, Arnauart, Idren, Agurrelj, Roser Pineda, Ermengol Gassiot, Òscar Murciano, i el Secretariat Permanent i les federacions i seccions sindicals de CGT Catalunya.
Tirada: 13.000 exemplars.
Redacció i subscripcions a Catalunya: Raval Sta. Anna, 13, 2n. 43201 Reus. Tel. (dimecres tarda) 977340883. Col·laboracions: catalunyacgt@cgtcatalunya.cat, com-cgt-cat@cgtcatalunya.cat
Web revista: www.revistacatalunya.cat
No compartim necessàriament les opinions signades de col·laboradores i col·laboradors.

D'acord amb la Llei Orgànica 15/1999 de Protecció de Dades de caràcter personal la CGT informa: a) Les dades personals, nom i adreça dels subscriptors i subscriptores són incorporades a un fitxer automatitzat degudament notificat davant l'Agència de Protecció de Dades, el titular del qual és el Secretariat Permanent de la CGT de Catalunya i la seva única finalitat és l'enviament d'aquesta publicació. b) Aquesta base de dades està sotmesa a les mesures de seguretat necessàries per tal de garantir la seguretat i confidencialitat en el tractament de les dades de caràcter personal. c) Tot/a subscriptor/a podrà exercir el seus drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició al tractament de les seves dades personals mitjançant comunicació remesa al Secretariat Permanent de la CGT de Catalunya, al correu electrònic s-org@cgtcatalunya.cat o bé a Via Laietana 18, 9è de Barcelona.

Tots els contínguts d'aquesta revista estan sota una llicència "Creative Commons Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 2.5 Espanya"
Sou lliure de: copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:
- Reconeixement. Heu de reconèixer els crèdits de l'obra de la manera especificada per l'autor o el llicenciador.
- No comercial. No podeu utilitzar aquesta obra per a finalitats comercials.
- Sense obres derivades. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.
Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clar els termes de la llicència de l'obra. Alguna d'aquestes condicions pot no aplicar-se si obteniu el permís del titular dels drets d'autor. Els drets derivats d'usos legítims o altres limitacions reconegudes per llei no queden afectats per l'anterior. Més informació a http://cat.creativecommons.org/

Tema del mes

Entrevista a Ivan Miró: “Fer barris cooperatius és articular una trama urbana i econòmica al servei d’allò comú”

Barricoop
https://barricoop.org

Ivan Miró i Acedo (Barcelona, 1975). És sociòleg, investigador i docent en Història del cooperativisme, economia social i solidària, sociologia urbana. Soci fundador de La Ciutat Invisible, participa a la Xarxa d’Economia Solidària. Coautor de “Les cooperatives obreres de Sants” i l’informe “L’economia social i solidària a Barcelona”, entre d’altres recerques. Ha estat docent en el Postgrau d’Economia Cooperativa de la UAB i actualment coordina els cursos “Cooperativisme i Economia Solidària”.

- El projecte de Benimaclet Barri Cooperatiu de València s’inspira en l’experiència que vàreu portar a terme al barri de Sants de Barcelona, començant allà per l’any 2009. Com neix Sants Cooperatiu?

A Sants, el Projecte Barri Cooperatiu va sorgir d’un doble procés. En primer lloc, cap al 2005 es van crear algunes cooperatives de treball vinculades als moviments socials del barri. Eren fruit del desig de traslladar, a l’àmbit de l’economia, les pràctiques autoorganitzades apreses en les lluites socials; així com de la necessitat de crear infraestructures estables i llocs de treball remunerat per als membres dels moviments socials locals. Intuíem que una lluita sociopolítica que no generés alternatives socioeconòmiques, ni era transformadora ni era sostenible. Per altra banda, en aquells anys arribaren a Sants les Federacions de Cooperatives catalanes, que s’instal·laren en un edifi ci del patrimoni cooperatiu històric del barri: l’antiga cooperativa de consum l’Empar de l’Obrer.

Vam començar a col·laborar i sorgí la idea del projecte. La sinergia entre la potència organitzativa i econòmica de la Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya i les capacitats relacionals i associatives de les cooperatives de treball autogestionàries de Sants, era una oportunitat per incidir en un barri on, per la seva pròpia història social i obrera, el cooperativisme hi havia estat present de forma notable. La crisi econòmica, que havia esclatat just aleshores, impel·lia a socialitzar el projecte cooperativista. I la dimensió local, amb les seves trames comunitàries i associatives, era l’entorn idoni per a potenciar una economia de proximitat com és la cooperativa.

- Quin recorregut ha tingut i quins són els seus resultats des del teu punt de vista per al barri de Sants?

A nivell pràctic, hem incidit en el camp mediàtic, educatiu i associatiu del barri; hem investigat i recuperat la memòria cooperativa de Sants, creant una identifi cació afectiva entre el territori i el cooperativisme; i hem contribuït a la creació de nous projectes cooperatius. A nivell genèric, hi hem contribuït a socialitzar el debat sobre les alternatives socioeconòmiques al capitalisme; i a nivell concret, hem contribuït tant a recuperar edifi cis històrics per a equipaments (la Lleialtat Santsenca) com a crear un imaginari de barri on l’economia social i solidària té una centralitat que fa una dècada era impensable. Ara estem treballant per tal que en una de les naus de Can Batlló hi aixequem un complex de promoció de l’economia cooperativa, que anomenem Coòpolis, i també estem iniciant l’Impuls Cooperatiu de Sants, format per 7 cooperatives de treball i 3 projectes d’economia comunitària de Can Batlló, que pretén seguir treballant la intercooperació entre iniciatives socioeconòmiques a la vegada que fomenta la dimensió comunitària: la construcció d’un Barri Cooperatiu.

- Des d’aleshores, el projecte s’ha estès a d’altres barris de Barcelona, i ha servit per impulsar altres experiències en xarxa. Fins i tot ens hem animat ara des del País Valencià a replicar -lo i tractar d’aprofi tar l’experiència i el bagatge. Com valores aquest procés?

Amb el Projecte Barri Cooperatiu vàrem desenvolupar algunes activitats en diferents barris de Barcelona, com el Poble Sec, Poble Nou, la Barceloneta, Gràcia, Guinardó o Nou Barris. I en alguns d’aquests barris hi han nascut projectes relacionats amb el cooperativisme i el territori, des de la recuperació de la memòria cooperativa a la Barceloneta, fi ns a Cooperasec i l’Ateneu Cooperatiu La Base, al Poblesec.

No és que el Projecte Barri Cooperatiu en fos la llavor, sinó que dialogà amb unes realitats que tenien necessitats similars: la crisi sistèmica, l’eclosió de moviments populars i la urgència de les necessitats econòmiques revaloritzaven arreu la cooperació social. El procés que si que vam gestar entre els col·lectius dels barris barcelonins, al llarg del 2014, va ser la crítica al model capitalista de la ciutat i la necessitat d’una alternativa: la Ciutat Comuna. En aquest sentit, però, crec que podem inspirar- nos en experiències germanes però mai replicar -les automàticament: cada territori té les seves singularitats, i és a partir d’aquestes que hem d’aixecar els projectes. Així que us animem a tirar endavant amb Benimaclet Cooperatiu i esperem seguir aprenent juntes.

- La Ciutat Invisible, cooperativa autogestionària de la qual formes part, ha complit enguany els primers 10 anys de vida. Explica’ns una mica la vostra experiència i la vostra trajectòriacom a projecte cooperatiu.

La Ciutat Invisible és una eina de producció políticocultural, un engranatge que amb els anys s’ha anat transformant en funció de les necessitats col·lectives així com de les neces-

Fer barris cooperatius és articular una tram

sitats de les persones que la formem. Vàrem començar amb l'epicentre de la llibreria i el disseny de roba urbana, i a partir del Projecte Barri Cooperatiu vàrem ampliar la nostra tasca a la investigació, la docència, l'edició de llibres, exposicions, audiovisuals, etc. Avui som una cooperativa formada per 8 persones, 5 sòcies i 3 treballadores, que desenvolupem la nostra activitat en diferents àrees: la llibreria; el disseny de roba urbana, amb una aposta forta per la confecció pròpia i local; la investigació social en temes cooperatius, feministes i urbans; i la consultoria per a entitats de l'economia social i solidària.

- Els darrers anys esteu treballant més intensament a les xarxes i en projectes que enforteixen i promouen l'Economia Solidària. Entre les experiències on us trobem, hi ha Coop57, XES, Pam a Pam, Coopolis... Com esteu vivint aquestes iniciatives i el ràpid creixement de l'economia Solidària a Catalunya?

Per nosaltres és estratègic participar en xarxes d'intercooperació, que facin de l'economia social i solidària no només unes pràctiques econòmiques més equitatives sinó un veritable moviment popular de transformació del conjunt de la societat. Hem de tenir sempre present que les iniciatives cooperatives i de l'economia solidària en general viuen en un entorn completament desfavorable per al seu desenvolupament: el capitalisme.

És cert que en els darrers anys d'ajust estructural, la lluita contra la crisi ha fet néixer molt projectes comunitaris i ha fet créixer les finances ètiques o iniciatives com Som Energia. Però també és cert que s'ha viscut un procés impressionant de concentració de capital i que moltes de les iniciatives de l'economia social clàssica s'han vist empassades per la mercantilització: des de les caixes fins les mutualitats, passant pel cooperativisme agrari, i també moltes cooperatives de treball, amb tot l'esforç que suposa per aixecar les, han estat destruïdes.

Per tant, si no som conscients del context que ens condiciona i no ens organitzem per a una transformació global de la societat vers models col·lectivistes i socialitzants, les nostres iniciatives o bé no sobreviuran o bé, per a fer -ho, hauran de créixer, com diria Laville, a partir de l'isomorfisme amb el capital. Això és: o destruïdes, o integrades. A nosaltres ens agradaria contribuir a trencar aquest dilema, i avançar amb el conjunt del cooperativisme i moviments cap a societats post-capitalistes.

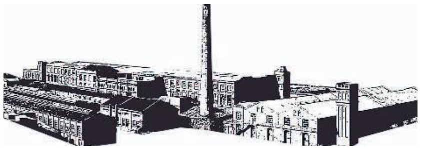

- Des de La Ciutat Invisible aposteu per "crear i difondre continguts crítics que impulsin processos de transformació política i social". Per a això oferiu múltiples serveis com formació, recerca, intervenció, llibreria, etc. Com és el procés d'autogestió d'una empresa cooperativa, al qual hi afegiu, a més, l'activisme social i polític?

L'autogestió d'una empresa cooperativa té una doble vessant: social i econòmica. Però no ho fa de forma separada, com ho fa l'empresa capitalista, que diferencia entre "beneficis econòmics" i "recursos humans". Per a una cooperativa, l'activitat econòmica és el mitjà per a resoldre les necessitats dels seus protagonistes: les persones. Per tant, la cooperativa ha d'estar ben gestionada de forma integral: en l'àmbit fi nancer, comercial o comptable, i també amb uns processos organitzatius exquisits. En aquesta direcció hi ha molt camí a fer i sobretot a desfer: ens hem socialitzat com a individus patriarcals, egoistes i autoritaris.

Crear equips humanament sostenibles, que prenguin decisions col·lectivament, que resolguin els confl ictes de forma positiva, on es fomenti la conciliació amb les tasques de cura, etc, és el veritable repte del cooperativisme i del conjunt d'organitzacions socials. Pensa que la majoria de cooperatives que fracassen ho fan per una resolució anticooperativa dels conflictes interns! Aprenent de l'economia feminista, nosaltres diem que volem fer economia de forma viable, vivible i equitativa.

- Estem a un moment històric de forta empenta de les iniciatives i propostes d'economia social. Molta gent veiem les alternatives econòmiques (fi nances ètiques, empreses cooperatives, monedes socials, grups de consum) com a instruments per resoldre necessitats de la vida quotidiana i com a fórmules per construir altres ciutats. Quins reptes i necessitats veus en aquest procés? Com es pot facilitar l'èxit de les iniciatives?

La clau és la construcció de mercat social. Totes aquestes iniciatives, habitualment, estan d'esquenes les unes de les altres, pensant que l'alternativa és una o altra. No, l'alternativa ho són totes, ara bé, interconnectades i intercooperant entre elles, creant estructures de segon grau, circuits integrals on la producció, el consum, la distribució, l'estalvi, la gestió, etc, formin cadenes d'economia que vagin eixamplant les necessitats socials cobertes des de l'economia social i solidària. Avui vivim una ebullició de pràctiques emancipatòries, però no hem de perdre de vista que, si bé qualitativament són experiències altament inspiradores, a nivell quantitatiu encara són petites. Per tant, a més de la intercooperació, hem de treballar en l'extensió de les iniciatives. Hem d'ampliar l'impacte social de les alternatives econòmiques, hem de multiplicar els esforços per a ser- ne més.

- Des de La Ciutat Invisible, heu editat dos llibres recomanables sobre l'experiència històrica del cooperativisme obrer a dos barris de Barcelona a finals del segle XIX i primers del XX. Quin aprenentatge heu tret d'aquesta experiència? Què ens pot aportar avui aquell cooperativisme?

En el primer terç del segle XX, les cooperatives de consum barcelonines foren una temptativa autoorganitzada d'abastiment de les classes populars, així com l'aposta per a implementar polítiques socials autogestionades a partir dels

na urbana i econòmica al servei d'allò comú

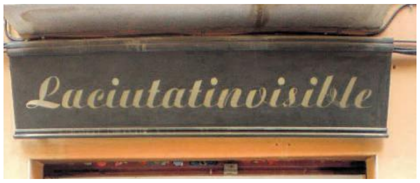

capitals col·lectius generats pel consum. Signifi caren, també, un model reeixit de socialització obrera barrial i d'autonomia cultural respecte al món burgés. Tot allò s'ho carregà la victòria del feixisme, quaranta anys de dictadura i l'hegemonia del capitalisme de la gran distribució comercial. Nosaltres, d'aquest bagatge històric, en traiem molts aprenentatges que serveixen per l'aposta cooperativista d'avui.

El primer és que una cooperativa sola no transforma res i que cal, per tant, un moviment cooperativista, format per estructures d'articulació sociopolítica, iniciatives d'intercooperació socioeconòmica i eines de producció de cultura cooperativa. El segon, que les cooperatives mai han d'oblidar que són part d'un territori, una comunitat social, una classe. No són empreses convencionals, sinó institucions socioeconòmiques de les classes populars, l'expressió d'una col·lectivitat. Per tant, la dimensió social i comunitària s'ha de tenir sempre present, i no s'ha de dirigir esforços "a ser competitius en el mercat" sinó a resoldre cada vegada millor i amb un major abast les necessitats econòmiques, socials i culturals de la societat. I en tercer lloc, les cooperatives mai han de perdre l'horitzó de transformació. Com inscrivien les cooperatives obreres dels anys 30 en els seus estatuts: "la fi nalitat que perseguim per mitjà del cooperativisme és posar en mans del proletariat el capital, terres, fàbriques, ferramentes i útils de treball, per a la creació de riquesa col·lectiva, i fer impossible la funció de mitjancer de la burgesia, fi ns aconseguir la desaparició completa del capitalisme".

- Ara hi ha hagut un gir polític i institucional important a molts ajuntaments (Barcelona, València,...). A més, hi ha hagut els darrers anys un canvi molt gran a les actituds socials cap a les administracions i la participació democràtica. Entre els programes de govern d'aquestes noves institucions hi ha formes de fer molt diferents i apostes més o menys decidides per iniciatives econòmiques en la línia de l'Economia Social, el cooperativisme, l'Economia del Bé Comú, etc. Quin hauria de ser el paper de les administracions, especialment les locals, per tal de promoure un canvi de model econòmic amb més presència d'aquestes alternatives econòmiques?

En primer lloc, dir -te que no són "noves institucions", sinó que són les velles institucions dels municipis, nascuts en la reforma del franquisme, que ara tenen uns "nous governs". Amb això vull dir que la voluntat manifesta i sincera dels nous equips, d'impulsar un canvi en el camp econòmic, es trobarà amb moltes dificultats, rigideses i contextos refractaris a l'hora d'impulsar una economia de les persones i no del capital. No obstant, el marge d'actuació hi és i s'ha d'aprofitar.

A Barcelona, en aquest sentit, s'ha creat el Comissionat d'Economia Cooperativa, Social i Solidària, i hi estem col·laborant en diferents àmbits. Jo penso que els ajuntaments, en primer lloc, han de ser conscients que la pròpia institució és una agent econòmic i que la seva intervenció decanta l'economia local. Com afi rma Albert Boada, regidor de Nova Economia de Sabadell, "si els municipis volen promoure el cooperativisme, el que han de fer en primer lloc és deixar de proveir se en les empreses del capitalisme multinacional". En

segon lloc, hi ha d'haver un canvi radical en les agències de promoció econòmica, en el cas que ens afecta a nosaltres, de Barcelona Activa. Aquestes agències són el nucli dur de la concertació públic privada que ha posat les ciutats al servei de l'apropiació privada del capital. Això s'ha de reorientar de forma urgent: s'ha de promoure, en tot cas, una nova planificació estratègica de la ciutat a partir de la concertació público cooperativa comunitària, i promoure l'economia social i solidària des d'aquests organismes.

Finalment, penso que des dels municipis s'ha de començar a veure que cal un desenvolupament local coimpulsat amb l'economia social i solidària, i s'ha de donar suport a la creació i al reforçament als barris de projectes d'economia cooperativa local, facilitant-ne infraestructures físiques, recursos, etc. Hi ha molta feina a fer des dels ajuntaments, i des de la XES ho hem teoritzat amb les 14 Mesures de la Democràcia Econòmica Local. Ara bé: hem de ser conscients que els canvis no vénen des de dalt i que no es poden crear cooperatives des de les administracions. Si volem transformar el model socioeconòmic, hem de ser les persones les que fem l'aposta quotidiana i personal pel canvi. El motor de l'economia social i solidària és la gent!

- En diferents ocasions has parlat de la necessària democratització de l'economia als barris i ciutats, i de la construcció de ciutats cooperatives davant les actuals estratègies competitives. Explica'ns què vol dir aquesta idea. Com és un barri o ciutat cooperativa?

La dimensió urbana i la dimensió econòmica són cares de la mateixa moneda. Per exemple, la urbanització inicial de barris populars de Barcelona com Sants o Poblenou vingué amb la industrialització del segle XIX, els grans vapors tèxtils i la creació d'habitatge per a acollir els i les obreres que hi arribaven a treballar hi. En aquest sentit, fou una producció capitalista de l'espai, que a la vegada generà contradiccions socials i unes noves forces que passaren a produir cooperativament el barri, com les cooperatives obreres, o fins i tot a apropiar se socialment del barri, com les col·lectivitzacions del 36. Després, les lluites veïnals lluitaren per a fer dels antics espais fabrils, nous equipaments socials.

Històricament a tot territori existeix aquesta tensió: entre producció capitalista de l'espai o la producció social, entre apropiació privada o col·lectiva. Urbanització i model econòmic van de la mà, i ho hem vist clarament a l'etapa immobiliària del capitalisme recent. Per contra, cal pensar les ciutats com ho fa l'economia solidària: no com a escenaris per a l'acumulació privada del capital, sinó com a espais per a la vida, per a la resolució equitativa i emancipadora de les necessitats. En aquest sentit, fer barris cooperatius és articular- los en una trama urbana i econòmica al servei d'allò comú: que l'economia que els sosté cada vegada sigui més cooperativa, que els barris siguin l'expressió física i política de l'autoorganització socioeconòmica de les classes populars.

** Article publicat a la publicació valenciana Barricoop.*
+INFO: laciutatinvisible.coop | www.sants.coop

Treball - Economia

Lluitem per guanyar

Ermengol Gassiot

Estem recuperant el sindicalisme de conflicte, d'oposició. No ho fem perquè tinguem ganes de bronca, perquè el nostre caràcter sigui d'anar a la grenya. Ho fem, simplement, perquè vivim en un estat d'explotació permanent.

El temps de la queixa ja ha passat. Ens hem cansat d'esperar. Ens hem convençut que el lament poc aporta. Que llepar-nos les ferides pot alleugerir el dolor, però no resol les causes que l'han provocat. Seguim pensant que les reformes laborals ens han pres drets. Que la reforma de les pensions ens aporta més misèria, a banda de fomentar els plans de pensions privats. Sabem que la reforma de la llei de mútues perjudica la nostra salut laboral i ens fa encara més vulnerables davant els empresaris. Patim l'atur, patim la precarietat, patim sous retallats i jornades allargades, sovint amb hores que no ens paguen. Ja ho coneixem tot això. Ho coneixem perquè ho vivim. I també perquè lluitant hi hem oposat tota la resistència que hem pogut.

Però estem canviant. Canviem perquè volem que la nostra no sigui una lluita merament testimonial. Si la fem, i la fem, és perquè volem aportar solucions a una diagnosi compartida per una gran part de la classe treballadora. De fet, no ens inventem res nou. Simplement estem recuperant la raó de ser del sindicalisme. La que el va veure néixer el s. XIX i convertir-se en el moviment social més gran i potent de la història; el que per la força dels fets es va convertir en l'espai de l'acció política de la nostra classe. La dels treballadors i treballadores. Ara que estem reconstruint el sindicalisme del desastre que ha suposat la socialdemocràcia i el règim del 78 ens comencem a sentir forts una altra vegada. Perquè no només es tracta de portar un nou món als nostres cors, que de ben segur el portem, sinó de construir-lo de les runes del vell. I ho estem fent. Estem recuperant el sindicalisme de conflicte, d'oposició. No ho fem perquè tinguem ganes de bronca, perquè el nostre caràcter sigui d'anar a la grenya. Ho fem, simplement, perquè vivim en un estat d'explotació permanent, on els interessos que regeixen el poder són antagònics als nostres com a treballadors/es. I com que la realitat és aquesta, decidim actuar-hi en conseqüència. Molt sovint ho fem en situacions concretes, les que ens marquen el dia a dia a cada centre de treball i a cada barri. I utilitzem els diferents mitjans dels quals nosaltres mateixos ens dotem. Podem recórrer a vies legals/institucionals, com les denúncies a inspecció o al jutjat i l'acció dels comitès d'empresa. Però, sobretot, potenciem l'acció directa: aquelles accions on nosaltres definim els mitjans que fem servir en funció dels objectius que ens hem marcat basantnos, principalment, en la previsió d'efectivitat. Buscant com a fi darrera l'autogestió col·lectiva de la vida social, comencem autogestionant la nostra lluita. Una lluita que, ben cert, reneix amb vagues i amb diferents tipus de protestes. Però que també revifa en innombrables assemblees de treballadors i iniciatives d'organitzar-se que aquí i allà decideixen ser protagonistes de la seva lluita. Deixar de ser una illa per passar a formar part d'un nosaltres.

El nostre sindicalisme es fonamenta en aquesta base horitzontal, autònoma i assembleària. Per això és tan difícil trobar-hi noms propis però, en canvi, a tothom ens vénen al cap referents col·lectius de la nostra lluita. A les foneries de l'Anoia, a les platges de Barcelona, a les químiques del Baix Penedès, a les neteges del Garraf, als transports públics de l'àrea metropolitana, a empreses informàtiques del Vallès i a les fàbriques de cotxes del Baix Llobregat, a hospitals del Camp de Tarragona, entre els i les precàries de restaurants a Berga o a Reus. I així podria anar continuant. Lluites que ens demostren que tenim força i que tenim la capacitat d'entrar en el conflicte de classe i guanyar batalles. Però com que també sabem que l'opressió i l'explotació no només existeix dins del treball reconegut amb un salari, som un sindicalisme que volem ser presents i enfortir el conjunt de les lluites socials. Bategant amb el conjunt de la nostra classe, acompanyem la PAH a alliberar cases a Sabadell o Capellades, enfrontem el feixisme a Coma-ruga i a la UAB, prenem el carrer amb les dones el 8 de març, lluitem contra la repressió a Barcelona, El Vendrell i Terrassa, contra el racisme a Salou, etc.

Sent com som, som part de les victòries. Hem participat en milers d'acomiadaments frenats, en millores de salaris i de condicions de treball, en el reconeixement de malalties i accidents laborals, en aconseguir dies de descans i la readmissió d'acomiadades, en obrir cases per acollir-hi gent sense casa, en reobrir plantes hospitalàries tancades i aturar la destrucció d'espais naturals col·lectius. És ben cert, amb molts més, però hi hem estat. Amb el convenciment de ser un sindicat per un poble que batega, viu i lluita.

Hem vist que si lluitem, guanyem.

** Article d'Ermengol Gassiot, secretari general de CGT Catalunya, publicat al Diari del Treball.*

Precarietat, sindicalisme i socialització del conflicte

Josep Garcia, Secretari de Formació de CGT Catalunya

Estem seguint amb interès tot el debat que s'està produint els darrers temps, especialment aquí a la ciutat de Barcelona, al voltant del sindicalisme de barri. Ens interessa, en la mesura en què fa palès que hi ha sectors activistes, sectors dels moviments socials, que senten la necessitat de posar l'àmbit de l'explotació assalariada en la seva agenda de lluita, i generar xarxes territorialitzades de solidaritat i suport mutu per a defensar els drets laborals per la via de l'acció directa.

Això ens sembla important, perquè sabem que hi ha molta gent que ha viscut d'esquenes durant molt de temps al món del treball assalariat, tot generant un discurs de rebuig que els impedia concebre aquest també com un camp de batalla (igual que concebem com a tal altres espais de la nostra quotidianitat), i això malgrat haver de guanyar-se les garrofes, com la majoria, deixant-se explotar en el mercat capitalista.

Crec que totes les que estem aquí devem haver gastat moltes hores de les nostres vides als nostres barris o pobles construint amb molta altra gent espais d'autonomia, projectes d'autogestió, etc. Per a algunes de nosaltres, que hem arribat al sindicalisme a partir de la militància als moviments socials, sempre ha resultat difícil entendre que hi hagués companys i companyes hiperactius en mil mogudes fora de la feina, però que, en canvi, s'anul·lessin completament un cop creuaven la porta del centre de treball. Que es convertissin allà en allò que nosaltres anomenem un "Padefo" (és a dir, un "Paso de follones"). Com si la feina no formés part de la vida, com si la feina (que, ja ho sabem, és un espai d'alienació) no fos també un determinant clau de les nostres possibilitats de realitzar-nos, individualment i col·lectivament.

Evidentment, aquest és un mecanisme psicològic que coneixem, però no crec que haguem d'acceptar, ja que només resulta funcional a l'acumulació del Capital i als nostres enemics de classe. El fet de sotmetre'ns passivament dins l'entorn laboral, tot cercant un refugi compensatori en altres espais de lluita (extralaboral), nosaltres el concebem com una anomalia.

L'organització a la feina és necessària, molt necessària. Òbviament, és desagraïda i no és gens fàcil de dur a terme, i ho és menys encara en un context d'atur massiu, d'alta rotació laboral, de precarietat generalitzada de les condicions de treball, en un context en el qual les empreses poden acomiadar de forma fàcil i barata, i hi ha molta gent fent cua a la porta per entrar enlloc teu. No és fàcil, en la mesura en què la repressió dins del món del treball existeix, es produeix cada dia i totes l'hem patida i la patim. Al capdavall, el mecanisme que permet sostenir tot aquest "tinglado" del treball assalariat i del sistema capitalista, en conjunt, no és altre que la por: la por a perdre la feina, la por a no tenir feina, etc… I a conseqüència d'això: la por a no poder pagar el lloguer, la por a no poder omplir la nevera, la por a ser desnonat, la por a no tenir on caure mort, la por a no saber què fer amb la teva vida. Però bé, tampoc no és pas fàcil –per exemple– okupar, ni resistir un desallotjament, ni haver d'anar a judici per usurpació, i bé que ho fem, ho hem fet, i ho assumim com a part de la nostra quotidianitat.

L'anomalia és, per tant, que assumim l'antagonisme col·lectiu en espais extralaborals, i molt sovint no ho fem dins del curro. I el treball, com deia, és un camp de batalla, i un camp de batalla –això cal subratllar-ho– del dia a dia, més enllà d'aquests moments puntuals en els quals totes ens activem, com poden ser un 1 de Maig o una vaga general.

Però és evident que si hi ha hagut una cesura, un divorci, entre el sindicalisme i una part majoritària, o important, de sectors de gent precària activa als moviments socials no ha estat ni és només a causa d'aquests mecanismes psicològics d'autodefensa que he descrit. Això és només una part de la pel·lícula. El sindicalisme, i l'anarcosindicalisme en concret, també té les seves mancances, i probablement no són poques. Mancances que hem de reconèixer, analitzar i intentar canviar, tot generant dinàmiques noves. Algunes d'elles, cal dir-ho, ja estan en marxa. Poc s'imaginaven alguns fa uns anys que avui tindríem tanta gent afiliada i organitzada en activitats com el sector social o el sector informàtic, per exemple. Sectors que ocupen bàsicament treballadors i treballadores joves, i que es caracteritzen per un alt grau de rotació i de precarietat laboral… Poc s'imaginaven alguns fa uns anys que aniríem a muntar "pollos" i que aconseguiríem victòries al crit de "obrero despedido, servidor caído".

Òbviament, nosaltres considerem que l'organització sindical és necessària i que l'hem d'enfortir. I que s'ha d'enfortir a partir de la pròpia iniciativa d'autoorganització de la gent, als centres de treball i al territori. Perquè l'organització sindical no és una cosa monolítica i inalterable, tot i que també –és just reconèixer-ho– té les seves inèrcies… Tanmateix, no respon ni ha respost mai del tot a la caricatura "fordista" (per dir-ho així) en la qual hi ha gent que l'ha volgut, molt sovint, encaixar.

Nosaltres tenim una idea força clara de les nostres limitacions actuals, i de cap on voldríem anar per a superar aquestes. En aquest sentit estem treballant, picant pedra, i anem avançant mica en mica. Tenim clar, i això és cert, que hem desenvolupat un model sindical que ens possibilita tenir un certa força en determinades empreses i activitats (els transports, el sector públic, indústries com ara el metall…) i ens fa molt difícil tenir-la en molts altres. Precisament, en aquells on les condicions laborals són més precàries: per exemple, l'hostaleria, el comerç, les activitats vinculades al turisme… Això no ha estat fruit d'una estratègia premeditada per part nostra, sinó la resultant d'un joc de forces on el Capital i l'Estat, òbviament, també juguen. La qual cosa, però, ni ens consola ni ens ha de servir pas com a excusa.

Acabo llençant una idea final: Una de les coses que tenim més clares és que l'acció sindical i l'acció social són i han de ser una i la mateixa cosa. I que això és un camí bidireccional, de doble recorregut. Que la victòria en la lluita contra els nostres enemics de classe i, més concretament, la victòria en els conflictes laborals, no es juga només entre les parets dels centres de treball. Que cal una xarxa solidària àmplia de persones i col·lectius que puguin contribuir a decantar aquests conflictes, activant el suport mutu, i fent-ho –com deia al principi– per la via de l'acció directa (que, al capdavall, és el mètode d'actuació que ha caracteritzat històricament el sindicalisme revolucionari). És el que nosaltres anomenem "socialització del conflicte". I és una estratègia que totes nosaltres tenim assumida en altres àmbits, i que cal portar també al món del treball. És l'estratègia, per exemple, que permet que el poder hagi de recular en la seva pretensió de desallotjar Can Vies (com haurà de recular en la seva pretensió de desallotjar el Banc Expropiat, si ho intenta), perquè barris de tota Barcelona, i pobles i ciutats de tota Catalunya es posen de manera immediata en peu de guerra, tot generant un nivell de confrontació que aquest poder és incapaç de gestionar.

Pensem, doncs, que serà aquesta, la via de la socialització del conflicte, la que ens permetrà augmentar les nostres possibilitats (les de totes) d'obtenir victòries en l'àmbit laboral. I les victòries alimenten victòries, i aquestes enforteixen la confiança col·lectiva i, per tant, l'espai i les condicions per a l'autoorganització popular. És en aquesta línia en la qual estem treballant, i és a aquest projecte, d'empoderament de classe, que entenem que no és només nostre, al qual volem contribuir.

** Intervenció per a l'acte de presentació del segon número de la revista "Una posició" al Banc Expropiat de Gràcia. Maig de 2016.*

Treball precari, sindicat de barri

Iru Moner Tomàs

Què ens ha passat?

Les últimes dècades han suposat un cop molt dur pel que fa a les lluites laborals i les condicions de vida de les treballadores. La balança entre les rendes del treball i les rendes del capital s'ha inclinat clarament cap a aquestes últimes, augmentant indiscutiblement les desigualtats. Desigualtats ja insultants abans de l'estocada de la crisi, però que avui ja mostren sense cap mena de vergonya la falta d'ètica absoluta de rics, empresaris i inversors a l'hora de repartir-se el pastís dels beneficis. Desigualtats accentuades davant la dificultat de la gent d'organitzar-se per plantar cara i posar fre a la guerra que les classes dominants han desencadenat, i que colpeja fort a les nostres terres i arreu del planeta.

Des dels moviments autònoms, als anys noranta i primera dècada dels 2000, gran part de la nostra tasca era mantenir espais de dissidència on desenvolupar la nostra activitat social, formativa, cultural o simplement d'oci. Diferents lluites van tocar de ple la vida quotidiana. El feminisme i la seva capacitat de portar al dia a dia una altra manera d'entendre les relacions, les lluites i la vida en definitiva, expulsant en bona part aquell rastre patriarcal que es respirava en certs ambients radicals. També l'okupació i el moviment per l'habitatge van centrar-se en quelcom tan bàsic com és allà on vius, en contraposició a la mercantilització de l'habitatge, l'especulació i la gentrificació dels barris. Així, podem dir que aquestes potser van ser les lluites amb més trajectòria i incidència política de les darreres dècades un cop acabada la batalla de la insubmissió.

Això sí, pel món del treball es va passar de puntetes. Quan les ETT van començar a ensenyar les banyes, va haver-hi una mobilització contundent, que enllaçà els diferents moviments populars, però que certament va quedar aïllada, no va gaudir del suport d'altres sectors socials, ni de les seves organitzacions i no va tenir continuïtat. D'aquesta manera, moltes joves de l'època vam acabar treballant per aquells traficants de treballadores, sense més remei que acceptar les pèssimes condicions que ens oferien. Una situació que avui ha empitjorat clarament. D'altra banda, una part del moviment optà per articular una crítica global al treball assalariat, adoptant lemes com «abajo el trabajo», i proposant alternatives inassumibles per la majoria —com reciclar, okupar, viure d'ajudes, robar…—, el recorregut de les quals no va arribar més enllà del gueto.

Mentrestant, els sindicats alternatius imposaven a l'hora d'organitzar-se unes pràctiques i unes formes que a moltes ens resultaven pesades o burocràtiques. I amb un cert hermetisme s'oposaven a les propostes d'obertura i canvi que feien les treballadores més joves. No va existir un relleu generacional d'aquelles que durant els anys de la Transacció van mostrar les dents a la feina, no ja contra el patró i la policia, sinó també contra els que entenien la lluita obrera com una aixeta que es podia obrir i tancar, segons les necessitats de les cúpules sindicals. Exemples de lluites obreres que van portar l'assemblearisme i l'horitzontalitat fins a les últimes conseqüències van ser la vaga de la Camy (1969), la de Roca (1976) o les vagues dels estibadors (1980-1982). Però aquesta manca de traspàs generacional i la comoditat en època de vaques grasses —podíem anar trampejant aquí i allà, canviant de feina i d'ETT sense molts problemes— van fer que abandonéssim aquest front. Un altre gall ens cantaria avui dia si les treballadores haguéssim fet múscul per l'enfrontament.

Economia i treball ara

Moltes som les que pensem que avui en dia el poder polític és, en definitiva, un titella del poder econòmic. Els «favors» entre governants i empresariat són vox populi; quelcom tan repugnant com la corrupció és part inherent al sistema i les portes giratòries formen part de la quotidianitat de les cúpules polítiques i patronals, cada dia de forma més descarada. I les classes populars, indignades davant aquestes evidències (1) se senten impotents a l'hora de plantar-los cara.

La política estatal no pot confrontar el poder econòmic perquè, en definitiva, és un engranatge del mateix mecanisme, les sortides «rupturistes» només proposen canviar algunes coses perquè el capitalisme segueixi reeixint. Cal, doncs, que el món laboral sigui una punta de llança on escenificar aquesta lluita entre el poder econòmic (el capital) i el poder popular (les classes oprimides).

Avui en dia, les estadístiques ens indiquen que de cada quatre nous llocs de treball, tres són en precari, temporals i/o estan per sota de la mitjana salarial de l'Estat espanyol. Als ambients anticapitalistes, la precarietat és un fet incontestable. Som un reflex de la societat. Som pobres i encara podem ser-ho més si no aturem els plans que els de dalt tenen preparats per a nosaltres. Som pobres inclús els que treballem, mentre ells s'omplen les butxaques amb la nostra suor. I, ens agradi o no, la gran majoria de nosaltres ha de treballar per poder cobrir les seves necessitats, per viure —entenent «treballar» per ser un assalariat, un fals autònom, un autònom o qualsevol de les variables existents a l'hora de buscar-se la vida—. El fet és que no vivim de rendes, necessitem treballar.

És per això que el tema té la importància que té. No estem albirant tornar a la centralitat obrera d'anys passats, però sí tornar a prendre'ns el tema seriosament i buscar les eines que millor ens convinguin per enfrontar-nos-hi.

La sortida cooperativista

El cooperativisme té com a objectiu millorar la vida de les persones que en formen part i de la resta de la societat, en la mesura de les seves possibilitats. Moltes són les veus que parlen del cooperativisme com el mana que construirà la societat postcapitalista sobre la base de l'economia social i solidària, i la intercooperació, que ens alliberaran dels mals del capital i el salari.

Entenem les cooperatives fidels a l'ideari i les pràctiques horitzontals i autogestionàries com projectes que apropen l'horitzó revolucionari, com finestres on mostrar que una altra forma de funcionament és possible. Però estem convençudes que no es pot crear una illa dins el capitalisme, perquè totes estem subjectes a les lleis del mercat i la competència. I la intercooperació i la creació d'aquest «mercat social» no seran la pedra de toc angular per acabar amb l'assetjament capitalista. El nostre suport a aquestes iniciatives és absolut, però entenem que això no ens pot portar a ignorar les lluites laborals en altres àmbits, ja que també són crucials per enfrontar el poder econòmic que avui ens domina.

Revolta precària

De la vaga de treballadores de la Fnac, fins als acomiadaments de Mercadona, des de la vaga de cadenes de menjar ràpid als Estats Units, fins a les vagues tèxtils de Bangladesh, passant per la revolta de les escales, la precarietat s'imposa arreu del planeta com a contrapès al low cost en la balança del benefici empresarial. El tercer món s'apropa dia a dia a més capes de les classes populars, incloent-hi les persones amb feina.

L'estructura clàssica sindical de comitè d'empresa no és suficient davant el model de dispersió, atomització i inseguretat que generen les feines precàries. Sobretot al sector de serveis i a les subcontractades.

El poder de la nostra classe, la de les treballadores (2) està dividit en dos blocs: el poder estructural i el poder associatiu. El primer és aquell que poden tenir diferents grups d'obreres per aturar la producció o l'economia d'alguns sectors —per exemple, les controladores aèries, en què sis mil treballadores poden aturar el trànsit aeri de tot l'Estat espanyol—. El sindicalisme pactista i groc sol tenir gran interès en aquests sectors, però cada dia, per culpa de l'externalització, a la subcontractació i a la tecnologització —substitució de treballadores per màquines o computadores—, aquesta força es veu més diluïda i no és per casualitat.

En segon lloc, el poder associatiu de la classe treballadora és l'habilitat d'organització i d'incidència en la realitat de les treballadores. Aquest està dividit en tres fronts: el sindical, el social i l'ideològic. El sindical és la força dels sindicats, el nombre de persones afiliades, i la capacitat de mobilització dins les empreses. El segon, i que com a moviments polítics de barri volem intentar aixecar és el social, que rau a intentar conscienciar i mobilitzar l'entorn social, un clar exemple del qual seria el suport que va rebre la vaga de Movistar. I el tercer és el poder ideològic, la capacitat d'explicar i rebatre els arguments de l'empresari, la patronal o dels poders polítics, i els seus mitjans de comunicació, que justifiquen l'explotació.

Avui, a causa de la precarietat, la mobilitat i la temporalitat contínua en els llocs de treball, el sindicalisme i les lluites laborals han d'assumir un altre tarannà, molt més social, on tant els mateixos sindicats, com els grups de suport als barris, o les comissions laborals autoorganitzades han d'actuar de suport «parasindicalista», per recuperar la força que tenien els treballadors, no només a les empreses, sinó també al barri, al poble, a la família o al bar; en definitiva, a tots els àmbits de socialització. Així la força no només es podrà mostrar pel nombre de treballadors en vaga —que evidentment és imprescindible—, sinó també pel suport que se'ls hi dóna als barris, per l'adhesió social general, perquè a hores d'ara no només estem explotades com treballadores, sinó també com dones, com consumidores, i juntes i ben coordinades, podem fer més mal que mai.

Una experiència inspiradora van ser els comitès de solidaritat de París durant els anys 2001-2003. Mitjançant l'organització de grups de persones solidàries es donava suport extern a lluites de sectors laborals molt fràgils, mitjançant el reforç i extensió de piquets, recollint fons per a les caixes de resistència i cercant ajuda legal quan els sindicats no responien. La seva tasca no era suplantar les vaguistes ni dirigir la lluita, ni tan sols substituir els sindicats. Complien una funció molt més important: ajudaven a portar la vaga més enllà, quan les treballadores ho creien necessari (3).

El sindicalisme

El sindicat és la unió de treballadors per tractar allò que els incumbeix. Si reduïm a l'essència el sindicat, aquest és un espai de suport mutu i solidaritat entre iguals; no hem d'oblidar-ho. Però la vergonyosa trajectòria que han seguit les darreres dècades els sindicats majoritaris com a garants de la pau social, com a firmants de diferents retallades de drets laborals, ha fet que la confiança cap al sindicalisme en general hagi caigut en picat (4). Si sumem a això la campanya de descrèdit i criminalització que els governs liberals han desencadenat, des dels temps de Thatcher fins a la campanya de desprestigi del PP, prèvia a les reformes laborals, n'obtenim un sindicalisme força tocat. Si ens centrem en el sindicalisme revolucionari o alternatiu, tot i els seus esforços per diferenciar-se dels majoritaris, pateix també d'aquest desmèrit generalitzat.

També, una gran part de la gent, avui en dia, està altament despolititzada, i per tant veu els sindicats com quelcom antic, organitzacions que en un passat van ser útils, però que ara han perdut tot atractiu. Altres, és possible que ho identifiquin més amb un partit polític, inclús se'ls ha arribat a anomenar casta, perquè no oblidem que alguns noms de sindicalistes de CCOO i UGT van sortir a la llista de les targetes «black».

Davant d'aquest panorama, la lluita laboral i l'afiliació sindical es fan difícils d'entendre pels sectors precaris. Aquesta desconnexió és culpa, bàsicament, del desarrelament i la falta de lligams a les empreses, del desconeixement d'exemples de lluita i de les eines que la puguin facilitar —els sindicats—, la por o la idea generalitzada de què «no es pot fer res», així com del model de comitès d'empresa, que per una gran part dels sectors més precaritzats de la classe treballadora ha quedat obsolet a causa de la temporalitat.

Altres eines

Per trencar aquest aïllament social que pateixen moltes de les treballadores, des dels moviments polítics i socials hem de fer el necessari per tornar les lluites laborals a l'àmbit territorial, reintegrar el sindicalisme als nostres pobles i barris, doncs és allà on les treballadores precàries i temporals troben arrelament i suport social. Hem d'establir unes bases per fer perdre la por als abusos en el món laboral; ens hem de sentir recolzades i segures si engeguem una protesta. És actuant als barris, i a les empreses per descomptat, on podrem bastir un projecte més complet, de defensa dels drets de les treballadores, d'autoorganització i d'instauració d'una consciència de classe.

Parlem de crear espais on la gent es pugui assessorar en temes laborals de forma gratuïta i fàcil. Parlem de fomentar espais de trobada on generar empatia, solidaritat i suport mutu entre precàries, com ara xarxes de suport mutu laboral o sindicats de barri.

Tot això com a reforç de la lluita sindical que ja s'està duent a terme, perquè no parlem de suplantar el sindicalisme clàssic, sinó de complementar-lo, donant eines per l'empoderament i organització de la branca més castigada dels assalariats, i per tant la més susceptible de lluitar per una millora de les seves condicions de vida.

Alhora, si creem uns vincles de confiança forts entre la gent dels barris i pobles, si treballem fort i fem que ens sentim segures i protegides entre nosaltres, podrem eixamplar els camps de lluita, traspassant el que és laboral, i facilitant l'extensió a altres conflictes, com podrien ser l'habitatge, el consum, la pobresa energètica, la gentrificació…

Reciprocitat

Si aconseguim engegar propostes com aquestes, augmentarem els lligams entre sindicats i moviments socials, i a poc a poc s'anirà gestant una nova consciència comuna, que farà créixer els llaços de solidaritat, tan necessaris per fer front als atacs que el capitalisme dispara contra les classes populars.

Com a exemple tenim la solidaritat del moviment popular d'alguns barris cap a la vaga indefinida de Movistar, on pancartes d'adhesió lluïen en diferents punts, on es van dur a terme diferents actes per difondre la vaga i recollir diners per la caixa de resistència, on els sabotatges a les línies i botiges van ser molt visibles i on l'expulsió dels esquirols es va dur a terme sense cap mena de mirament, en un clar exemple de solidaritat.

Resumint

Cal deixar de mirar la lluita laboral en termes burocràtics i jurídics, i portar-la a l'àmbit quotidià i social. Cal canviar la perspectiva del fet laboral, perquè ja no és només cosa d'obrers i grans empreses, cal reconduir-ho a la petita i mitjana empresa, a les feines no productives però indispensables, com les cures. Cal posar al lloc que li pertoca la conciliació laboral i familiar com a eix per a les millores laborals. Cal pensar en la reducció de jornada per a una vida millor. Cal redefinir les lluites i posar-les al context actual. S'ha de fer múscul, per passar a l'ofensiva, i no sempre respondre a les agressions. Potser va arribant el moment de mirar l'empresari als ulls i veure-l'hi les debilitats; d'agafar-lo entre totes per la camisa i sacsejar-lo una mica i, potser així, començarà a veure quina és l'altra cara de l'explotació laboral. Com deia un pamflet que volava per Vallcarca durant la vaga general del 29M de 2012, «si només entenen de beneficis, que sàpiguen què són les pèrdues».

Notes:

(1) Les dades del baròmetre del CEO, de novembre de 2015 a Catalunya, són significatives en aquest sentit. El 81 % dels enquestats es mostren d'acord en què «els polítics només busquen el benefici propi». En una escala de confiança en els polítics que va del 0 al 10, la nota mitjana és de 2,96. El 68 % dels enquestats els puntuen per sota del 5, i només el 19 % els ubiquen entre el 6 i el 10. Els partits polítics no obtenen gaire més bon resultat: 3,5 de mitjana, un 59 % en el 4 o menys, enfront d'un escàs 18 % que els situa per sobre del 5.

(2) En aquest text ens referim a «classe treballadora» perquè parlem explícitament del treball en les seves diverses formes. Ara, som conscients que l'expressió té diferents fronts: de gènere, ètnic, referent a la sexualitat, etc. És per això que, en realitat, el subjecte comú que volem construir està format per les classes oprimides.

(3) VVAA: Los colectivos de solidaridad. Una experiencia de lucha en París (2001-2003), Klinamen, Madrid, 2014.

(4) CIS, 2010. A la pregunta «Quina confiança té vostè en els sindicats?», els enquestats van respondre: 1,9 % (molta); 19 % (alguna); 30,8 % (poca); 41,5 % (cap); 6,4 % (no sap) i 0,4 % (no contesta).

Lluitem i guanyem la nostra Salut Laboral

Secretaria de Salut Laboral de la CGT de Catalunya

Com cada any, la data del 28 d'abril, fixada per la Organització Internacional del Treball (OIT), suposa un moment de denúncia i sensibilització. I en girar la vista enrere hem de fer balanç d'un nou any on novament augmenten les fredes xifres de sinistralitat laboral, i la lectura de les darreres dades oficials fetes públiques pel Ministeri d'Ocupació no deixen indiferents: 239 persones van morir a l'Estat espanyol al seu centre de treball durant els primers sis mesos del 2015. És a dir, gairebé tres treballadors moren en accidents de treball cada dos dies en un estat que es fa dir sense cap rubor "democràtic" i "social". I és una dada que en el marc de l'augment de la temporalitat i la precarietat laboral no para d'augmentar.

Però les xifres oficials només són la punta de l'iceberg i que reflecteixen només una petita part d'una problemàtica que és conseqüència de la insaciable cobdícia de la burgesia, obsessionada en obtenir cada cop més beneficis.
Però al girar la vista també veiem que enguany han agafat embranzida coratjoses lluites en defensa de la Salut laboral de la classe treballadora, que ens marquen el camí a seguir. Destaquem, entre aquestes, la denúncia de les altes injustes de l'ICAM, que s'ha estès amb mobilitzacions, acampades i plataformes, i que compten i comptaran amb el suport de CGT de Catalunya. Però no ha estat l'únic exemple; entre d'altres, podem observar, els i les treballadores afectades per l'amiant han sortit de la invisibilització a que estaven condemnats i als centres de treball múltiples seccions sindicals de CGT han intensificat la lluita contra els riscos psicosocials.

Per aquests motius, i en el marc del 28 d'abril, dia internacional de lluita per la Salut Laboral, la CGT de Catalunya hem reclamat a la Generalitat de Catalunya:

- Que l'ICAM (Institut Català d'Avaluacions Mèdiques) avaluï només amb criteris mèdics, i per tant la derogació immediata dels Convenis de l'ICAM amb l'INSS que vinculen transferències econòmiques a la Generalitat si l'ICAM dona més altes i menys invalideses.

- Reconeixements mèdics específics pels i les milers de treballadores catalanes afectades per l'amiant, i del reconeixement de les invalideses derivades de l'amiant.

- Reconeixement de les malalties professionals "amagades" i "silenciades" per les Mútues i l'ICAM. Malalties professionals osteomusculars, cancerígenes o pulmonars (entre d'altres) són estructuralment silenciades com a malalties comunes, evitant l'assumpció de responsabilitats per part de les empreses i la seva eficaç prevenció.

Només la lluita ens donarà a la classe treballadora una defensa eficaç i real de la nostra Salut Laboral.

No deleguis en altres, lluita per la teva Salut Laboral!

Lluitem per guanyar!

** Comunicat amb motiu del 28 d'abril 2016: dia internacional de lluita per la Salut Laboral*

La lluita contra les altes mèdiques injustes obté una primera victòria amb el cessament de la cap de l'ICAM, Consol Lemonche

Secretariat Permanent Comitè Condeferal CGT Catalunya

A data de 10 de maig s'ha conegut a través del Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya el recent cessament fulminant de la màxim cap de l'ICAM (Institut Català d'Avaluacions Mèdiques), Consol Lemonche, del seu càrrec de Sotsdirectora de l'ICAM.

L'ICAM és el tribunal mèdic depenent de l'administració catalana de l'ICS, amb funcions d'avaluar altes i baixes mèdiques, a més de possibles invalideses laborals, i ha estat envoltat en els darrers anys de múltiples polèmiques.

Des de CGT de Catalunya hem realitzat diverses mobilitzacions per denunciar les altes injustes i basades exclusivament en criteris econòmics d'aquest tribunal mèdic, amb l'únic objectiu de retallar la despesa pública, i en detriment de la salut dels i les treballadores. Aquestes males pràctiques han causat empitjoraments de la situació mèdica, engoixa i patiment en la classe treballadora afectada.

També vam denunciar l'ICAM davant la Inspecció de Treball i l'Oficina Antifrau davant la sorpenent concessió d'invalideses exprès a policies de la Guàrdia Urbana condemnats per tortures.

Aquestes situacions i protestes van donar lloc a una reunió entre Consol Lemonche i CGT el desembre passat, on aquest sindicat va poder corroborar en directe la manca absoluta de voluntat de la direcció de l'ICAM de realitzar cap canvi o millora en l'Institut, finalitzant la trobada amb el resultat de que la pròpia Consol Lemonche anul·lés qualsevol altre reunió amb CGT.

Aquestes males pràctiques de l'ICAM han donat lloc a protestes socials, mobilitzacions i acampades, i finalment a la creació d'una Plataforma d'Afectats de l'ICAM.
Per aquests motius, des de la CGT de Catalunya:

- Entenem el cessament fulminant de Consol Lemonche com una primera victòria de les protestes socials contra les altes injustes de l'ICAM, demostrant que la lluita dona resultats.

- Continuarem la lluita contra les altes injustes, i contra el Conveni INSS-ICAM que determina més ingressos a l'ICAM en base a més altes i menys invalideses.

- Fem una crida al Departament de Sanitat de la Generalitat per canviar de política, ja que no acceptarem simples canvis de persones, sinó que exigim que l'ICAM deixi de donar altes injustes basades únicament en criteris econòmics de reducció de despesa.

- Si la lluita social ha pogut cessar a Consol Lemonche, podrà apartar de la vida pública tots aquells que portin a terme actuacions contra la salut dels i les treballadores des de les institucions.

Prou altes injustes!

Lluitem per guanyar!

Les que netegen els hotels... a preu de saldo

Jesús Rodriguez - La Directa

Centenars de cambreres de pis s'organitzen a través d'un grup de Facebook, Las Kellys, per explicar les pèssimes condicions laborals que pateixen. Denuncien que alguns empresaris s'enriqueixen a costa de la seva salut. Les darreres reformes laborals han afavorit la contractació de personal eventual; ara, les noves netejadores treballen sota unes condicions encara pitjors que les veteranes.

Entrar a l'habitació d'un hotel i trobar les tovalloles plegades i netes, les pastilles de sabó al seu lloc, els llençols i el cobrellit sense una sola arruga, mampares i rajoles de la dutxa sense rastre de calç i el comandament a distància del televisor a la tauleta de nit, tot ben ventilat, sense males olors. Quant de temps trigaríem a deixar així el nostre pis? Una cambrera d'hotel ho ha de fer en poc més de quinze minuts. Tant se val si es tracta d'una cambra amb dos o amb quatre llits i no es té en compte si l'habitació va ser l'última etapa d'una nit eixelebrada de turisme de borratxera. Fer vuitanta llits en una sola jornada laboral, dia rere dia, pot comportar diversos tipus de dolors i lesions.

Les cambreres de pis són el darrer esglaó laboral d'un negoci que mou milers de milions d'euros, però els beneficis del qual s'acumulen en unes poques mans. A tall d'exemple, passar una nit al luxós hotel Mandarin del passeig de Gràcia de Barcelona suposa un desemborsament d'entre 300 i 400 euros. D'aquests diners, la cambrera de pis amb prou feines en rebrà un 1%. Així doncs, se'ns planteja un nou repte en relació amb el turisme: no només repensar el model arran de l'impacte negatiu que comporta en la convivència i el preu de l'habitatge dels barris més afectats, sinó també per la distribució injusta dels beneficis que genera.

Fins fa uns mesos, les dones que escombren, freguen i fan els llits dels hotels de l'Estat espanyol vivien aquesta explotació laboral en silenci. Però ara se senten més alliberades. Gràcies al grup de Facebook Las Kellys, que agrupa més de 600 cambreres de les principals zones turístiques, han perdut la por de parlar. Algunes encara ho fan sota l'anonimat –per temença de perdre el seu lloc de treball–, però d'altres –sobretot les sindicades– donen la cara i parlen sense embuts. L'impuls va arribar de la mà d'una campanya global de la Regional Llatinoamericana de la Unió Internacional de Treballadors de l'Alimentació (UITA) i del centre d'investigació i comunicació Alba Sud. Un membre d'aquest centre, l'especialista en turisme Ernest Cañada, ha entrevistat desenes de cambreres i ha presentat els seus testimonis al llibre Las que limpian los hoteles.

Entre un 20 i un 30% de la plantilla dels establiments turístics són cambreres de pis. Segons l'Enquesta de Població Activa de 2014, la comunitat de netejadores se situava en una forquilla d'entre 65.000 i 96.000 persones al conjunt de l'Estat espanyol, amb una concentració més gran a les Canàries (20.000), Catalunya (15.000) i les Illes Balears (13.000). Històricament, les condicions laborals del sector havien millorat després de dues etapes de lluita. A començaments dels anys 80, les netejadores d'hotels van protagonitzar grans manifestacions i, el 1992, coincidint amb la fita olímpica, una vaga general a l'hostaleria va portar a l'establiment de l'Acord Laboral d'Hostaleria de l'Àmbit Estatal. A partir d'aleshores, la categoria de personal de pisos va quedar enquadrada i reconeguda en la categoria d'oficial de l'hostaleria i la remuneració va ser fixada en un sou net d'uns 1.000 euros mensuals. Des de llavors, però, ha plogut molt.

L'externalització laboral de les tasques de les cambreres de pis ha servit perquè empreses de treball temporal n'assumissin la gestió i arrabassessin el ventall de drets aconseguits a cop de protesta. Les noves netejadores reben una retribució que ronda els 700 euros mensuals, són contractades de manera eventual i, en molts casos, a temps parcial. Les més antigues, amb contractes fixos discontinus, treballen durant la temporada alta i subsisteixen la resta de l'any amb prestacions d'atur, ajudes socials o el coixí econòmic familiar. Les reformes laborals del PSOE i el PP, amb el suport de CiU, faciliten els abusos de la patronal i situen les cambreres sota l'amenaça permanent de perdre la feina. També augmenta la competitivitat entre elles.

Apoderament i salut

Un dels factors que han impulsat les cambreres a fer un pas endavant és la comprovació que els problemes de salut que pateixen no són casos aïllats. Haver de fer vuitanta llits en una sola jornada laboral, dia rere dia, pot comportar dolors d'esquena, clatell, genolls i lumbars i, en alguns casos, seqüeles greus. L'estrès amb què són obligades a treballar fa que es donin cops a les cames i que els morats i les raspadures siguin habituals. Una de les problemàtiques més habituals és l'aparició d'hèrnies, amb les conseqüents intervencions quirúrgiques. Els quiropràctics aconsellen que facin la feina de genolls per evitar doblegar l'esquena, però això és incompatible amb la cursa contrarellotge a la qual estan sotmeses. Si no arriben a un

mínim de llits i habitacions, poden ser amenaçades amb l'acomiadament.

A través del grup Las Kellys, les seves membres han posat en comú aquests problemes de salut i les teràpies per alleujar-los, però, sobretot, han aconseguit un espai de coordinació per compartir experiències en la denúncia d'abusos laborals. Sumen algunes victòries recents, sobretot a l'hora d'aconseguir que Inspecció de Treball faci visites als hotels i comprovi les condicions en què treballen. Un primer pas per revertir la situació.

Qui s'enriqueix amb l'externalització?

Els empresaris que treuen rèdit de les pèssimes condicions laborals als hotels tenen noms i cognoms. Hi trobem les grans famílies adinerades de sempre. Darrere societats mercantils com Constant Recursos Humanos SL, Optima Facility SL, Grupo Eulen SA o Acciona Facility Services SL, s'hi amaguen grans personatges de l'oligarquia. Constant, per exemple, és una de les companyies líders de l'externalització de la neteja d'habitacions hoteleres. El fundador d'aquest conglomerat va ser Javier Aguilar Pedrerol –mort l'any 2005–, que va traspassar el negoci als seus fills i nebots. La família Aguilar ha estat lligada durant dècades a la direcció del FC Barcelona i l'exapoderat de Constant va ostentar la vicepresidència econòmica del club com a mà dreta de Josep Lluís Núñez i Navarro. Ignasi Casamada, empresari de Cornellà de Llobregat, ha fincat la seu central d'Optima als Emirats Àrabs Units, un racó del planeta sense drets laborals de cap mena. El seu objectiu és expandir-se a Qatar i l'Aràbia Saudita. L'empresa gestiona el treball temporal i a temps parcial d'establiments com el Sheraton o el Hilton d'Abu Dhabi i, a Catalunya, s'encarrega de la neteja i la seguretat del complex d'oci Port Aventura i de nombrosos hotels costaners. En l'àmbit estatal, darrere d'Eulen, hi trobem dos germans de Jaime Mayor Oreja, exministre de l'Interior del govern de Jose Maria Aznar. El president d'Acciona és Ramon Jiménez Serrano, un dels capitostos d'ACS, la constructora que apareixia als papers de Bárcenas com una de les empreses que finançava il·legalment el Partit Popular. Tots els grans empresaris del sector són homes.

Licitacions sota sospita

Les grans firmes de la neteja aconsegueixen milions d'euros fruit de les adjudicacions públiques, de vegades mitjançant procediments irregulars. Dos casos han saltat a les pàgines dels diaris els últims anys. El sumari del cas Pretòria, que investiga Bartomeu Muñoz –exalcalde de Santa Coloma de Gramenet– i Luis Garcia –exdiputat del PSC– per presumpta corrupció, inclou un episodi que esquitxa l'empresa Limasa. Manuel Carrillo, conseller delegat de l'adjudicatària, hauria abonat 6.480 euros a l'exbatlle colomenc per aconseguir informació privilegiada de la licitació del contracte de neteja.

Les empreses del Grup SERHS també han quedat sota sospita. Aquest hòlding de negocis, creat i liderat pel polític convergent Ramon Bagó, rebia adjudicacions de serveis de neteja a centres de salut integrats al Consorci Hospitalari de Catalunya quan Bagó encara ocupava càrrecs al consell d'administració d'aquest organisme. És a dir, s'adjudicava serveis a si mateix. Així ho van denunciar els grups parlamentaris de la CUP-AE i ICV-EUiA durant la legislatura passada, en el marc de la comissió del Parlament de Catalunya creada per investigar el cas Pujol i altres presumptes episodis de corrupció.

Presentació a Barcelona de la Plataforma per l'Ocupació Pública: MUNICIPALITZEM

Municipalitzem, Plataforma per l'Ocupació Pública

El dijous 28 d'abril a la Plaça Sant Jaume de Barcelona es va portar a terme la presentació de la Plataforma Municipalitzem i en ella es van explicar els motius i la finalitat de la Plataforma, així com es van exposar diferents casos laborals a l'entorn de l'Ajuntament de Barcelona.

Ni tan sols l'Ajuntament de Barcelona coneix la xifra exacta: però estimem que som al voltant de 30.000 les persones que treballem en la gestió i la prestació dels serveis públics municipals. D'aquestes, aproximadament la meitat formen part de la plantilla del mateix Ajuntament o de les seves empreses, organismes, consorcis i fundacions públiques. L'altra meitat som personal externalitzat, treballem per empreses contractistes i entitats de tot tipus que facturen a l'Ajuntament o es beneficien de convenis i concessions administratives.

L'Ajuntament té l'obligació de gestionar i administrar els serveis que té encomanats, però des de fa anys aquesta funció està sent externalitzada cap a empreses privades: des de multinacionals fins a cooperatives i entitats. Aquestes no sempre respecten els drets laborals i suposen un progressiu deteriorament dels serveis que es presten a la ciutadania. Molts dels serveis prestats de forma externalitzada són de caràcter essencial i afecten a àmbits tan sensibles com la dependència, les famílies vulnerables, la infància, el manteniment de l'espai públic, el medi ambient, serveis d'atenció a la ciutadania, etc.

Els milers de llocs de treball externalitzats, sovint amb sous de misèria i condicions precàries, els formem col·lectius de persones contractades temporalment, persones subcontractades mitjançant empreses intermediàries, amb cessió il·legal de treballadors i treballadores, falsos autònoms, personal funcionari interí, etc.

Aquesta situació interessa a les empreses i entitats que han fet una forma de vida del seu accés privilegiat als òrgans de contractació; existeix amb el suport de la classe política que reforça un model privatitzador; i afavoreix la corrupció, el clientelisme i el tràfic d'influències.

Del total dels diners que l'Ajuntament inverteix en aquestes empreses i entitats, molt menys de la meitat arriba a les nòmines de les que hi treballen -un cop descomptades les despeses de prestació dels serveis-. Això vol dir, d'una banda malbaratament escandalós de recursos públics i de l'altra precarietat laboral i salaris de misèria.

La municipalització i gestió directa dels serveis públics és necessària i és de justícia. Es tracta d'un exercici d'eficàcia, transparència i democratització dels serveis públics, generant ocupació digna, garantint els drets laborals i socials, alhora que la qualitat dels serveis prestats als veïns i veïnes.

La municipalització i recuperació dels serveis públics persegueix:

1. Una gestió directa per part de l'Ajuntament. Un control més transparent de la gestió per part de veïns i veïnes, i per tant, un exercici més democràtic de la prestació de serveis públics. Els beneficis que ara es queden en unes poques mans privades serien dirigits a millorar la qualitat dels serveis que ofereix l'Ajuntament en benefici de tota la comunitat.

2. Una contractació directa que millori les condicions laborals dels milers de persones externalitzades. La fi dels salaris de misèria, de la temporalitat perpetua i de la precarietat generalitzada entre el personal externalitzat. La millora de les condicions de treball reverteix de forma directa en la millora de la prestació dels serveis.

3. Un estalvi pel pressupost de l'Ajuntament. Acabar amb el sobrecost que suposa l'abonament de l'IVA i altres impostos de prestació de servei; així com el benefici que persegueixen les empreses i entitats que donen els serveis.

Des de la Plataforma per l'Ocupació Pública demanem a l'Ajuntament de Barcelona la internalització de tots els seus serveis municipals externalitzats, així com acabar amb la cessió il·legal de treballadors, els falsos autònoms i les situacions d'interinatge funcionarial permanent.

Defensem la municipalització.

Municipalitzem | Plataforma per l'ocupació pública
www.municipalitzem.barcelona
Twitter: @municipalitzem
Facebook: www.fb.com/municipalitzem

Tragsa finançava a la UGT?

FETAP-CGT

Sindicalistes alliberats per empreses públiques amb no se sap quina finalitat; sindicats que reben la seva part del pastís amb cada ERO que s'ha produït en aquest país, (ERO que ells signen en una suposada defensa dels treballadors); liders sindicals en els consells d'administració; sindicalistes amb targetes black de Caja Madrid; el famós cas del sindicalista miner asturià; en fi, sindicats al servei de la Patronal (tots els sindicalistes que van donar la seva vida per aconseguir uns drets ara lapidats es regiren en les seves tombes). Es nota que no els han preguntat als treballadors, que cada vegada tenen una situació més precària. Això, per descomptat, els que tenen treball.

Queda bastant clar que el nivell de precarització de l'ocupació en aquest país no solament es deu a la casta política, també a la casta sindical, actors imprescindibles per mantenir la pau social i tenir als treballadors calladets i en els seus llocs, aguantant el que sigui per a no perdre'ls. És el brou de cultiu perfecte perquè empresa i sindicats treguin (i saquegin) el seu benefici particular, i perquè els treballadors se sentin cada vegada més frustrats i desemparats. En la Secció Sindical Estatal de CGT a Tragsa ens ha quedat ben clara la relació existent entre l'empresa i UGT després de la sentència de 4 de novembre de 2015 del Tribunal Superior de Justícia de Madrid (Sentencia nº 868/2015). En aquesta sentència s'estableix com a fets provats que 11 persones van ser contractades aparentment per TRAGSA amb diferents contractes laborals. TRAGSA els va donar d'alta en la seguretat social i abonava el salari. Aquests contractes daten, alguns d'ells des dels anys 80, uns altres des dels 90 i la resta ja en els anys 2000. Malgrat aquestes aparents contractacions aquestes persones mai van treballar per TRAGSA sinó que ocupaven càrrecs electius en l'estructura de la UGT.

Totes aquestes persones aparentment contractades en diferents categories percebien un salari mensual idèntic de 2.272,51 euros. Aquests suposats delegats sindicals mai van treballar per TRAGSA i tampoc van ser seleccionats per TRAGSA sinó que per a la suposada contractació eren triats per UGT. Tots ells, tenien càrrecs i responsabilitats en l'estructura del sindicat UGT. És a dir, segons la sentència hi havia un acord entre TRAGSA i UGT en la qual l'empresa es limitava a contractar i retribuir a unes persones a les quals no escull i que mai van treballar a TRAGSA sinó que aquests realitzen tasques de càrrecs sindicals per a la UGT. La Sentència declara que aquest acord era una forma de finançament que li venia prestant TRAGSA a UGT.

Una gestió indecent que només pot anar en perjudici de la classe treballadora i del sector públic. Recordar també que en el conflicte BRIF (encara no resolt), l'augment de sou concorde a les condicions més beneficioses, reconeixement de la categoria i del treball realitzat, va ser considerat per l'empresa com a "immoral". Dubtosa moralitat gasten aquests tipus que simulen contractes de treball. Només ens cal dir que ens repugna aquest tipus d'actitud i que posarem totes les nostres forces per perseguir aquestes injustícies.

Per la defensa dels serveis públics.

Anul·lada la clàusula que exclou del conveni a 325 empleats de Metro de Barcelona

Redacció

Gir inesperat en el conflicte que manté la secció sindical de CGT de Metro de Barcelona amb l'empresa i per extensió amb l'Ajuntament de Barcelona.

El jutjat social número 19 de Barcelona, a partir d'una demanda sindical interposada per la secció sindical de CGT, ha declarat nul·la una clàusula que Metro de Barcelona havia inclòs en els contractes de 325 empleats, gairebé el 10% de la plantilla. Aquest apartat contractual els exclou del conveni col·lectiu, tant el vigent en el moment de la firma dels contractes com dels futurs. La sentència ha resol que l'empresa ha d'incorporar de manera immediata a la disciplina del conveni els empleats que estaven fora d'aquest acord i considera que l'apartat dels contractes vulnera el dret a la llibertat sindical dels afectats.

L'any 2003 el sindicat va presentar una denúncia reclamant que els treballadors que estaven fora del conveni hi quedessin integrats. Una primera sentència, de l'any 2013, va donar la raó als treballadors. TMB va recórrer al Tribunal Superior de Justícia que va dictaminar en el mateix sentit. Però la direcció va seguir sense voler aplicar la resolució. El problema era que la sentència donava la raó a CGT però no fixava com s'havia d'executar. L'acord d'execució de sentència s'ha adoptat després que la resolució fos ferma fa sis mesos tot i que la direcció de TMB no la complia.

La pràctica ara declarada incorrecta fa vint anys que es realitza a l'empresa, afecta diversos àmbits dins de Metro de Barcelona, des de personal d'alta direcció, fins a càrrecs intermedis i també altres categories laborals. Això fa que dins de la societat hi hagi treballadors dels quals no se sap quan cobren ni quines condicions de treball tenen, ja que en estar fora de l'àmbit del conveni queden fora de les capacitats de control sindical. Això fa que per una banda aquests treballadors puguin, per exemple, votar en les eleccions sindicals i al mateix temps no poden ser defensats pels representants que han escollit.

Dels 325 treballadors que tenen condicions de fora de conveni, només un 2% correspondria a personal d'alta direcció i consellers. La resta desenvolupa tasques professionals reconegudes al conveni i per tant, tenen condicions laborals semblants a l'acord laboral. En aquest sentit la sentència exclou els treballadors d'alta direcció (13 membres del grup 0 i 1) de l'àmbit normatiu del conveni.

La CGT, sindicat majoritari al Metro de Barcelona, sospita que darrere del tractament de personal de fora de conveni hi ha en la banda dels alts càrrecs persones que tenen càrrecs amb funcions inconcretes, molts cops procedents de la política. Al mateix temps, pel que fa a les categories més baixes, de vegades el que passa és que els salaris i condicions de treball són inferiors a les recollides pel conveni.

Pel que fa al que cobren els directius i alts càrrecs, l'única informació que es té és la facilitada fa dos anys per la pròpia empresa i les dades situaven els salaris dels alts directius a l'entorn dels 100.000 euros. Aquest col·lectiu suposaria prop del 15% de la massa salarial de Transports Metropolitans de Barcelona, la companyia pública on està inclosa la societat Ferrocarril Metropolità de Barcelona, popularment coneguda com a Metro de Barcelona.

La jutgessa ha decidit que la integració del col·lectiu de treballadors que estan fora de conveni ha de ser immediata. Això vol dir que l'empresa comunicarà a tots els afectats i també personalment a cadascun, que queda anul·lada la clàusula que els excloïa del conveni. En aquest sentit, a través del comitè d'empresa s'ha demanat a la direcció de TMB la llista de les persones treballadores que estan fora de conveni per fixar el mecanisme d'integració a la norma.

Per tirar endavant el requisit s'ha de crear una comissió paritària entre l'empresa i el comitè per a decidir sobre aquells punts en què l'encaix no sigui automàtic. Això vol dir que les categories professionals que siguin fàcilment integrables s'incorporaran a les existents. A la banda baixa de les feines això pot no suposar grans variacions pel que fa a salaris, mentre que segurament en l'aspecte dels drets milloraran en assumptes com permisos, antiguitat o jornades nocturnes o festives, que fins ara no cobraven.

I què passa amb les persones que tenen funcions o salaris molt superiors als del conveni? En aquest punt, s'ha d'estudiar cas per cas i arribar a solucions. Però, si la diferència és molt gran, l'opinió dels denunciants és que mai s'han de reduir salaris. El que s'hauria de fer seria fixar el salari en la categoria corresponent del conveni i la desviació fins al realment cobrat hauria de prendre la forma de complement personal. Això suposaria que la diferència aniria disminuint en la mesura en què qualsevol increment no afectaria el complement, que no és consolidable.

Ara es pot donar un cas paradoxal, perquè la mateixa situació que es dóna a Metro de Barcelona passa a Autobusos. Però, en aquesta segona empresa no s'ha denunciat l'exclusió del conveni, per la qual cosa no seria aplicable la mesura, tot i tractar-se de situacions anàlogues.

Metro condiciona integrar del tot els empleats fora de conveni a pactar una nova estructura de categories

El conflicte del Metro de Barcelona té un serrell potent: la integració d'un col·lectiu significatiu de treballadors amb contracte de fora de conveni a la disciplina d'aquest acord. Aquest és un detall important i dificulta el pacte entre treballadors i empresa: TMB.

La integració dels 300 treballadors fora de conveni a l'estructura regular de Metro topa malgrat la sentència judicial amb un problema cabdal: l'empresa i l'ajuntament supediten l'aplicació pràctica a una nova classificació professional de la qual els sindicats no volen ni parlar-ne. L'assumpte, tot i la sentència ferma, és un punt que evita l'acord col·lectiu i manté viu el conflicte i la tensió social.

Els treballadors de Metro igual com els seus companys d'Autobusos tenen el salari congelat des de fa quatre anys. Negocien sense avenços un nou conveni col·lectiu amb l'empresa, de la qual l'únic accionista és l'Ajuntament de Barcelona. A banda de l'increment salarial l'assumpte de la integració dels treballadors amb contracte fora del conveni és clau. Tot semblava resolt quan el 18 d'abril passat la magistrada del jutjat 19 del social va emetre una resolució d'execució de sentència.

La classificació professional, el problema central

En quin termini s'equipararan les condicions salarials entre els treballadors i treballadores de fora de conveni i les afectades per l'acord col·lectiu? TMB afirma explícitament que "les condicions que té el personal fora de conveni s'han d'integrar dins de l'estructura del conveni col·lectiu en una nova classificació professional, i això ha de ser abordat i resolt en un procés de negociació amb els representants dels treballadors. Segons l'empresa, l'acte de conciliació -marca l'inici del procés però no posa data de finalització.

Aquest darrer punt és clau i marca el desacord. L'empresa planteja integrar els empleats fora de conveni en una nova classificació professional que s'ha de negociar i pactar amb els sindicats. Això es debat en el conveni, i no hi ha acord, de moment. El fet és que malgrat l'acord d'execució de sentència, bona part del pacte està pendent de la negociació del conveni, cosa que pot allargar molt la resolució del conflicte.

A Metro hi ha una gran quantitat de categories professionals, fins a 70, per contra, fora de conveni hi ha només cinc grans grups professionals. La idea de l'empresa seria, en opinió dels sindicats, aprofitar la negociació del conveni per solucionar dos grans problemes: reduir el ventall de categories i la segona realitzar la integració dels treballadors actualment fora de conveni en el mateix pacte. Des del comitè d'empresa defensen l'estructura intraconveni enfront de la pretensió de l'empresa

Des de la CGT, que té majoria al comitè d'empresa i va fer la denúncia, considera que seguint l'esperit de què va expressar la jutgessa en l'acte d'execució de la sentència, falten detalls claus que l'empresa no facilita. Un és el nom, el salari i els beneficis socials amb què compten tots els treballadors de fora de conveni afectats per la resolució judicial. Sense aquestes dades no es pot fer el que es va dir al jutjat, que és buscar de comú acord un encaix de cada persona en l'estructura del conveni.

CGT creu que hi ha casos en què la integració es pot fer de forma gairebé automàtica. Quan hi hagi discrepància els sindicats accepten que es mantinguin els salaris més alts i les diferències es vagin absorbint fins que s'equiparin als sous de la seva categoria de conveni. Però per això s'ha de saber el que cada persona cobra i els beneficis socials de què disposa, i aquesta informació no s'ha proporcionat.

El conflicte doncs, continua obert.

Notícies sindicals

Indicis de tràfic d'influències en la contractació a TMB arran d'una denúncia de CGT

Ha estat admesa a tràmit la denúncia de CGT Bus de TMB per la contractació a dit de quatre familiars de sindicalistes d'UGT i SIT. La contractació es va realitzar el mes de juliol de 2015 a Metro de Barcelona.

Amb data 14 de març de 2016, la Secció Setena de l'Audiència Provincial de Barcelona, en apreciar indicis de possible delicte penal, revoca la inadmissió a tràmit de la querella de CGT-Bus per part del Jutjat d'Instrucció 24 de Barcelona. La querella va ser presentada per la secció sindical de la CGT a autobusos de Transports de Barcelona en contra de Transports Metropolitans de Barcelona per un possible delicte de tràfic d'influències (art. 428 Codi Penal) i/o de prevaricació administrativa (art. 405 i 405 Codi penal). La resolució considera que els indicis i la prova documental que acompanya la querella són sòlids i que podrien indicar l'existència d'un delicte de tràfic d'influències en la contractació aquest estiu passat (mes de juliol) de 4 familiars de dirigents de les seccions sindicals d'UGT i SIT a autobusos de Barcelona. Aquesta contractació, que es va produir sense seguir cap dels mecanismes establerts i passant per alt la denominada "bossa d'estiu", va col·locar al Centre d'Atenció al Client del Metro de Barcelona i al Departament de Logística, Vendes i Recaptació del Metro de Barcelona a 3 persones que tenen estretes relacions de parentiu amb tres membres de les executives dels sindicats esmentats. El cas retorna al jutjat d'instrucció que haurà d'emprendre les diligències oportunes per a esclarir els fets. La resolució de l'Audiència Provincial de Barcelona reconeix, a més, que Inspecció de Treball ja va constatar les irregularitats el mes de setembre de 2015 i va imposar sancions a TMB per aquests fets.

Es dóna la casualitat que els familiars de les persones contractades a dit són dirigents de dos dels tres sindicats amb qui l'actual administració de l'Ajuntament de Barcelona ha tancat els preacords del Conveni col·lectiu d'Autobusos de Barcelona. Preacords que en dues ocasions, el novembre del 2015 i el febrer de 2016, han refusat per àmplia majoria. Aquests dos sindicats s'han negat a recolzar, a més, les convocatòries de mobilitzacions i aturades decidides reiteradament per assemblees de treballadors d'autobusos, tractant de boicotejar-les activament. De fet, l'Ajuntament de Barcelona els ha fet servir, junt amb CCOO, per a evitar reconèixer i asseure's a negociar amb el Comitè de vaga i amb l'assemblea de treballadors/es.

Lluny de suposar un canvi d'aires, fins ara Barcelona En Comú sembla voler mantenir les pràctiques mafioses a TMB. El cas denunciat de contractació a dit dels sindicats més propers a la direcció (i, per tant, a l'Ajuntament) és, de moment, el darrer capítol d'un nou intent de comprar fidelitats sindicals endollant familiars una empresa municipal.

Secció Sindical CGT Bus TMB

Concentracions l'11 de maig: Defensem la qualitat de l'Educació Pública

Els sindicats de l'ensenyament públic sotasignants cridem a la mobilització a tot el personal dels centres educatius públics de Catalunya per manifestar el nostre rebuig unitari a l'acció de govern de l'actual conselleria d'educació perquè:

- Implica una política educativa clarament continuista que no serveix per afrontar els problemes reals de l'educació.

- Ha empitjorat les condicions de treball dels professionals del Departament d'Ensenyament: l'horari lectiu, l'horari fix als centres de secundària, les hores de coordinació i desdoblaments, el cobrament del juliol del personal substitut, l'estabilitat del personal substitut i les pagues extres en són exemples clars.

- Impulsa el tancament de línies públiques de P3, rebutjat pel propi Parlament de Catalunya. La solució no pot ser cap altra que reduir les ràtios, cosa que a més milloraria la qualitat de l'educació de l'alumnat. També cal donar solució a la masificació dels centres de Secundària.

- Imposa l'extensió del pla pilot dels nomenaments de substitucions o la definició de perfils de llocs de treball específics, que suposen la pitjor fórmula de concreció del desplegament de la LEC als centres educatius.

- Promou una avaluació externa opaca i injusta de l'alumnat, centres i professionals que hi treballen que va en detriment de la qualitat educativa

- Front l'aparent oposició a les polítiques educatives impulsades pel Govern central, existeix una clara manca de voluntat política real per evitar l'aplicació de la LOMCE a Catalunya, així com per revertir les retallades imposades tant pel govern de l'Estat com pel govern de Catalunya.

Els sindicats de l'ensenyament públic sotasignants exigim el compromís explícit per part de la conselleria de fer tots els esforços suficients per garantir la qualitat educativa als nostres centres i cridarem als i les professionals d'Ensenyament a les mobilitzacions i aturades necessàries per aconseguir-ho.

En conseqüència, exigim:

- El retorn a l'horari lectiu: 18h a secundària i 23h a primària.

- Substitucions de tot el personal des del primer dia i des de l'1 de setembre.

- Retirada l'extensió del pla pilot dels nomenaments i de la definició de perfils de llocs de treball específics.

- Cap tancament d'aules a l'ensenyament públic i reducció de ràtios.

Per tot això hem iniciat un procés de mobilitzacions que tindrà continuïtat el curs vinent.
Per tal de manifestar aquestes reivindicacions de la comunitat educativa i, en concret, dels professionals que treballem en l'educació, hem començat amb la convocatòria de concentracions descentralitzades l'11 de maig.

#DefensemLaPública

CGT - UGT - CCOO - ASPEPC – USTEC

Carta oberta als equips directius dels centres educatius públics de Catalunya

Contra les males praxis del Departament d'Educació vers les direccions dels centres públics, no hem de mossegar l'ham.

Preàmbul: Fa molts anys que el Departament d'Ensenyament impulsa un model de direcció als centres públics que es situï del costat de les seves polítiques de privatització i les potenciï al si dels centres. El discurs i l'estratègia han estat sempre els mateixos: convèncer les direccions dels centres que han d'actuar com a caps de personal d'una empresa privada i treure el màxim rendiment de la seva plantilla. Un cop assumit aquest paper per part de les direccions, un cop convençudes que és així com milloraran els resultats de l'alumnat que atenen, ja han mossegat l'ham. I desempallegar-se'n no és fàcil.

Nus (Situació): La realitat és que la intenció clara del Departament és utilitzar les direccions dels centres públics per legitimar, des de dins dels centres, les polítiques de retallades i de privatització que s'estan duent a terme de manera evident i descarada. Sota l'embolcall enganyós de dotar les direccions dels centres de més poder de decisió i de gestió, trobem la realitat que, ens molts casos, s'està traduint en un dia a dia cada cop més complicat d'afrontar perquè falten mans. També en una enorme pressió sobre les direccions perquè facin el que puguin amb el que tenen; pressió que, com no pot ser d'una altra manera, acaba recaient sobre les esquenes i la salut dels i de les docents.

Desenllaç: Des de CGT Ensenyament emplacem les direccions dels centres a NO JUGAR el paper que l'administració els està convidant a fer perquè jugant-lo legitimem les seves polítiques. Polítiques que empenyen la pública a un paper subsidiari i que degraden les nostres condicions de treball de manera premeditada per afavorir la fugida d'alumnat a la privada. Aquest és el seu pla, i PARTICIPANT-HI ENS ESTEM IMMOLANT.

Mirem cap a una altra banda quan ens conviden a nomenar les substitucions a dit, perquè el que realment ens ajudarà en aquest tema és que ens enviïn la persona substituta des del primer dia de baixa del titular. Emplacem l'Administració a trobar aquell docent amb una formació i/o experiència molt particulars, i no singularitzem places. Emplacem les inspeccions a fer la seva feina i aportar solucions quan hi hagi alguna deficiència en la praxi d'algun docent i pressionem perquè les primeres solucions passin per donar suport i formació a aquell docent. Perquè acceptant el seu joc també accepteu la lletra petita: si les coses no surten bé és culpa vostra, perquè "no sabeu treure profit dels molts recursos i del poder de decisió que us donen".

Potencieu el debat als vostres centres i permeteu que tot el professorat participi en la definició de què volem i què cal per aconseguir-ho. Ajudeu el vostre centre a caminar cap a un model de funcionament que ha estat cabdal en els èxits incontestables que ha conquerit l'escola pública al nostre país: un model democràtic i participatiu on el conjunt defineix el camí.

CGT Ensenyament

Vagues parcials a TV3 contra la petició de presó per a un treballador

Els comitès d'empresa de TV3 i Catalunya Ràdio van convocar dues aturades parcials el 23 d'abril, dia de Sant Jordi, i el 26 d'abril, que van tenir un seguiment força important.

L'assemblea de treballadors de TV3 havia instat el comitè, el 30 de març, a convocar aturades per protestar contra la negativa de la direcció de la Corporació Catalana de Mi-

tjans Audiovisuals (CCMA) de retirar la petició de set anys de presó contra un empleat de la televisió pública que l'any 2012 va filtrar, presumptament, documents confidencials amb informació sobre els sous de tota la plantilla.

Els treballadors reclamen al consell de govern de la Corporació i al seu president que desisteixi de la demanda de 7 anys de presó contra el treballador de TV3 per la suposada relació amb la filtració de sous i l'ERO de 2012. A més també exigeixen un canvi d'etapa amb una direcció de la CCMA diferent i obrir la porta a la contractació necessària per a les substitucions i baixes i pel manteniment i impuls de la producció.

Els comitès d'empresa assenyalen que mantenir aquesta demanda no beneficia ningú i allarga les penalitats d'un treballador i la seva família i és l'última mostra de la intransigència i autoritarisme d'una direcció que acumula anys d'enfrontaments amb la plantilla.

El 15 d'abril, durant la sessió de la comissió de control parlamentari als mitjans de la CCMA, els treballadors van lliurar als directius de la Corporació les firmes de suport al treballador que han recollit.

El comitè sempre ha manifestat que la filtració va sortir del correu electrònic de l'anterior president de la Corporació, Brauli Duart, que va presentar immediatament una denúncia. El fet és que després d'aparèixer les dades efectivament es va presentar un ERO que va afectar més de 300 treballadors de TV3, que van haver de plegar després d'un procés dolorós.

Redacció

Denuncien que el cas CAP Muralles pot ser "la punta de l'iceberg" d'un entramat d'irregularitats en la sanitat tarragonina

Les organitzacions CUP, CGT, SATSE i MC assegurem que els continguts de la investigació de la Guàrdia Civil apunten quela concessió del centre d'atenció primària a l'empresa Muralles Salut SLP revela l'existència de conflicte d'interessos dels gestors d'entitats sanitàries públiques vinculats alhora a entitats privades de la província de Tarragona.

Per això hem interposat una denuncia a la Fiscalia Provincial de Tarragona per presumptes irregularitats en l'adjudicació de la gestió del Centre d'Atenció Primària (CAP) Muralles ala societat Muralles Salut SLP. Les quatre organitzacions considerem que el procés podria ser una "fosca maniobra" per afavorir els interessos personals dels administradors d'entitats de salut de titularitat privada de la província.

De la informació recopilada per la Guàrdia Civil durant la fase d'instrucció es desprèn que l'ús d'informació privilegiada i el conflicte d'interessos que s'hauria produït en la concessió del CAP Muralles també es podria haver donat en altres casos de la sanitat tarragonina. A més, denunciem que no es tracta d'un cas aïllat sinó el resultat d'un model sanitari basat en la confusió deliberada dels interessos públics i privats.

Els fets denunciats comencen l'octubre de 2012, quan el Servei Català de la Salut (CatSalut) va obrir un concurs per gestionar el CAP Muralles, el qual havia estat gestionat fins aleshores per Gestió i Prestació de Serveis de Salut (GiPSS). Segons els denunciants, les primeres sospites sorgeixen quan l'empresa pública decideix no presentar-se al concurs, mentre el gerent era Xavier Bria.

Al febrer del 2013, la gestió del CAP Muralles s'adjudica a Muralles Salut SLP, entitat privada amb ànim de lucre. L'agost d'aquest mateix any, el Govern decideix fusionar les gerències de GiPSS i de l'Institut Català de la Salut (ICS) i Bria és cessat. Al setembre, l'ex-gerent de GiPSS es reincorpora a la seva plaça de facultatiu al CAP Muralles i és nomenat director mèdic del centre. En aquell mateix moment, Bria executa una opció de compra d'accions de Muralles Salut SLP que tenia reservada i tres mesos més tard esdevé president del seu Consell d'Administració i, finalment, director del CAP Muralles.

Per als denunciants, la marxa de Bria de la gerència de GiPSS i la seva incorporació al CAP Muralles i a la junta d'accionistes de la nova empresa gestora "no és casual". En aquest sentit, constaten que l'agost de 2012, quan encara era gerent de GiPSS, Bria va signar un acord d'opció de compra de participacions de Muralles Salut SLP que, a més, regulava les condicions de la seva entrada a la empresa, preveient el seu nomenament coma president del Consell d'Administració.

Dos mesos després, GiPSS no es presenta al concurs per seguir gestionant el centre i és Muralles Salut SLP qui es postula i acaba aconseguint la concessió. Demanem a la Fiscalia que investigui l'operació i esclareixi si s'han comès irregularitats.

Conseqüències per als treballadors i amenaça de privatització:

La pèrdua de la gestió del CAP Muralles per part de GiPSS ha comportat un empitjorament de les condicions laborals i retributives del seu personal, ja que l'empresa pública ha patit una retallada pressupostària del 24% com a conseqüència de no comptar amb aquesta concessió (pressupost 2012, 18,17 milions d'euros; pressupost 2014, 13,79 milions d'euros).

La disminució d'ingressos ha provocat que des de l'any 2013 la plantilla de treballadors hagi deixat de percebre el complement d'objectius (DPO) que se supedita a l'equilibri pressupostari. La retallada, asseguren les organitzacions, també ha comportat que GiPSS no pugui contractar personal per suplències i substitucions i que totes les inversions (incloses les de renovació d'equipaments i utillatge) estiguin aturades.Una disminució tan severa del pressupost és difícil que no afecti la qualitat de l'assistència que reben els pacients, ja sigui en forma de saturació dels serveis o increment de les llistes d'espera.

El cas del CAP Muralles, torna a encendre les alertes sobre la voluntat de privatització de la sanitat pública de Tarragona que plana sobre els plans funcionals del Departament de Salut per a la província, anomenats 'Tarragona Salut Aliança Estratègica'. A més de la introducció de l'ànim de lucre -Muralles Salut SLP és una empresa que reparteix dividends entre els seus accionistes-, un cop adjudicada la gestió a l'entitat privada s'ha modificat el centre preferent per a la derivació de pacients als especialistes, de manera que ara s'adrecen a la Xarxa Sanitària Santa Tecla en comptes de a l'Hospital Joan XXIII.

CGT, CUP, SATSE, MC

CGT amb la lluita de la plantilla de l'Hospital de Reus, per una sanitat pública, universal i de qualitat, contra l'impagament de DPO, les retallades de serveis i drets i els acomiadaments

A finals de març, la gerència de l'Hospital Universitari Sant Joan de Reus (HUSJR) va fer saber al seu comitè d'empresa que no podia assumir el pagament de la Direcció Participativa per Objectius (DPO) que havia estat compromesa en el conveni col·lectiu signat uns mesos abans. El motiu que va generar aquesta decisió va ser que el dèficit de tres milions d'euros que es recollia en l'últim balanç econòmic de l'empresa impossibilitava el pagament dels 1'9 milions d'euros que pertocaven als treballadors i treballadores.

Després d'aquest comunicat han succeït una sèrie d'esdeveniments que podrien deixar perplexa qualsevol persona amb una mica de sentit comú. Primer de tot, l'alcalde de la ciutat va convidar el comitè a solidaritzar-se amb el consistori. És a dir, el cap de govern de la ciutat pretenia que la mala gestió de la gerència fos pagada amb la jornada de les persones que treballen a l'hospital. Per la seva banda, el Consell d'Administració de l'hospital també va comunicar al comitè que no es podrien acomplir els acords sobre les remuneracions que es recollien en el conveni. Igualment greu és el fet que des del govern s'hagin utilitzat mitjans de comunicació públics locals per fer propaganda i justificar les seves intencions.

La majoria de grups polítics del consistori han tingut un paper lamentable davant aquesta situació. En el millor dels casos han fet propostes que saben que no estan en condicions o no estan disposats a assumir. Alguns han dit que per fer front a aquesta despesa es podria eximir l'hospital del pagament de l'IBI, altres han proposat que l'hospital no aboni al consistori els 7 milions d'euros anuals en concepte de lloguer o fins i tot que es categoritzi al nivell 5 perquè rebi més ajuts de l'administració.

De manera paral·lela, recentment han esclatat novetats en el cas Innova. Josep Prat, ex director de l'empresa municipal es deixa anar i acusa l'exconsellera Marina Geli i l'exalcalde Lluís Miquel Pérez de desfalc econòmic sanitari per inflar els sous del Sr. Manté i de l'arquitecte Batesteza argumentant que aquests augments es van produir per decisions estrictament polítiques, més enllà de les purament funcionals. Al fil d'això, sorgeix el jutge instructor del cas, indicant que no acaba d'entendre com l'actual Ajuntament de Reus, havent-se presentat com a acusació particular, manté una actitud passiva davant la progressió del cas (noves declaracions, més documentació…) i no exigeix més responsabilitats.

CGT, davant la gravetat d'aquests fets, vol constatar:

1.- Que com a organització activament participant i promotora en diverses plataformes en defensa de l'àmbit públic no deixarà de donar suport als treballadors i treballadores i estarà al costat de la defensa de la dignitat de les seves condicions de treball.

2.- Que denunciarà la pèssima gestió de l'hospital que ha permès que gran part dels recursos econòmics de la ciutat hagin estat destinats a omplir les butxaques d'unes persones sense escrúpols mogudes per la cobdícia a l'empara de part de la classe política de Reus.

3.- Que queda evidenciat que hi ha, més enllà del pagament compromès del DPO a la plantilla del (HUSJR), una pèssima gestió de l'hospital al llarg d'aquests últims anys tant per l'equip de govern anterior com de l'actual i que les xifres del dèficit aportades -3 milions d'euros- poden ser molt majors.

4.- Que no admetem l'actitud de l'equip de govern de l'Ajuntament de Reus que no dóna la cara i en comptes d'assumir responsabilitats que li pertoquen, les deriva a l'actual consell administratiu on tenen majoria els grups que estan a l'oposició..

5.- Que no tolerarem que els diners públics serveixin per fomentar la sanitat privada, utilitzant l'hospital i les seves instal·lacions per llogar-lo a mútues, i proveint de places hospitalàries a aquestes en detriment de les places públiques (un exemple d'això és la negació o ocultació de la llista d'espera).

6.- Que exigim que els diners públics malversats es recuperin per invertir en la sanitat pública de Reus, per crear més llocs de treball que permetin donar un servei de més qualitat, eliminant la sobrecàrrega i l'estrés que estan sotmesos diàriament certs departaments de l'hospital i,d'altra banda, millorar les condicions laborals dels seus treballadors i treballadores evitant que la temporalitat laboral s'estableixi de manera definitiva mitjançant diversos tipus de contractació (pràctiques, formació, d'obra i servei…..)

7.- Finalment, fem una crida a tota la població de Reus perquè doni suport a les i els companys que formen la plantilla de l'hospital en les seves reivindicacions, un col·lectiu que està pagant els efectes de la crisi i la mala gestió dels recursos amb l'augment d'hores de treball acompanyat de la disminució de les seves retribucions.

Federació Comarcal Baix Camp-Priorat de la CGT

Conversem amb...

Héctor Martínez,

“Els i les llibertàries necessitem un

Ramón Massana

L’Hèctor Martínez (Sant Cugat, 1992) parla pels descosits, amb confiança i les idees clares, amb discurs ben perfilat i ordenat. Fa sis anys va aterrar a la Universitat Pompeu Fabra, i en fa un parell que s’hi va graduar en Ciències Polítiques. Als quinze o setze anys va començar a sentir afinitat per les idees llibertàries, però fou sobretot a partir dels 18 anys que va començar a participar del món llibertari, a la Universitat Lliure la Rimaia, i en les assemblees d’estudiants a la universitat oficial. En aquella universitat, elititzada però pública, petita i desmobilitzada, va participar a l’assemblea de ciències polítiques i al naixement de l’assemblea llibertària de la UPF. Actualment participa activament d’Azadî Plataforma, el col·lectiu de solidaritat amb el Kurdistan de Barcelona, i forma part del projecte de Descontrol Editorial.

- Explica’ns el teu pas per La Universitat Lliure La Rimaia, un dels espais on comences a participar del món llibertari. Era un espai explícitament llibertari, La Rimaia?

La Rimaia no tenia una posició ideològica marcada. Havia nascut com un projecte ampli, de les lluites contra Bolonya. Però sí que la gran majoria de la gent érem de tendència llibertària. Igualment no es tancava la porta a ningú. La Rimaia era un espai que intentava ser aglutinador; crec que va tenir molta incidència al barri, amb les veïnes. Des del meu punt de vista ha estat una de les experiències més interessants dels últims anys.

- O sigui que era un espai amb presència sobretot llibertària però obert. Al món llibertari li costa sortir dels guetos?

Aquest és un dels grans debats últimament. És difícil de respondre i d’identificar les causes. Els condicionaments educatius actuals ens han portat a una situació on les idees llibertàries costa molt introduir-les. L’avançament de la modernitat capitalista i l’educació han anat trencant moltes relacions comunitàries que abans existien i s’ha anat introduint dins les persones. Cada cop l’individu ha anat guanyant més força per sobre de la comunitat. Això evidentment té un efecte negatiu sobre les pràctiques horitzontals, assembleàries, col·lectivistes... També en la pròpia militància; avui dia –i m’hi incloc eh!– crec que ens hem relaxat molt. Avui dia el moviment llibertari es centra molt en l’alliberament individual i no tant en el col·lectiu i social. I també la “democràcia” ha permès que ens acomodem en els nostres espais. Abans, sense aquesta pseudodemocràcia, organitzar-te volia dir repressió directa: pel simple fet de reunir-te ja hi havia repressió; per tant, ja hi havia una confrontació molt més densa.

> **“Avui dia el moviment llibertari es centra molt en l’alliberament individual i no tant en el col·lectiu i social”**

- En aquest sentit, l’anarquisme pot esdevenir una mena de subcultura, no?

Correcte, aquest risc existeix. Un ateneu pot acabar esdevenint un centre cultural privat sense un component transformador, com per exemple pot acabar esdevenint “el bar del rotllo”. Realment el capitalisme s’ha introduït molt en nosaltres. Murray Bookchin ho analitza jo crec que d’una forma bastant clara... que després dels anys 70 i 80 l’anarquisme occidental s’ha vist impregnat molt per la via més individualista. Si hi ha dues grans famílies dins de l’anarquisme que podrien ser la col·lectivista i l’individualisme, crec que l’individualisme poc a poc ha anat guanyant més pes. I no estic dient que un sigui millor que l’altre, però sí que ha d’haver-hi un equilibri. I avui en dia estem molt molt centrats en les pràctiques individuals. Crec que no tenim una visió de conjunt, global, de la societat. Sí que parlem molt de com incidir en la societat, però ens trobem amb els problemes que deia abans, que a la societat és difícil d’arribar-hi avui en dia per culpa de la mentalitat individual; però també crec que nosaltres mateixes necessitem una actualització teòrica i pràctica. Fins que no deixem el passat al passat i comencem a pensar en el futur... ens costarà encara. Per altra banda tenim el problema de la gran desintegració del moviment llibertari. No hi ha pràcticament coordinació... tot i que som moltes les persones que ens sentim llibertaries. Però estem molt atomitzades, no hi ha coordinació, no hi ha una xarxa... I no dic que hi hagi d’haver una organització unitària amb tothom a dins, però falta una mica d’empenta comuna de tots en la mateixa direcció.

- Abans hi havia el sindicat que feia de vertebrador...

Clar, aquí també ens falten els referents. Fins ara el nostre gran referent a nivell de pràctica i organització anarquista ha estat l’anarcosindicalisme. Tothom es dedicava a això, sabíem com moure la gent a través del sindicalisme, sabíem com arribar-hi, teníem les eines... i tot això se n’ha anat. I no tornarà! No podem pensar que l’anarcosindicalisme tal i com l’hem conegut fins ara seguirà sent vàlid. O sigui, l’anarcosindicalisme són tota una sèrie de pràctiques que hem de recuperar, però adaptant-les a la realitat social del segle XXI. L’estructura de classes socials ha canviat, la indústria s’ha desintegrat, el sector serveis és el principal avui dia... I és un sector amb una gran rotació de treballadors... Com pots crear sindicats forts o solidaritat? Quan la gent treballa l’una amb l’altre molt de temps hi ha una confiança, es crea una afinitat... Però si tu no coneixes el cambrer del teu costat, si et contracten per servei... S’arriba a una alienació individualista difícil de superar.

A part de les noves invencions socials i de classe del capitalisme. Ja no hi ha un burgès propietari, sinó que els propietaris de les coses no sabem qui són, ara es parla “dels mercats” que és totalment eteri... També hi ha els “assalariats” dirigents de les empreses, els propietaris que no dirigeixen i l’estafa dels treballadors autònoms... Tot això genera un context en el que no hem sabut encara com combatre eficaçment. La vaga de Telefónica seria un exemple d’això: els autònoms no són assalariats directes de la Telefónica; però pràcticament són els seus esclaus! Com respons davant d’això? Han dut a terme una lluita molt lloable que demostra que hem de crear noves pràctiques i formes organitzatives sindicals.

Per altra banda hem de crear noves pràctiques d’organització política llibertària. L’aglutinador del moviment llibertari ja no pot ser el sindicat. Perquè la realitat de la militància llibertària és que una majoria no treballem de la forma clàssica. Ens hem d’aglutinar d’una altra manera, sigui a nivell de barris, a nivell de coordinadores... Hem de buscar una altra manera i jo crec que la via és una organització social i política llibertària.

- Hi ha intents de vertebrar, d’anar més enllà de cada col·lectiu, a partir d’organitzacions com la FAC o Procés Embat...

Crec que tant la FAC com Embat representen l’intent d’actualitzar-se, d’anar a buscar la coordinació de la militància llibertària per fer front al Capitalisme i a l’Estat en un enfrontament més global. Fins ara estàvem molt forts als barris... Al barri de Gràcia, que és l’espai que jo conec, el Banc Expropiat no és una organització explícitament llibertària però sí que té molt de pràctiques llibertàries i el que són les pràctiques de suport mutu les practica d’una manera excel·lent, amb la xarxa d’aliments, amb la comissió d’habitatge... Ara bé, tot això no és suficient, et permet sobreviure dins del capitalisme en el curt plaç. Però a llarg termini el que hem de fer precisament és superar-lo, hem de destruir aquest capitalisme que ens està obligant a viure així. Per tant, falta que tota aquesta estructura de suport mutu, tota aquesta organització de base, s’ajunti per combatre de cara, més enllà de petites resistències.

- L’anarquisme sembla abocat al resistencialisme, a les campanyes antirepressives...

No crec que sigui un tema de naturalesa, és més aviat on ens hem vist portats per les forces repressives, que saben com obligar-nos a destinar forces en lluites defensives en comptes d’ofensives. En aquests últims tres anys hem vist això amb tot el tema del terrorisme... Ens estan colpejant per intentar que no sortim de l’àmbit anticarcerari, antirepressiu... En aquest sentit hem de generar forces per a que aquestes lluites s’estenguin a altres àmbits i teixeixin xarxa més enllà dels nostres sectors. Així com aconseguir destinar forces a projectes creadors, que generin infraestructura pròpia.

- Parlant de projectes creadors, tu participes en un projecte editorial, teniu una impremta... Explica’ns una mica aquest projecte.

Nosaltres el projecte al principi no el concebíem com un projecte d’autoocupació sinó al revés:

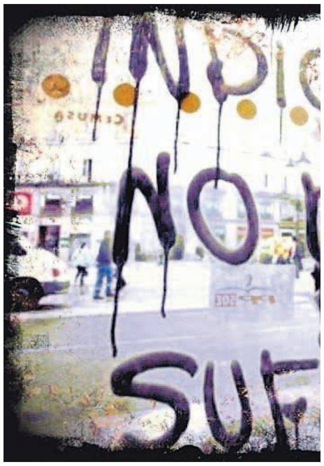

activista llibertari

na actualització teòrica i pràctica”

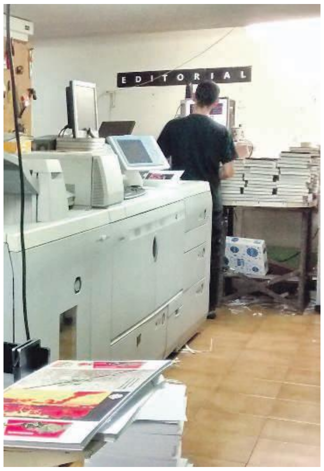

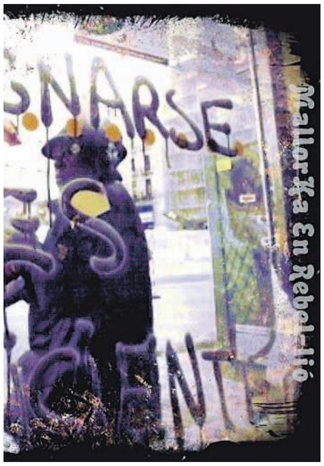

volíem fer un projecte polític que creiem important de cara als moviments socials: l’existència d’una impremta alternativa, un espai on fer el propi material propagandístic... Però ens vam trobar amb el problema que veiem que no li podem dedicar el temps que necessita ja que tots treballàvem en altres curros precaris. Aleshores ens vam plantejar un repte: intentar generar prou ingressos com per autoocupar-nos de tal manera que puguem seguir treballant de cara als moviments socials a temps complet a la vegada que reduïm els preus per als col·lectius polítics. Sempre hem intentat que de cara als moviments socials els preus siguin el més barat possible.
Per altra banda també teníem el projecte de recuperació de textos anarquistes. Aquí és on neix l’editorial. Perquè és clar, quan tens les màquines muntar l’editorial ja és molt més fàcil. I vam començar a editar textos. També vam començar a treballar amb editorials properes. Aldarull va ser la primera editorial que va confiar en nosaltres i poc a poc hem anat ampliant el cercle.
Amb l’editorial per una banda ens hem dedicat molt a recuperar textos de la primera meitat del segle XX de l’anarquisme, que havien caigut en l’oblit; i després també hem començat a treballar amb textos actuals intentant cobrir temes que puguin servir a la lluita.
Una altre forma que hem trobat de donar suport a partir del projecte ha estat a partir dels beneficis dels llibres. Molts dels nostres llibres tenen una part dels beneficis que els dediquem a un col·lectiu polític. Per exemple, els llibres que tracten de seguretat informàtica els beneficis els enviem a RiseUp; o la col·lecció de llibres sobre el Kurdistan, que els beneficis els enviem a projectes solidaris amb Kurdistan.

- Com veus el món llibertari en relació a processos polítics actuals o recents, com són el 15M, el “procés”, les marees, les confluències dels ‘comuns’... i quin paper hi juga l’anarquisme en l’actual crisi de les institucions?
Jo crec que no és casual l’ordre de succesos “15M, procés, Podemos”... És a dir, el paper del moviment llibertari en el moviment dels indignats del 15M crec que va ser molt rellevant. Des del principi ja hi havia les consignes de no partits, horitzontalitat... No es buscava un canvi institucional. Jo crec que això sempre havia estat molt clar. Però no es van saber vehicular totes aquestes reivindicacions. Jo crec que el principal problema dels indignats des d’un inici va ser que era un moviment no cohesionat i sense una projecció en el llarg plaç, i que no vam saber aconseguir que la gent s’impliqués a les bases. Jo crec que hauríem hagut d’aconseguir que la gent participés a nivell de barris, que les assemblees de barri s’haguessin enfortit molt més del que ho van fer. Una assemblea de sis mil persones a plaça Catalunya no és ni el nostre paradigma polític, ni útil, ni pràctic a nivell de resistència; és simplement merament visual, és una falsa horitzontalitat. No decideix tothom, decideix la gent que “cuina” les propostes, qui crea el marc de debat. Crea una falsa aparença d’horitzontalitat.

“Tenim el problema de la gran desintegració del moviment llibertari. No hi ha pràcticament coordinació”

“Hem d’adaptar les pràctiques de l’anarco-sindicalisme a la realitat social del segle XXI”

També cal ser conscient de les motivacions de la gent a l’hora de participar al 15M. Sobretot era una protesta ciutadanista. Molta gent volia tornar a l’estat de benestar. Tenint en compte això, no teníem moltes perspectives d’èxit. Jo crec que va haver-hi molta gent que es va conscienciar i va reflexionar molt més i es va radicalitzar. Crec que se’n van extreure coses positives.
El problema és que tota aquesta gent que va sortir al carrer i no va aconseguir canvis significatius es frustra ràpid i fàcilment segueix a falsos mèsies que els presenten solucions fàcils i explicacions senzilles als seus problemes. L’exemple és “Espanya ens roba”, “el problema és Espanya”, “amb un estat propi tot se solucionarà i tornarem a les vaques grasses”–; o l’altra banda: “el que falta és un asalto a los cielos”, “nosotros podemos”, “voteu-nos i guanyarem Barcelona.” El missatge bàsic és “podrem canviar-ho tot des de les institucions.” La gent ho compra. Enfront del que et demanava la gent llibertària –“implica’t cada setmana a les assemblees, participa a les comissions, pren les regnes de la teva vida...”– el que t’estan oferint aquesta gent és molt més fàcil!! Vota’ns i amb això t’ho canviarem tot! Et solucionarem la vida. En un moment que estem totalment acomodats i el que volem no és un canvi radical cap endavant sinó tornar a l’estat del benestar...
Evidentment sempre haguéssim pogut fer més. Per exemple en el tema del procés un dels grans errors jo crec que ha sigut no posicionar-nos. Sí que han sortit algunes campanyes, hi va haver la campanya del No-Sí al referèndum del 9n... Que podem estar d’acord o no, però com a mínim era algo! En general la posició cap al procés no ha estat gaire a l’altura. No hem sapigut sortir de la crítica destructiva ni fer un anàlisi polític sobre el que passava. És el moviment polític més important a Catalunya ara mateix. Realment ha aconseguit una força brutal. I el fet que no ens haguem posicionat, que no haguem fet els nostres anàlisis, ens ha deixat completament al marge del debat; i no posicionar-se en aquest aspecte jo crec que ha estat un error. Crec que haguéssim hagut d’incidir. No ens podem quedar al marge, simplement expectant amb l’excusa de “Nosaltres no som nacionalistes, per tant tot això ens és igual...”. No ens pot ser igual, ja que marca completament l’agenda política actual. Hem de generar els nostres propis discursos.

- Potser el problema que hi havia en el 15M, que dius que no es va poder aprofitar aquell impuls, és que no hi havia al darrera uns fonaments des de l’anarquisme, una base...
Jo crec que el 15M ens va agafar desprevinguts, no estàvem preparats. Jo del moviment de solidaritat amb el Kurdistan, una de les conclusions que n’he extret és que es necessita molta preparació per aprofitar els moments d’esclat revolucionari. Amb el tema de Síria es veu molt clar això de la preparació; quan arriba la primavera àrab a Síria, totes les reivindicacions ciutadanes són molt semblants a les del 15M aquí: justícia, pa, sostre, treball... són reivindicacions abstractes que demanen una reforma institucional. No s’està plantejant un canvi estructural o crear una nova societat. Per altra banda la gent surt al carrer sense una cohesió organitzativa. Quan comença la repressió brutal del règim que desemboca en la guerra civil, es veu molt clarament la diferència amb Rojava. A la zona de Rojava la gent no surt al carrer amb reivindicacions abstractes ni sense organització. A Rojava portaven molts anys amb el moviment clandestí creant una xarxa. Es va creant tot un contrapoder en base al paradigma del confederalisme democràtic; i quan arriba aquesta situació revolucionaria a Síria a Rojava de seguida hi ha una resposta cohesionada, social, i no només dels kurds. Els àrabs, assiris, caldeus... de la regió participen d’aquest procés revolucionari. En canvi a la resta de Síria sense un programa clar ni un poble cohesionat i organitzat es cau en el caos, es deriva en el jihadisme, entren els grups islamistes... realment es genera una descomposició brutal del moviment ciutadà. En un dels casos hi havia una organització prèvia, teixida, amb gent que es coneixia, amb un programa d’organització social clar. En l’altre era gent que no es coneixia, sense estar organitzada, que sortia al carrer a protestar. I la gran diferència ha sigut aquesta. La conclusió és clara: es necessita una organització social cohesionada i un programa més o menys clar que pugui aprofitar una situació d’esclat revolucionari.

- Has parlat del moviment revolucionari al Kurdistan. Tu estas a Azadí... Ens en fas cinc cèntims?
A Azadí treballem per donar suport al projecte revolucionari del poble kurd que és el Confederalisme Democràtic. No ens solidaritzem des d’un punt de vista nacionalista. Hi ha un projecte revolucionari. I a banda de donar suport a aquest projecte també en volem extreure aprenentatges. Creiem que el Confederalisme Democràtic és un paradigma que pot ser molt útil als moviments radicals d’Occident.

Sense fronteres

El Govern francès aprova la reforma laboral per decret

Diagonal

A tot córrer i sense permetre el vot dels parlamentaris, el Govern del Partit Socialista a França ha recorregut al article 49.3 de la Constitució per aprovar la reforma de la llei del treball per decret. Després de dos mesos de mobilitzacions populars contra la reforma laboral a França, el Govern ha decidit fer cas omís a les crítiques i aprovar el text sense votació al Parlament. Ni l'ocupació de les places pel moviment Nuit Debout ni les cinc jornades de vaga i mobilització contra l'anomenada Llei El Khomri han aconseguit parar a l'Executiu del Partit Socialista de François Hollande.

El 10 de maig, el primer ministre, Manuel Valls, decidia recórrer a l'article 49.3 de la Constitució per saltar-se qualsevol possible oposició dels diputats a la nova normativa i, així, aprovar-la per decret. Valls ha pres aquesta mesura després de ser autoritzat per un Consell de Ministres extraordinari convocat pel president Hollande.

La notícia va provocar una reacció immediata de la població en diverses localitats. A París, centre neuràlgic de la Nuit Debout, es feia una concentració amb varis milers de persones davant de l'Assemblea Nacional per protestar per l'aprovació de la mesura i pel mètode utilitzat pel Govern per fer-ho.

El 2015, el Govern francès va utilitzar tres vegades l'article 49.3 de la Constitució en el marc de la Llei Macron sobre "el creixement i l'activitat", una norma també molt contestada als carrers. El president Hollande sembla haver oblidat les paraules que va pronunciar fa deu anys contra la utilització d'aquest article pel Govern de Dominique de Villepin sota la presidència de Jacques Chirac: "El 49.3 és una brutalitat, el 49.3 és una negació de la democràcia, el 49.3 és una manera de frenar o d'impedir el debat parlamentari". De fet, diversos mitjans francesos han destacat que els governs del Partit Socialista han utilitzat en més ocasions que els de dretes aquest article constitucional.

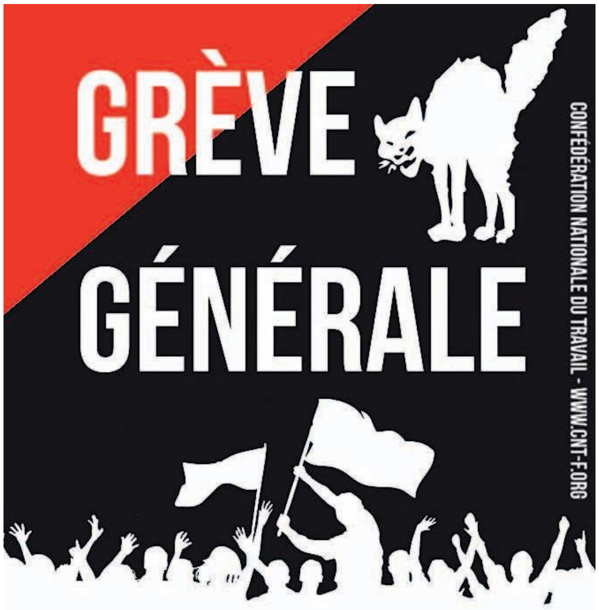

Nuit debout: El feliç embolic de la nit en peu francesa

Régis Arriet, Julien Launay, Marcel Tagglionni

El 28 d'abril va tenir lloc a França una nova jornada de vaga i manifestacions en tot el país contra la reforma laboral anomenda Llei del Treball o Llei El Khomri –en referència a la Ministra de Treball– que es va saldar amb 214 persones detingudes. Els diputats francesos van començar el 3 de maig a examinar aquest projecte de llei, que conté tot un seguit de mesures contra els drets dels treballadors, precarizando les condicions laborals i facilitant els acomiadaments.

Les manifestacions del 28 d'abril van congregar unes 500 000 persones i van donar motiu a un Primer de maig combatiu. Des de la primera manifestació del 9 de març contra la Llei del Treball, un sòlid moviment social s'ha instal·lat en el panorama polític francès, amb nombroses assemblees en les facultats, els liceus, vagues sectorials diverses i dues vagues generals interprofessionals.

Des de llavors, també s'han diversificat les seves formes i les seves reivindicacions, amb el naixement del moviment Nuit Debout (Nit en peus). En una França on l'estat d'emergència ha estat perllongat sense cessament des dels atacs yihadistes del 13 de novembre, en les ultimes manifestacions va destacar una forta repressió de part de la policia del govern socialista.

Moviment contra la Llei del Treball.

A Grenoble, Tolosa de Llenguadoc, París i en moltes altres ciutats segueixen totes les nits les assemblees populars, les ocupacions temporals o permanents de places agrupades en Nuit Debout. Des de la primera Nit en peus del 31 de març, se succeeixen les trobades. Veus massa temps contingudes s'alliberen en aquest ambient.

Es creen comissions amb vocació organitzativa (accions, menjar, comunicació...) o auto-instituïdes per reflexionar sobre qüestions tan diverses com a educació popular, feminisme, neocolonialisme (la coneguda com 'françafrique'), poesia, disseny i pintura, immigració, barris populars, accions, escriptura d'una nova Constitució, animació soci-cultural, convergència de lluites, i un llarg etcètera.

Multitud d'àmbits organitzatius, enmig de fanfàrries i converses disteses, donen una impressió de feliç embolic. Aquest moviment es dóna avui a França i busca el seu camí en les ocupacions de la plaça de la République a París, els limítrofs de la MC2 a Grenoble, la plaça del Capitole a Tolosa de Llenguadoc i en moltes altres places ocupades cada dia. Són una formidable ocasió per trobar-se i reconèixer-se, especialment per a les persones al marge dels col·lectius militants.

L'ocupació de la plaça Republique a París va gaudir en els seus primers dies d'una certa simpatia de part de la classe política i els principals mitjans. El govern va començar evitant la via repressiva, per por de decebre a una part del seu electorat, inclòs el de la gaditana Ana Hidalgo, alcaldessa "socialista" de París. Els mitjans van mostrar curiositat per una cosa que al principi els semblava un OVNI polític. La policia esperava simplement al fet que la plaça es buidés i procedia a l'evacuació dels últims "deboutistes" a les cinc de la matinada. Aquesta certa simpatia o laxitud inicial amb el moviment ha durat poc, donant pas a una dura campanya de repressió policial i difamació mediàtica.

Malgrat tot, per tot el país les assemblees han canalitzat una presa de consciència del rol que Nuit Debout suposa com a punt agregador de les lluites i la seva aportació a la realització de nombroses accions. Se segueixen succeint concentracions de suport a persones detingudes, "aperitius a casa de Valls" al costat del domicili del Primer Ministre (Manuel Valls), accions de suport als migrants, als ferroviaris en la seva vaga –que van fer un pas endavant el 10 de maig–, ocupacions de restaurants de menjar ràpid per protestar contra les multinacionals i recolzar a les seves plantilles en lluita, ocupació de bancs per denunciar el frau fiscal i l'escàndol dels papers de Panamà, ocupació de teatres al costat dels col·lectius de treballadors "intermitents" mobilitzats, etc. Sorgides del moviment contra la Llei Treball o de Nuit Debout, no passa un només dia sense que hi hagi diferents expressions de lluita en tot el país.

Al final de la manifestació del 9 d'abril, a Grenoble començava l'ocupació permanent Nuit Debout, als voltants de la Maison de la Culture MC2. Ja fa un mes i nombroses persones del carrer s'han unit al campament, amb joves i no tan joves que passen per les assemblees o gaudeixen de l'ambient festiu que regna en el lloc.

Durant la vaga general de 28 d'abril, la convergència va passar a operar-se especialment amb militants locals de la CGT francesa, que van cridar al final de la manifestació a unir-se a Nuit Debout i sonorizaron una gran assemblea, que va finalitzar ocupant la MC2 en suport al moviment d'intermitents de l'espectacle. Després de la manifestació del 1r de maig els militants de la CGT van participar en l'Assemblea General de Nuit Debout.

Aquesta convergència requereix encara d'un llarg camí per a la seva consolidació. Durant les manifestacions del 28 d'abril en Rennes, Nantes o Lió, el poder estatal va instigar la separació física i repressiva dels grups autònoms –formats per estudiants, gent de Nuit Debout, anarquistes i llibertaris, etc.– i dels blocs estrictament sindicals.

El 14 d'abril un comandament policial va ser gravat quan donava instruccions als seus homes de donar mostra de "màxima violència". A París, al voltant de la plaça de la Republique, el dispositiu policial havia estat recentment reforçat, impedint l'arribada de materials a la plaça, i les evacuacions via gasos lacrimogens passen a ser sistemàtiques passades les 1:30 de la nit, impedint l'ocupació permanent de la plaça.

El punt àlgid d'aquesta repressió arriba el 28 d'abril. A París, per exemple, una evacuació especialment violenta de la plaça finalitza amb la detenció de 27 persones que romanien en ella.

El 1r de maig va ser una repetició a major escala d'aquests fets i els de dies precedents: separació per part dels efectius policials de les capçaleres de manifestació de la resta, dispersió amb gasos de la plaça Nation, provocacions policials i enfrontaments a la plaça de la Republique a partir de les deu de la nit.

La repressió d'aquesta jornada va suposar moltes persones ferides i un salt quantitatiu important en les, segons el Govern, mil detencions que porta ja acumulades aquest moviment en tot França.

L'objectiu d'aquesta estratègia supera el manteniment de l'ordre públic, busca trencar el moviment i generar por, intimidar a persones preparades per assumir un major nivell d'accions i de confrontació, mes allà de les clàssiques manifestacions sindicals.

Des d'aquell dia, la tradicional figura del "casseur" (destrossador) està suplantant en els mitjans de comunicació a la del manifestant. Si aquest missatge pesat enganya cada vegada a menys gent enfront de la realitat de la repressió, l'operació comunicativa és clara: desviar el debat del "a favor o en contra de la Llei Treball" cap al "a favor o en contra de les manifestacions".

Però la determinació dels estudiants no perd empenta. Per exemple a Montpeller centenars d'estudiants de liceu van tornar a bloquejar els instituts de la ciutat el 3 de maig, fent front als policies de la Brigada Anti Criminal (BAX) i als CRS (antidisturbis).

Igualment, una manifestació el mateix dia a París fa augmentar de nou la tensió, en la jornada de l'obertura dels debats parlamentaris sobre la Llei Treball. Les accions dels migrants segueixen en alça. És notable el cas del Liceu Jean Jaurès, ocupat durant dues setmanes, amb una primera evacuació evitada per militants diversos el 4 de maig i, finalment, amb el seu recent desallotjament.

El 16 de maig els transportistes, convocaven a la vaga "reconduible". Per al 17 de maig es convocava una nova jornada de mobilitzacions d'estudiants, "deboutistes" i sindicats. A França, en el 2016, sota l'imperi de l'estat d'emergència, si manifestar-se és un delicte, resistir és un deure. La mobilització contra la Llei Treball continua.

** Article publicat a la revista Diagonal*

Llei del Treball, a les ordres de la troica

Jérôme Duval, membre del Comitè per a l'Anul·lació del Deute del Tercer Món (CADTM)

La Llei El Khomri s'emmarca en un setge als drets laborals a tota Europa. Una vegada més, governs servils a les institucions financeres responen a les lògiques capitalistes en benefici de les grans empreses i dels seus accionistes. La lògica no és nova, però respon a un sistema en el qual la violència no fa més que accentuar-se fins a punts insostenibles.

La mobilització popular que s'està estenent com una taca d'oli a França i més enllà ha tingut com a element desencadenant la Llei del Treball (o Llei El Khomri, pel cognom de l'actual ministra de Treball), que seria més just anomenar "Llei del Capital".

Com diu el comunicat del 8 d'abril de la Nuit Debout a París, "aquesta reforma no és un cas aïllat, ja que s'inscriu en el conjunt de 'tractaments' d'austeritat soferts pels nostres veïns europeus i tindrà el mateix efecte que el Jobs Act italià o la reforma laboral espanyola: més acomiadaments, més precarietat, més desigualtat i el reforç dels interessos privats. Nosaltres ens neguem a suportar aquesta estratègia de xoc, imposada particularment en un context d'estat d'emergència liberticida".

En efecte, a Irlanda, a Grècia, a Portugal, a Xipre, a Espanya, a Itàlia, a Romania, en la República Txeca, a Eslovàquia, a Estònia, a Hongria, a França o en el Regne Unit, noves ofensives atempten contra els drets laborals.

Per ordre d'institucions no electes i al servei del capital transnacional –Comissió Europea, Banc Central Europeu, Fons Monetari Internacional–, prossegueix l'engegada de mesures legislatives.

Aquestes faciliten acomiadaments sense motiu i els fan menys costosos per als empresaris, estableixen la baixada de salaris o el recurs al treball precari, afebleixen la negociació col·lectiva en benefici d'acords d'empresa quan no és per la 'bona voluntat' del patró –"descentralització del dret al treball cap a l'empresa"–.

Per exemple, recordem que una de les primeres mesures de la Troica a Grècia amb el primer memoràndum de 2010 consistia a restringir els convenis col·lectius a costa dels treballadors en un país en el qual el salari mínim va caure de 751 a 580 euros.

El programa econòmic que va acompanyar l'entrada de Croàcia en la UE, en 2013, preveia que el país "simplifiqui els seus procediments d'acomiadament col·lectiu, amplïi el ventall d'activitats autoritzades a les empreses de treball temporal i elimini el límit mensual d'hores extra".

"Recomanacions"

A França, en una "recomanació" oficial datada a 14 de juliol de 2015, el Consell de la Unió Europea ordena al Govern de Manuel Valls "facilitar, a nivell d'empresa i de sector, les derogacions de disposicions jurídiques generals, principalment en el que concerneix a l'organització del temps de treball".

Un mes i mitjà més tard es publica el projecte de Llei del Treball que reprèn l'essencial de les exigències del Medef, la patronal francesa, i obeeix a les ordres de la Comissió Europea. Aquesta última aprofita aquest moment per criticar, en un informe anual, un mercat de treball "rígid" i s'apressa a encoratjar la reforma laboral en camí.

El Codi Laboral seria massa protector a França, caldria demolir-lo per complir amb les exigències de la patronal. I estem assistint, sens dubte, a una demolició metòdica que permet desestructurar les relacions entre assalariats i patrons, regides pels convenis col·lectius i el Codi Laboral.

En lloc de defensar els drets de treballadors i treballadores en l'empresa, veritable objectiu del Ministeri de Treball quan va ser creat el 1906, es fa exactament el contrari: se subordinen els drets humans als drets de l'empresa i dels seus accionistes.

Aquesta demolició d'un segle d'història de dret laboral construït per les lluites socials victorioses és una veritable contrarrevolución al servei dels financers.

Després de la lògica de l'estat d'emergència i l'intent frustrat del seu projecte demagògic i xenòfob de retirada de la nacionalitat, el Govern d'Hollande s'obstina enfront d'un moviment popular creixent que rebutja la seva política antisocial.

Partint del punt neuràlgic del capitalisme, el treball i la seva explotació, aquesta rebel·lió va més enllà per qüestionar el sistema en el seu conjunt. Una relació orgànica s'estableix d'aquesta manera entre els estudiants i els sindicalistes condemnats de Goodyear, els treballadors en lluita de Air France-Roissy, els obrers de PSA Peugeot Citroën de Poissy, de la RATP, dels ferrocarrils, els treballadors intermitents i precaris, etc. I fa possible la convergència de les lluites, única capaç d'aconseguir el llindar crític que permet voltejar-ho tot.

A França, si el Govern ha fet marxa enrere en relació al projecte inicial –límit a les indemnitzacions laborals, augment de les hores de treball dels aprenents, etc.–, les mesures més perjudicials segueixen en vigor.

La llei facilitarà els acomiadaments barats, permetrà imposar en cas de dificultats econòmiques conjunturals reduccions de salari i/o la flexibilitat del temps de treball…

Aquest moviment naixent ofereix l'oportunitat d'internacionalitzar les nostres lluites contra aquests mateixos atacs que es generalitzen més enllà de les fronteres en favor del capital.

** Article publicat a la revista Diagonal*

Social

Maneres de municipalitzar... llibertàriament

Mireia Redondo

En algun moment o altre havia de passar, parlaré una mica sobre municipalisme. No és que en sàpiga gaire, però sí que després de retenir durant un temps les ganes d'escriure aquí sobre el processisme, les eleccions, el municipalisme i tot el que ho envolta, m'he dit… Mireia, anima't.

No vull dir pas que durant tot aquest temps m'hagi estalviat de parlar sobre aquests assumptes, però sí que és veritat que no ho havia fet aquí ni de la manera que he estat barrinant. Certament durant mesos les xarxes han bullit i una part de les bombolles eren de les que no estem gaire a gust en el camp de les administracions, les eleccions i les –ions que se'ns acudeixin. Però és clar que els perquès no sempre queden al descobert més enllà del " a mi no m'agrada això". Parlant clar, vull reflexionar una mica sobre els municipis lliures o, com jo ho entenc, el municipalisme llibertari. Aquest no és un bloc homogeni, és a dir, hi ha diferències entre les propostes de Bookchin, les de Öcalan o les de diversos municipis europeus, però la meva intenció no és tant parlar de teories concretes com de quina és l'essència que diferencia el municipalisme llibertari del municipalisme "a seques". Aquesta diferència és el punt on ens podem trobar o no.

El municipalisme llibertari penso que es fixa molt en les relacions, en els usos, en les dinàmiques, en l'espai comú i en totes aquelles maneres de funcionar que són sistèmiques però que no tenen perquè ser econòmiques a primera vista, és a dir, en les actituds generades per i per al bon funcionament de l'ordre establert. Per exemple, funcionar de manera competitiva conforma un espai molt diferent al que funciona de manera cooperativa; posar en valor les tasques de cures (criança i educació, cura de malaltes, neteja i manteniment dels espais, alimentació, etc) genera unes relacions molt més horitzontals i vitals que no pas deixar-les amb el mal biaix de gènere o en mans del ferotge mercat del treball. Més exemples, és molt més viva i culta una comunitat en la que es decideix què i com aprendre, i que s'ho gestiona ella mateixa, que no pas una que espera que li diguin què ha d'encaixar dins el cervell. Una comunitat que espera. Esperar, és el concepte, o potser el dependre de. Podria dir que la meva idea llibertària de municipalisme és aquella que fomenta i es basa en una interdependència humana, pròxima i solidària, en comptes de continuar pel camí de crear dependències. Per tant, el camí cap als municipis lliures passa necessàriament per donar la volta als conceptes i les dinàmiques com si fossin un mitjó.

No es tracta de veure els ens municipals com un espai per a decidir coses a gestionar, ni tampoc de fer-los una institució que porta a dalt, des de baix, unes propostes o contrapropostes. Així no estaríem trencant amb res, simplement estaríem variant o remodelant. No n'hi ha prou, canviem els significats: els espais comuns són nostres, per tant la política municipal és la que fem nosaltres. És a dir, està molt bé que analitzem que és horrible que serveis com l'atenció a les dones, per exemple, estigui retalladíssim o bé gestionat per una empresa privada que dirà que es deu als ritmes de tals o quals mercats. I està molt bé pensar en la remunicipalització de serveis com aquest. Però, què passaria si anéssim una miqueta més enllà i veiéssim la possibilitat, paral·lela o no, de potenciar els grups autogestionats d'acompanyament a les dones, d'autodefensa física i legal, de formació contra la violència de gènere? És a dir, perquè no ens abracem a la idea que descentralitzar significa que no tots els serveis han de ser gestionats i absorbits per les administracions municipals?

Per mi el terme remunicipalització em fa pensar més en la recuperació de la nostra consciència de que som capaces d'autogestionar-nos que no pas en el fet de readministrar. De fet, penso que si no hi ha aquesta ruptura dins el mateix concepte de municipi i d'allò comú, no hi ha ruptura amb el concepte d'estat i, llavors, desfer-se d'aquesta xarxa de controls i dependències serà difícil. Suposo que m'agrada la idea de la reapropiació efectiva que n'hem de fer de tota aquesta capacitat usurpada, i de que a partir d'aquesta les participacions siguin realment directes i assembleàries. Així, des de fora, sense tutories, ni ariets, ni representants, ni eufemismes, és des d'on podrem dir què volem, com ho fem, amb qui ens relacionem, etc. Així cap altre ens farà la feina.

Però encara diré més: els municipis autogestionats, els que estan més a fora que dins, els que fan servir les parets de recer i no de saló, han estat els que històricament han estat ingovernables, inesgotables, insubmisos i memorables. I ha estat així perquè quan les dinàmiques horitzontals s'exerceixen de manera real no hi ha lloc possible per a la verticalitat. Com deia Maquiavel, és més difícil conquerir ciutats que tinguin una història d'autogovern i llibertat que aquelles que ja estan acostumades a la dominació del príncep, i aquesta autonomia es treballa des de les nostres cases, des de les nostres mentalitats i amb les nostres veïnes tenint ben clar que és molt més saludable l'oxigen polític de l'exterior, que és vida, que no pas animar tothom a entrar.

Ja per a acabar aquest resum molt sintètic de tot el que voldria dir, vull destacar que el com fer les coses és també una important del què volem fer. Fixar-se en les dinàmiques, els temps, les relacions, les cures, els valors, els parlars i els respectes és construir. En canvi, basar la idea del municipi o l'espai comú en les mateixes maneres, ja siguin impositives, fredes, paternalistes o buròcrates, és reproduir. Segurament en aquest fil conductor rau el nus dels desacords i les dificultats que fan bullir l'olla que deia abans. Cal debatre-hi… Al cap i a la fi a mi mai m'ha agradat formar part d'algun projecte o estratègia aliena a mi, sense consentiment i sense decisió, i és en aquest punt tant simple on hi trobem la màxima potència.

** Mireia Redondo Prat, precària visiblement feminista i afiliada a la CGT del Baix Penedès*

Barcelona, ciutat refugi. La doble imatge de la hipocresia

Una Posició
http://www.unaposicio.org/

La irrupció de Barcelona en Comú, amb Ada Colau al capdavant, al govern municipal de la ciutat, va certificar que, efectivament, un sector dels moviments socials podia guanyar «l'assalt al cel» —o al fangar— de les institucions. No cal menysvalorar l'ona d'il·lusió que aquest fet —gens comú, per cert— va generar en una part important de l'electorat a Barcelona i més enllà, ni tampoc girar la cara davant les tremolors que li va entrar a més d'una estructura consolidada de poder a la ciutat. Fins i tot cal aplaudir alguns gestos, durant els primers mesos de govern, com la paralització parcial en la construcció d'allotjaments turístics, la retirada de símbols borbònics de l'Ajuntament o el posicionament inequívoc contra els Centres d'Internament d'Estrangers.

A la primera oportunitat, no obstant això, es va poder percebre amb tota la seva cruesa la severa contradicció entre aquesta gestualitat política, en la qual el nou govern municipal juga molt bé les seves bases, i la realpolitik a la qual es veu abocat en la seva acció quotidiana. El cas més sagnant té a veure, com no, amb els més febles, aquells que el seu noment i tantes vegades han invocat molts dels ahir activistes, avui mandataris municipals. La seva grandilocuent declaració de Barcelona com «ciutat refugi», ciutat solidària amb els refugiats que fugen de la guerra, es va produir al mateix temps que es lliurava una altra, militaritzant els carrers per impedir la venda ambulant i perseguir als manters. Va ocórrer al setembre i la seqüència va ser més o menys com segueix.

Una fotografia terrible, el cadàver d'un nen sirià en una platja de Turquia després del naufragi de la barcassa en què viatjava, projectada globalment pels mass media, va impactar en l'opinió pública i va deslligar una nova ona de constricció-llàgrimes de cocodril entre els mandataris de les principals potències europees que, per enèsima vegada, es van emplaçar a treballar per pal·liar «el drama dels refugiats». Ja són moltíssims els estius en què les temperatures propícies generen un considerable augment d'entrades —o intents d'entrada— en la fortalesa. I són moltíssimes les vides que, any rere any, es queden en l'aigua, pel camí. No obstant això, en aquesta ocasió, l'impacte, xarxes mitjançant, va ser major i va obligar a noves gesticulacions polítiques. D'una banda, mentre es barraven quilòmetres de frontera a Àustria i Hongria, en la UE es va orquestrar una subhasta miserable entre els Estats membres pels contingents d'acolliment. Per una altra, van sorgir desenes d'iniciatives solidàries en l'àmbit municipal, entre les quals va destacar el projecte de Ciutats Refugi presentat per l'Ajuntament de Barcelona, generant immediatament l'adhesió d'altres capitals de l'Estat.

«Barcelona és una ciutat acollidora, amb recursos i que està preparada per rebre a els qui fugen de la guerra i de països on la vulneració dels drets humans està a l'ordre del dia» resa la primera línia del text sobre la proposta a la web de Barcelona en Comú. Ells saben, com ocorre amb el cas CIE, i en general amb tot el relacionat amb estrangeria, que en aquestes matèries un Ajuntament té molt poques competències. El més preocupant, no obstant això, és que a través de la iniciativa solidària entressin al drap en el joc hipòcrita que pretén dividir refugiats i migrants.

Les guerra més cruea no es lliura a Síria entre els exèrcits i les faccions enfrontades. La lliuren els mercats, a tot arreu. Admetre la divisió entre refugiats i migrants, vigent des de 1951, implica desdibuixar l'abast d'aquesta guerra global i situar el relat en el camp de les guerres anomenades «convencionals». Implica, a més, jerarquitzar als desplaçats encoratjant una sort de «Refugiats sí, migrants no». Angela Merkel ho va deixar ben clar durant aquells dies en què tots els telenotícies obrien amb l'assumpte: «Per poder ajudar als queestan en una situació d'emergència hem de dirlos, també a aquells que no ho estan, que no es poden quedar aquí. […] Tot això ha d'anar ràpid».

«Guerres», «refugiats», «migrants»… la realitat social sempre acaba desbordant la construcció de categories jurídiques i els termes que se li associen. Com pot destriar-se la migració econòmica clàssica dels moviments forçosos de població en l'actual context de transformació de la violència neocolonial global? Entre les desenes de milers de persones que arriben a les costes europees, quins són migrants i quines refugiades? Quina espera als milers de persones que també fugen dels seus països i que es dirigeixen a Europa jugant-se la vida?

Un camió del servei de neteja rega obsessivament tota la zona, als voltants del monument a Colón. Fa hores que no hi ha gens que netejar, però l'operatiu, en el qual participen conjuntament efectius de la Guàrdia Urbana, Mossos d'Esquadra, Policia Portuària i Policia Nacional, apostats en diversos punts del front marítim, ha de continuar. És la versió soft de l'operació repressiva articulada per l'Ajuntament de Barcelona contra el top manta, que es va iniciar amb un espectacular desplegament policial en bona part del centre de la ciutat, des de la plaça de Catalunya fins a la Barceloneta. Fa dies que ja ningú posa la manta.

El govern municipal va acabar ordenant l'operació després de l'estiu, atrapat entre la pressió mediàtica exercida pel grup Godó, les queixes dels lobbies de comerciants, l'Autoritat Portuària de Barcelona i, tal vegada, una part significativa del propi cos de la policia local. Durant l'estiu, va haver-hi més venedors ambulants que altres anys al carrer, i en un obrir i tancar d'ulls l'assumpte es va convertir en un perfecte exemple del que Neil Smith ha anomenat «el revengisme de les elits».

La Vanguardia va treure tota la seva artilleria i va començar a acusar al govern municipal de «permissivitat» amb els venedors ambulants, de provocar un «efecte crida», de ser incapaç, en suma, de controlar el carrer. I el missatge va calar. Deu anys abans, precisament, el mateix periòdic havia engegat una altra campanya estiuenca d'intoxicació social en un to semblant, que va aconseguir que l'alcalde Joan Clos promulgués la famosa Ordenança Cívica, instaurant a Barcelona un règim urbà que legislava de facto la criminalització de la pobresa a l'espai públic. Aquesta doctrina, llavors poc coneguda, de tolerància zero, després de la macrooperació policial contra els venedors ambulants a Ciutat Vella —primer hard, després soft—, es manté ara sota el flamant govern de Colau, encara que aquesta vegada els seus portaveus no es cansin de repetir que aquests assumptes «no es resolen amb més policia», que «cal atacar les causes del problema» i s'hagin assegut en la taula de negociacions per buscar una suposada solució dialogada a un problema la solució del qual, en el marc legal i econòmic actual, no és possible.

Aquests mateixos portaveus governamentals van atribuir a un episodi concret —un suposat llançament de pedres al costat del metro de plaça de Catalunya que va deixar ferits entre venedors, policies i transeünts— el motiu de l'aplicació de la mà dura. Van recórrer, a través de la regidora de Ciutat Vella, al gastat argument que situa «la violència» en el camp de joc dels més febles, esbiaixant totes les altres violències que una situació com aquesta encarna.

Així doncs, més enllà dels gestos, la «nova política» brinda escasses novetats pel que fa a com han abordat el tema dels migrants que venen al carrer els governs municipals anteriors: mateixa acció repressiva, idèntic relat per justificar-la, mateix imaginari criminalitzador posat en circulació.

El que sí ha canviat és la capacitat d'organitzar-se dels treballadors després de la manta. Així, ha sorgit el Sindicat Popular de Venedors Ambulants de Barcelona, que lluita pel cessament de la violència cap als venedors, el reconeixement de la seva condició de veïns de la ciutat, la retirada de multes i procediments judicials oberts i la creació d'espais habilitats per a la venda. Aziz, un dels seus membres va resumir així el motiu del naixement de la seva organització: «Nosaltres, malgrat la situació, del maltractament i de les dificultats, malgrat això, vam seguir resistint, cadascun a la seva manera enfront de les pallisses, al robatori dels nostres diners i material. Individualment, uns cridaven, uns altres escapaven. Però, enfront del poder, un solament no té força. Arriba un moment en el qual pensem a crear un diàleg i protegir-nos per fer-los front. Junts, de manera col·lectiva».

Organitzats, busquen refugi en la ciutat refugi. Des d'aquí, tot el nostre suport.

Tots els colors de Sabadell contra el feixisme

Milers de persones es mobilitzen en defensa del CSA l'Obrera i per un 'Sabadell per a totes'

Roger Sànchez

Milers de persones, unes 7000 segons diverses fonts, es manifestaven diumenge 24 d'abril en contra del feixisme i per un 'Sabadell per a totes'. La mobilització denunciava les darreres agressions al CSA l'Obrera, realitzades pel mateix grup de nazis que va voler intimidar la UAB.

Eren dos quarts de sis de la tarda, hora d'inici de la manifestació, i la plaça Imperial ja era ben plena. Plena de gent, plena de colors i de força banderes. I sobretot, plena de gent vinguda d'arreu: de diferents col·lectius de Sabadell, de diverses poblacions del Vallès Occidental i d'altres comarques. Poca estona després, arrencava la manifestació al crit de "Visca la lluita antifeixista". En aquell moment, la mobilització ja aplegava més d'un miler de persones. El nombre ha augmentat i els números ballen entre les més de 2.000 i les prop de 7.000 persones, segons les fonts.

Els milers de persones han corejat càntics i crits durant tota l'estona. 'Sabadell és antifeixista', 'Nazis no', 'Fora feixistes dels nostres barris', 'Si toquen l'Obrera, ens toquen a totes' o 'Sabadell serà la tomba del feixisme' han estat els més corejats. També n'hi ha hagut en record a Guillem Agulló i Carlos Palomino, assassinats pel feixisme al País Valencià i Madrid, ara fa 23 i 9 anys, respectivament.

Un càntic que s'ha sentit era 'Qué pasa? Qué pasa? Que no queremos fachas!', una versió d'un càntic habitual en les lluites i mobilitzacions per un habitatge digne. Fet i fet, la pancarta de la capçalera, 'Sabadell per a totes', la duien moltes dones de la PAHC de Sabadell, un dels col·lectius que més ràpid va respondre en una de les darreres agressions feixistes contra el CSA l'Obrera. Darrera, entremig de la manifestació, hi feien acte de presència nombrosos col·lectius i organitzacions polítiques, des de l'esquerra anticapitalista fins la socialdemocràcia més liberal.

Durant tota la manifestació, moltes persones omplien els carrers d'adhesius antifeixistes, antiracistes i antisexistes de la Plataforma Antifeixista de Sabadell i del Moviment Popular de Sabadell. Quan s'ha arribat al gimnàs Therien Jiu Jitsu Kick Boxing, del C/Sol i Padrís, tot de persones l'han omplert d'adhesius. L'acció de denúncia s'ha fet perquè es té constància que en aquest gimnàs s'hi entrenen alguns dels feixistes que han intimidat el barri.

La mobilització ha seguit al crit de 'Nativa o estrangera la mateixa classe obrera' i 'El feixisme avança si no se'l combat' fins arribar a l'Obrera. Un cop allà, membres del CSA han llegit el manifest de la mobilització i, tot seguit, han agraït la presència dels milers de persones que havien participat de la manifestació antifeixista. Un cop desconvocada, algunes persones han aprofitat per visitar el centre social o prendre-hi alguna cosa, mentre la nombrosa presència policíaca marxava del lloc.

El CSA l'Obrera, en el punt de mira

La convocatòria del diumenge 24 sortia d'una assemblea oberta realitzada al CSA l'Obrera després que feia quinze dies van aparèixer una seixantena de feixistes al bar del davant del centre social, segons explica Héctor Rodríguez, membre del CSA. "Volíem donar una resposta unitària perquè sabíem que no era l'únic episodi que havia tingut lloc", comenta Rodríguez.

Peláez, Juanma

A parts dels cops de roc contra els vidres del CSA -encara visibles-, tenien constància que havien molestat una gent que feia un mural antifeixista al barri. A això, cal sumar-hi l'aparició de "dos nazis borratxos i amb una navalla" dins de l'Obrera, que van amenaçar-ne la gent, ara fa tres mesos.

La manifestació, convocada sense signar perquè la feien seva una gran diversitat de col·lectius, ha estat "un èxit absolut", en paraules de Rodríguez. "Ja ens imaginàvem que vindria gent, perquè sabíem que la convocatòria havia arribat a Barcelona. La voluntat era convocar a nivell de Vallès i ha vingut tothom que havia de venir, però també gent de més enllà i per això ha vingut més gent de la que ens esperàvem", afirma Rodríguez.

Un altre dels objectius principals, mobilitzar gent de les diferents capes i moviments de Sabadell, també s'ha aconseguit, segons Rodríguez. Amb aquesta mobilització s'ha aconseguit revifar la Plataforma Antifeixista de Sabadell, "que estava latent".

Rodríguez situa aquest auge del feixisme en el naixement del CSA l'Obrera, més enllà del fet que alguns dels nazis visquin pel mateix barri. "És un centre social que té molta activitat, molt obert al barri; per ells deu ser el seu principal enemic", explica el sabadellenc. En remarcar, també, que des dels inicis, el centre social té un marcat caràcter antifeixista i antiracista. De fet, a dins hi té un gimnàs obertament antifeixista i antisexista.

"No tancarem l'Obrera per això", rebla Rodríguez. El CSA s'acosta al seu primer any de vida, ja que es va alliberar en el marc de les mobilitzacions de l'1 de maig del 2015.

** Una crònica de Roger Sànchez publicada a L'Accent.*

Contra el feixisme no s'hi valen mitges tintes. Carta oberta al rector de la UAB

Ermengol Gassiot,
Secretari General de CGT Catalunya

Rector Ferran Sancho,

Divendres passat 22 d'abril uns 15 neonazis es van fer presents a la UAB. Ja sé que ho saps, però vull recordar-t'ho. Ho van fer en el marc d'un acte, o amb l'excusa d'un acte, convocat o avalat per alguns professors de la universitat. De fet, ara mateix el com van venir i si els qui organitzaven l'acte ho sabien, els havien cridat o no, els van tolerar o simplement els van deixar fer per por, és indiferent al motiu de la meva carta.

El motiu de la carta és un altre. És el comunicat que, passades poques hores dels fets del dijous, vas enviar al conjunt de la comunitat universitària i penjar a la web. A fi de que el tinguis fresc, et recordo que després d'explicar que van venir neonazis a la UAB, afirmes que (i cito textualment):

"Un cop finalitzada l'activitat s'han produït aldarulls que han requerit la presència de les forces de seguretat per desallotjar del campus al grup neonazi. Un membre de la seguretat de la UAB i un mosso d'esquadra han resultat contusionats.

L'equip de govern de la UAB condemna sense pal·liatius els fets violents ocorreguts i expressa el seu rebuig absolut a les ideologies totalitàries a la universitat."

Francament, el teu comunicat m'ha sorprès. I, sobretot, m'ha preocupat i indignat. Et puc garantir que, a més, no he sigut l'únic. En absolut. Amb aquesta carta et vull explicar el perquè. Sé que segurament no et caic gens bé i que penses que només et vull posar pals a les rodes. Però et demano que llegeixis el que t'escric, ni que sigui perquè si realment t'has equivocat, puguis corregir. Perquè, com diu la dita, corregir és de savis (i sàvies) i se suposa que a la universitat ho volem ser, de savis (i sàvies).

Torno al tema que m'ocupa. Generalment en els teus comunicats per altres situacions, com per exemple vagues universitàries, nominalitzes a qui van adreçades les teves condemnes. De vegades esmentes amb noms propis algun sindicat o organització d'estudiants. D'altres cops fas servir

l'eufemisme "un sindicat" per referir-te a un dels sindicats ara majoritaris dins el PDI de la casa… No entro a valorar si l'objecte de les crítiques era raonable o no, o eren oportunes o no. Simplement et recordo que, quan les has fet en el passat, t'has amoïnat de deixar ven clar al conjunt de la UAB i als mitjans de comunicació a qui s'adreçava la condemna. En definitiva, què era el que condemnaves i qui creies que hi havia darrera. I generalment el motiu venia dels desperfectes en objectes ocorreguts durant jornades de mobilització.

Divendres a la UAB hi havia feixistes. Feixistes molts d'ells de la meva edat, amb un ampli historial delictiu. I quan dic delictiu, em refereixo a pallisses, amb ossos trencats, cares desfigurades i llargues estades a l'hospital de les seves víctimes. Víctimes que no eren casuals. Eren escollides en una espècie de sorteig terrorífic per com havien decidit viure la seva sexualitat, pel color de la seva pell o per les seves opcions polítiques. Ferran, no em diguis que no ho sabies. El mateix dijous ho vam explicar als responsables de seguretat de la UAB i del teu Gabinet.

Doncs bé, en el teu comunicat condemnes els fets, deixant a l'aire de què parles. Perquè és ben cert que, t'ho reconec, a la UAB el divendres hi va haver tensió i alguns cops. Entre els que, fent la salutació feixista, venien preparats per pegar, per apallissar, per tornar a desfigurar cares, i els i les que vam fer un cordó al seu voltant per a evitar-ho (i ho vam evitar). I, fixa-t'hi, en el teu comunicat no queda gens clar si també condemnes la nostra actuació. Llegeix-lo de nou i veuràs que cal anar a la premsa per saber que el guarda de seguretat i el mosso ferit van ser per una agressió d'un nazi. Ens inclous dins el terme "totalitari"? Per què no expliques com van anar els incidents a fi de que qui no hi era conegui bé el que va passar?

Com que llegeixes la premsa, sabràs que a gran part d'Europa el feixisme s'estén. Pegida a Alemanya, el Front nacional a França, el British National Party al Regne Unit…. A finals dels anys 1920's i inicis dels 1930's les universitats i els acadèmics alemanys no van destacar per fer una oposició clara i ferma al nazisme. A mi, i crec que no soc l'únic, em preocupa el to del teu comunicat del dijous. Espero que sigui per les presses en escriure-ho i que, per tant, el puguis rectificar. Perquè, en cas contrari, destil·la una calculada ambigüitat en assenyalar i responsabilitzar el feixisme de l'agressió que el dijous va patir la UAB que és molt preocupant. La història del s. XX, com una llosa, ens ho recorda.

Cas Juan Andrés Benítez: La impunitat policial es vesteix d'acord

Secretariat Permanent Comitè Condeferal CGT Catalunya

Una nit d'octubre de l'any 2013 una patrulla dels Mossos d'Esquadra va aplicar una de les seves habituals brutals reduccions de persones al carrer, estrenyent el cos d'en Juan Andrés Benitez fins a matar-lo. Els i les agents, en comprovar el resultat de la seva acció, es van dedicar tot seguit a intentar no deixar rastre d'elements provatoris del que havia passat aquella nit al carrer Aurora de Barcelona. Van visitar pisos de veïnes del barri, de forma intimidatòria, per instar a esborrar tota fotografia o gravació de la detenció. Després, quan el cas va saltar als mitjans, es va atacar la credibilitat d'en Juan Andrés, com és habitual en aquests casos, tot filtrant informació interessada als mitjans de comunicació: "Alguna cosa hauria fet".

Un cop més, el mecanisme de la impunitat es va activar des del primer minut en què el cor d'en Juan Andrés Benítez va deixar de bategar a causa d'aquella actuació policial.

El procediment d'instrucció judicial va continuar, lent i farragós. No es van poder fer proves de consum d'estimulants o drogues sobre els agents, atès que tots i totes elles es van tallar el cabell a ras i es van depilar el cos per evitar rastres i obstruir el procediment. Però tot i així, el judici no garantia un resultat satisfactori sense trencar la falsa il·lusió d'una aplicació imparcial de les lleis: massa indicis, massa testimonis, massa irregularitats davant de tothom.

El pacte acordat avui amb les parts familiar i popular de l'acusació per a què no es realitzi el judici no és més que el botó vermell del pànic de la impunitat. La darrera opció abans de permetre que arribi als cossos policials la percepció que no tindran un tracte especial en cas de trobar-se en "petits embolics" com, per exemple, matar o torturar algú en acte de servei.

I és que és d'agraïr que quan en Yassir El Younnoussi morí a la comissaria del Vendrell amb un casc de l'inrevés al cap fins que no va poder respirar més, i immobilitzat amb corretges al terra de la garjola, no hi hagués cap gravació fidedigna dels fets ni cap judici dels responsables. És un molt bon missatge per evitar repeticions que dos guàrdies urbans de la ciutat de Barcelona condemnats per tortures estiguin jubilats als 36 anys, gràcies a una disposició de l'ICAM, amb un examen mèdic fet el mateix dia. És del tot natural que el Departament d'Interior de la Generalitat doni fins a 8 versions diferents del cas Ester Quintana fins que l'evidència ho desmunta tot. I tampoc sorprèn que els policies municipals de Terrassa implicats en la mort de Jonathan Carrillo continuïn treballant malgrat va quedar provat el el judici que el jove terrassenc va morir, precisament, a mans de la policia. Tots aquests episodis d'impunitat són normals en aquest país normal.

Doncs no. Des de la CGT de Catalunya creiem que no hi pot haver pacte amb la impunitat, que aquests acords posen preu a la nostra vida, que d'aquesta manera s'afavoreix la repetició en el futur de casos com el d'en Juan Andrés i que, en definitiva, acceptar aquesta sentència en conformitat valida la posició subordinada del poble davant d'aquells que ens reprimeixen i s'enduen les vides de les nostres familiars, de les nostres veïnes, de les nostres amigues.

Seguim denunciant i denunciarem incansablement que en aquest país hi ha impunitat policial. I que hi ha complicitat i connivència per part de les institucions per garantir que l'aplicació indiscriminada de la repressió es realitzi sense que el braç que l'executa no hagi de patir cap perjudici pel fet d'aplicar-la.

Una nit d'octubre del 2013, un grup de Mossos d'Esquadra va matar en Juan Andrés Benítez al barri del Raval de Barcelona. Era estimat per molta gent que, com nosaltres, avui continua reclamant justícia.

Juan Andrés Benítez, ni oblit ni perdó.

Contra la repressió i la impunitat, ni un pas enrere.

Dinamita de cervell

Política partisana contra política de partit

L'historiador italià Valerio Romitelli troba en l'experiència partisana la història inspiradora d'una experimentació política alternativa

Amador Fernández-Savater

Podem anar més enllà del model dels partits polítics? Sortir de les pretensions d'hegemonisme de les quals tota organització amb forma de partit està inevitablement posseïda? L'historiador Valerio Romitelli troba en la lluita de les bandes partisanes italianes la història inspiradora d'una experimentació política alternativa. És la tesi fonamental del seu últim llibre, 'La felicitat dels partisans i la nostra. Organitzar-se en bandes' (publicat a Itàlia per l'editorial napolitana Cronopio). És un llibre preciós, que s'apropa a la història partisana com si fos un dipòsit d'energia que es tractés d'alliberar per agitar amb ella el present. D'una banda, mitjançant un treball minuciós de desmuntatge de tots els estereotips que codifiquen la memòria i sepulten la seva energia. Per un altre, enllaçant l'experiència partisana amb les cerques actuals d'una política d'emancipació que escapi de les lògiques de centralització i representació dels partits, que ja han mostrat suficientment els seus límits per transformar la realitat.

La felicitat dels partisans és la felicitat dels pioners, dels inventors, dels qui creen maneres pròpies de reapropiar-se de la seva destinació, fins i tot enmig de les pitjors condicions. Si volem sortir avui de la tristesa política, és a dir de la impotència per canviar la realitat i a nosaltres mateixos amb eines obsoletes, necessitem trobar embranzida, alè i inspiració en un altre imaginari de referència. En una història feta d'intensitats i no de purs signes. Aquí s'inscriu la història dels partisanos de Romitelli.

Valerio Romitelli (Bolonya, 1948) és professor d'història dels moviments socials i els partits polítics a la Universitat de Bolonya. Ha fundat el Grup de Recerca d'Etnografia del Pensament (GREP) que desenvolupa treballs de recerca en llocs crucials de la societat com a fàbriques, escoles o serveis socials, recollint i donant valor a les pròpies paraules i pensaments dels qui els habiten. Entre les seves últimes publicacions, assenyalar 'Storie di politica e di potere' (2004) i 'L'amore della politica. Pensieri, passioni e corpi nel disordine mondiale' (2014). Sobre l'experiència dels partisans italians, ha publicat també 'L'odio per i partigiani. Come e perché contrastarlo', el 2008.

Memòria viva i memòria morta

1- El que et demanaria en primer lloc són algunes coordenades generals de l'experiència partisana, per situar al lector espanyol menys informat.

Valerio Romitelli. Quan es parla dels partisans italians, estem parlant de prop de 200.000 joves, al seu moment de màxima expansió, que per iniciativa pròpia, durant uns 20 mesos, entre setembre de 1943 i abril de 1945, es van constituir en bandes armades (més o menys coordinades però també amb fractures entre elles, o ben aïllades) amb l'objectiu de combatre a l'ocupant nazi i als col·laboracionistes de la República de Salò.

Va ser un fenomen que va afectar sobretot al nord i al centre-nord d'Itàlia, en la mesura en què a partir de l'estiu del 43 els aliats angloamericans, després de desembarcar a Sicília, van començar a ascendir per la península, si bé d'una forma tan discontínua i dificultosa que Roma, per exemple, només va ser alliberada en la primavera de l'any següent. Tot acabarà al voltant del 25 d'abril de 1945, amb la victòria política dels partisans, que van aconseguir salvar la imatge d'Itàlia, abans feixista, davant els ulls del món.

No obstant això, els partisans seran derrotats en el procés de reconstrucció del nou Estat republicà, que els exclourà de la vida pública. La construcció de la República, que va succeir a una monarquia que s'havia compromès amb el feixisme, serà de fet gestionada pels pactes entre els nous partits i les superpotències vencedores, tots d'acord a assignar al Vaticà una importància que mai havia tingut en la història del nostre país.

2- El primer que sorprèn en llegir el teu llibre és descobrir la quantitat d'estereotips que conformen la nostra imatge de l'experiència partisana: ni s'autodenominava "resistència", ni era un fenomen purament militar i ni tan sols tenia com a himne la famosa Bella Ciao! Et volia preguntar què tipus de percepció fabriquen aquests estereotips de l'experiència partisana, a quins relats obeeixen, d'on vénen.

Valerio Romitelli. Els partisanos italians neixen en el buit de poder obert després del 8 de setembre de 1943, quan es dissol el govern Badoglio, que tractava de signar un armistici amb els aliats, i es constitueix el règim col·laboracionista de la República de Salò, amb Mussolini al capdavant però sota el control absolut dels nazis. Els partisans no tenien, doncs, res que defensar i ho tenien tot per reinventar. Si s'estudien les "fonts de baix" (periòdics, manifestos, diaris, cartes, etc.), veiem molt clarament que no van emprar mai la paraula "resistència", tret que fora per al·ludir a una simple tàctica bèl·lica. Els partisans es definien més aviat com a "rebels", "revolucionaris" i, sí, també com a "patriotes", però en un sentit totalment nou, radicalment antifeixista, contra el ressorgir de qualsevol residu del feixisme. I el reclam a la pàtria implicava també no esperar al fet que fos la invasió aliada la que decidís el destí del nostre país. Raó per la qual es van produir importants desacords entre partisans i aliats (els bombardejos dels quals van provocar, en la Itàlia de llavors, més morts que els de la pròpia Wehrmacht!).

Per entendre situacions polítiques tan singulars com la dels partisans italians, considero aquest aspecte metodològic de crucial importància: cal partir sempre de les paraules emprades pels propis protagonistes. En cas contrari, s'acaba per anul·lar la singularitat d'aquestes situacions de ruptura, decisivament innovadores, reduint-les a esdeveniments equivalents i intercanviables. I això és el que s'ha volgut fer en homologar el fenomen dels partisans italians a simples variants de la resistència europea al nazi-feixisme.

És just el mateix que, amb la guerra ja acabada, volien els aliats i els partits renaixents sota la seva vencedora ala protectora. Per a això es va ocultar la gran diferència que existia entre la Itàlia completament renovada per la qual havien lluitat els partisans i la Itàlia que efectivament va sorgir del final de la guerra: una Itàlia que, si bé ja no era monàrquica, reciclava a molts ex-feixistes en totes les institucions de l'Estat, assumia un Vaticà més fort que mai, mostrava una submissió extrema a la influència nord-americana, creixia econòmicament però al preu d'una subordinació política completa, etc. La guerra partisana no va ser simplement militar, sinó que també va ser una guerra política per a la renovació del país.

Avui dia, tot això queda cancel·lat cada vegada que s'entona la famosa "Bella ciao!", que cap partisà va cantar ni tan sols en somni, doncs el tema es va compondre després que la seva experiència hagués acabat.

3- Un altre dels clixés o "idees rebudes" que tenim sobre l'experiència partisana és que es tractava d'un moviment organitzat i dirigit pels partits polítics, en particular pel Partit Comunista Italià.

Valerio Romitelli. Allà per 1943 a Itàlia els partits antifeixistes, que havien sobreviscut a vint anys de feixisme, es demostren políticament incapaços tant de destruir el règim (que es desfà sol) com d'emprendre qualsevol cosa en el buit polític que el 8 de setembre porta amb si. L'única cosa que aconsegueixen fer és participar en part en el gran moviment de formació de bandes de partisans, un moviment que, cert, és en un primer moment espontani, però que immediatament s'estructura i s'organitza d'una manera completament singular i diversa. De fet, moltes bandes són molt ràpid del tot o en part apartidistes -o ho seran després-, o bé inclouen a partisans de diferent orientació política. Aquest aspecte s'esborra en els homenatges als partisans que en realitat només pretenen celebrar als partits en tant que veritables protagonistes del renaixement republicà i post-feixista del país. I d'aquesta manera neix la rondalla segons la qual els partisans no haurien estat una altra cosa que el braç armat dels partits, mentre que aquests últims haurien estat sempre els mateixos, abans, durant i després del feixisme, i també avui: sempre els únics custodis dels italians bons, gelosos de la democràcia. Es comprèn quin benefici consensual treuen d'aquesta rondalla també els politicastres actuals! Res d'això és cert: els partits abans del feixisme eren una cosa completament diferent als partits després del feixisme. Els primers eren autòctons, mentre que els segons estaven condicionats del tot pels jocs diplomàtics de les superpotències vencedores, i es van convertir després, a partir de 1992 més o menys, en simples marionetes mogudes pels mitjans de comunicació i els sondejos d'opinió, completament al servei del "mercat".

En canvi, si partim de que els que van canviar la destinació del nostre país durant la Segona Guerra Mundial van ser les bandes partisanes, podrem repensar de manera diferent tota la nostra història més recent.

4 - Rescatar la singularitat de l'experiència partisana és un dels objectius més valuosos i preciosos del teu treball. Tal com expliques, aquesta singularitat corre el risc de veure's anul·lada per dos tipus de mirades. En primer lloc, està la mirada que menysvalora l'experiència partisana qualificant-la d'explosió espontània, purament emocional, necessàriament passatgera, pre-política o políticament inmadura, etc. En segon lloc, està la mirada "evolutiva-lineal" que encaixa als partisans en una història política (la del Partit Comunista Italià) que ens impedeix captar la discontinuïtat que introdueixen, la novetat que aporten. En els dos casos, l'experiència partisana resulta devaluada: només té valor en funció de -o subordinada a- l'experiència dels partits. Perdem així el contacte amb el seu potencial singular: el que ens pot dir, el que podem aprendre d'ella, el que pugues encara inspirar-nos.

Valerio Romitelli. En un llibre anterior ('L'amor de la política. Pensament, passions i cossos en el desordre mundial', 2014) vaig proposar tractar d'entendre quan i com la política funciona de forma experimental, és a dir, de manera completament diferent a la manera conservadora i a la manera reaccionària. Per a això, resulta essencial entendre quins són els "cossos organitzats" que es posen a prova fent política. Els partits moderns (nascuts a partir del model socialdemòcrata entre els segles XIX i XX, primer, i del bolxevic vencedor de

l'Octubre de 1917 a Rússia, després) apareixen llavors com a grans figures de l'època, alternatives a l'Església, als exèrcits, als Estats, a les empreses, als bancs, etc. per a bé a por a mal, els partits són les figures protagonistes del segle passat: els laboratoris polítics de masses.

Però igual que succeeix amb tota experimentació científica o artística, tampoc la política és constant, sinó cíclica: funciona per seqüències. Les figures que protagonitzaran la seqüència política 1943-45 a Itàlia són les bandes partisanes i no els partits. L'experiència que van fer els partisans no era pre-política pel que fa a la dels partits, sinó l'experiència d'una altra política. Profundament innovadora. El que jo proposo llavors és pensar l'experiència partisana en interioritat. Què significa això? Treballar per rescatar la materialitat de l'experiència (el que van dir i van fer els partisans, com es van organitzar i van combatre), en lloc de considerar-la simplement com un esperit a homenatjar. És a dir, construir un record materialista, no retòric ni mitològic, de la lluita partisana. Només d'aquesta manera podem tenir una memòria viva en el present.

La felicitat dels partisans

5- Per a tu, l'experiència partisana no és una "reacció automàtica" a la situació de guerra, ni els partisans eren simplement màrtirs d'una causa que es van sacrificar per un deure moral. Per contra, descrius l'experiència partisana com una experiència de felicitat col·lectiva. Ni obligació ni necessitat, sinó desig i felicitat. Es tracta d'una cosa molt sorprenent, donades les circumstàncies en les quals van actuar. En què consisteix aquesta felicitat del partisà, d'on ve?

Valerio Romitelli. Per celebrar als partisans com a figures sense un llegat singular sempre se'ls ha presentat com a morts heroics, com a víctimes, com a personatges tristos d'una història tràgica i tancada per sempre. I és cert que els partisans, com a guerrillers que van ser, van sofrir d'una manera avui impensable. Actualment, gaudim encara (encara que cada vegada menys) del benestar que ens van portar els "trenta anys gloriosos" de la llarga postguerra. Durant la Segona Guerra Mundial, un benestar semblant no era ni tan sols imaginable. No obstant això, avui dia som políticament infeliços: no aconseguim, en tant que gent comuna, decidir res de quant condiciona els nostres destins. En canvi, els partisans, àdhuc sofrint totes les penalitats, àdhuc immolant-se sovint en accions al límit del suïcidi, eren políticament del tot feliços. La seva felicitat consistia a decidir el seu propi destí, i amb ell el de tot el país. No és cap fantasia meva. Ho diuen les seves memòries. Ho diuen els grans escriptors que van ser partisans, tals com Meneghello o Fenoglio. Ho deien els seus escrits en els murs, els seus pasquins, els seus documents.

Eren feliços i van dur a terme una experimentació política feliç, és a dir, assolida. Les seves maneres d'organitzar-se i de combatre van ser un èxit complet, si tenim en compte el que per sobre de tot es proposaven: fer fòra als nazis, vèncer als col·laboracionistes de Salò, deixar un exemple difícilment igualable sobre com es pot renovar políticament un país sencer, àdhuc sent una minoria, àdhuc sent només un grapat de joves.

El que el que seguís a la seva experiència no hagi estat una història tan feliç no treu res al fet que en rellegir avui la seva gesta com es deu, en interioritat, puguem veure'ns empesos a intentar anàlogues experiències.

6 - Li dónes molta importància en el llibre a una frase molt bella de Ada Gobetti, periodista i partisana ella mateixa: "l'amistat era la clau de la batalla partisana". Pots explicar-nos la raó?

Valerio Romitelli. Existeix tota una tradició de pensament, a la qual els mateixos marxistes li fan de vegades massa concessions, que situa l'odi i el conflicte com a prioritat de la política. Jo qüestiono aquest concepte. El que sostinc al contrari és, per dir-ho breument, que per fer qualsevol guerra, primer es necessita dotar-se d'un exèrcit: és a dir, que abans d'entrar en qualsevol tipus de conflicte, si no es vol sucumbir immediatament, cal preparar-se i, per tant, fer amics, unir-se i organitzar-se en un cos col·lectiu, capaç també de fer front a les derrotes. El cas dels partisans italians és particularment instructiu. El que pretenia combatre als nazis aïlladament o mal organitzat estava abocat a desaparèixer ràpidament i sense deixar rastre. D'on es dedueix que l'amistat, l'amor estretament compartit per la mateixa causa, és la condició prioritària de qualsevol experiència política (que implica també, per descomptat, l'odi i el conflicte).

Política partisana i política de partit

7- Afirmes que els microcossos de les bandes partisanes van fer una experimentació alternativa a la del partit. En què consisteix aquesta distinció entre la "política de partit" i la "política partisana"?

Valerio Romitelli. La "política partisana" va ser una política experimental: excloïa la discussió en termes ideològics (règims, sistemes o models bons o dolents) per pensar exclusivament en com organitzar-se en el present, en les condicions existents en la situació present.

Es tractava doncs d'una política completament interna a la situació, al territori i a la població. És a dir, no derivava la seva acció dels càlculs polítics o dels jocs diplomàtics, ni tampoc estava subordinada a les potències estrangeres (com era el cas del PCI pel que fa a la URSS), sinó que desenvolupava una estratègia autodeterminada, que es fundava només sobre les pròpies forces, i es pensava i decidia sobre el terreny.

Diversitat, adequació a circumstàncies canviants, mobilitat espacial i cultural, fle-

xibilitat i adequació a objectius, suport de la població local, coratge per inventar una manera pròpia d'estar... són altres claus fonamentals de la política partisana, heterogènies a la política de partit. En acabar la guerra, es van construir partits a partir de les bandes partisanes. El PCI no només va instrumentalitzar l'experiència partisana, sinó que ho va fer sense acollir gairebé cap de les expectatives de renovació radical d'Itàlia que havien motivat als propis partisans. En la postguerra, el PCI serà el major partit comunista dins d'un país capitalista, però la seva acció, gairebé sempre burocràtica, equívoca i al cap i a l'últim dimissionària, no es recuperarà ja d'aquest pecat original d'haver-se apropiat indegudament de l'herència partisana.

8- Segons expliques en el llibre, els partits han canviat radicalment, però l'experiència partisana podria tenir avui una actualitat per vivificar la nostra idea i pràctica de la política. És a dir, per sortir de la infelicitat present. En quin sentit, com ho penses?

Valerio Romitelli. Donada la complexitat de la pregunta, respondré en estil telegràfic. Tant els governs com els partits majoritaris o d'oposició, a dia d'avui, no experimenten ja gens que no sigui allò que els imposa el "mercat", és a dir, els bancs i els lobbys que els sostenen. Dreta i esquerra convergeixen cada vegada més cap a aquell centre el cor del qual batega al ritme de les reformes prescrites pel neoliberalisme. Més a la dreta i més a l'esquerra queda molt poc, a part dels sentiments anacrònics, el fosc i ancestral odi racial o el molt més respectable, però en tot cas ineficaç, plor pels vells temes dels partits dels temps de l'Estat del benestar. Per tant, vivim en una situació en la qual la política ja no té organitzacions pròpies.

El problema de com reorganitzar-se políticament per donar cos a polítiques universalistes —les úniques dignes de ser qualificades, precisament, com a polítiques— està, per tant, obert. Com afrontar-ho? Cada solució possible cal buscar-la, penso jo, a distància de l'Estat. L'Estat de benestar ha estat suplantat avui gairebé a tot arreu per el "Estat securitari" (que és l'únic que els agrada als "mercats", sempre a l'aguait de llocs on fer inversions "segures"): implicar-se amb els poders de semblants Estats amb la idea que així millorem les seves polítiques només pot portar al perfeccionament de les mesures de seguretat. Mesures que són sempre exactament el contrari d'allò que havien estat les mesures universalistes de l'Estat del benestar.

Tractar de fer política a distància de l'Estat significa intentar fer política sense partit, prescindir dels ritus electorals, però també de la idea de corregir les injustícies a través del dret i els seus tribunals, etc. Una vegada que l'horitzó polític ha estat buidat d'Estat i dels partits no queda ja res més que el social, sempre ambivalent, impur, brut, incert, bastard. Però és aquí on hem de submergir-nos per tractar de construir alternatives a les actuals polítiques neoliberals. I, sobretot, hem de submergir-nos en el nou entorn social que s'està formant a Europa però també en altres llocs: allí on els ciutadans són només un component al costat d'aquelles poblacions d'estrangers que, encara que sempre minoritàries, estan destinades a canviar radicalment el rostre de molts països. Per aquesta raó, una experiència com la dels partisans italians pot tenir encara alguna cosa que ensenyar-nos. Perquè les seves bandes es van constituir, van durar i van fer una política capaç de transformar els destins del nostre país, una política diferent de la dels partits i experimentada en completa absència de qualsevol Estat al que fer referència.

L'experiència partisana i el present

9- Persisteix com a record viu, inspirador, l'experiència partisana a Itàlia? Podries donar-nos exemples de "reactualizaciones" de la seva memòria i exemple que et semblin interessants?

Valerio Romitelli. A partir de la postguerra i d'ara endavant, els grups que a Itàlia més s'han inspirat de forma declarada en l'experiència partisana han estat les Brigades Roges, el terrorisme de les quals entre els anys 70 i 80 va ser políticament desastrós. Allò que més els agradava als brigadistes dels partisans era el fet que la seva era una lluita armada. El gran error dels brigadistes va ser no entendre la profunda diferència que hi ha entre fer política en temps de guerra, com era el cas entre el 43 i el 45, i fer política en temps de pau, com entre els anys 70 i els 80, o com avui a Europa, almenys. Encara avui, molts militants "antagonistes", lectors de Michel Foucault, en particular del seu seminari de 1976, insisteixen a considerar aquesta distinció pau/guerra com a ficticia, però per a mi segueix sent fonamental.

Allò que a mi m'interessa de l'experiència dels partisans és que aquests, sense tenir cap suport institucional o mediàtic, no sent més que una minoria ínfima, patint condicions tremendes, aconseguien guanyar-se la simpatia i el suport actiu de les poblacions allí on operaven. Per molt que aquesta sigui una dada sempre disputada per la literatura de dretes, em sembla evident que sense aquests suports l'experiència dels partisans no hi hauria mai pogut créixer, durar ni estendre's de la forma en què ho va fer.

10 - En aquest sentit d'entrar en contacte amb les poblacions, i no de representar-les com pretén qualsevol avantguarda, dius que l'experiència partisana podria inspirar "nous cossos col·lectius" capaços de "pensar un pensament". Podries desenvolupar això?

Valerio Romitelli. Avui dia, per tractar d'organitzar noves polítiques alternatives, sostinc que és imprescindible fer recerques entre les poblacions que més sofreixen les polítiques capitalistes. Només així es pot saber quins podrien ser els objectius, les reivindicacions més adequades per unir a aquestes poblacions, que actualment es troben molt dividides i disperses, també per culpa del col·lapse de la credibilitat soferta per les organitzacions tradicionals comunistes o, més en general, "de classe".

És a dir, es tracta de "pensar el pensament" de les poblacions explotades i oprimides. Sense pressuposar cap "subjecte polític" ni cap "antagonisme essencial" (com ocorre en les teories de les "multituds" de Toni Negri i els post-obreristes), sinó només el fet que tals poblacions pensen una realitat, la seva, que li resulta estranya també a qui fa la recerca, almenys fins al moment de fer-la.

Per tant, es tracta d'entendre, amb els mètodes adequats, les seves paraules i d'usar les fonts indispensables per a l'elaboració de qualsevol política alternativa. Avui dia, entre els moviments alternatius i antagonistes a Itàlia no falten temptatives d'aquest tipus de recerca: existeixen grups de joves antropòlegs compromesos que fan recerques molt interessants, per exemple.

Per molt que els partisans no haguessin estudiat per adquirir aquesta capacitat etnogràfica, per així dir-ho, és clar que van ser les singulars circumstàncies d'aquell moment les que els van instruir ràpidament. Per aquest motiu he sostingut que els partisans van ser capaços de "pensar un pensament" -que és una fórmula que sorgeix del treball que duc a terme amb el Grup de Recerques Etnografia del Pensament, GREP.

11- Forces fosques del present (narco, màfia, xarxes terroristes com Al-Qaeda) s'organitzen d'alguna manera avui també "en bandes" (de forma autònoma, descentralitzada, flexible, mòbil, sense referència a partits o Estats). Quin seria aquí el valor específic que podria tenir la inspiració de l'experiència partisana?

Valerio Romitelli. Certament, parlar bé avui dia del concepte de bandes pot resultar escandalós. Però fins i tot deixant a un costat els casos del Daesh o d'Al-Quaeda, a l'existència del qual sembla que ja no hi ha dubte que han contribuït més o menys directament els serveis secrets occidentals, es pot dir que moltes de les bandes criminals que hi ha disperses pel món es veuen afavorides, més que obstaculitzades, per la conversió de l'Estat de benestar en "Estat securitari". De fet, tal conversió ha creat a l'interior social "terres de ningú" on la lluita per la supervivència és sempre dura i violenta. No crec, no obstant això, que per fer front a aquest fenomen tingui sentit reivindicar intervencions per part d'Estats que funcionen més com a part del problema que com a solució.

D'altra banda, cada política té els seus propis riscos. Algunes bandes criminals, com per exemple a Centreamèrica, però també a Àfrica i en altres llocs, no són sinó la degeneració de bandes que en el seu moment van ser polítiques, com ho van ser en el seu moment els partisans italians. El perill que aquestes últimes, una vegada aconseguida la pau, degeneressin en simple bandidisme (cosa que va succeir en alguns casos molt esporàdics) va ser una de les raons per les quals els partits, amb el comunista al capdavant, van considerar imprescindible la seva dissolució després de la primavera del 45.

Per tant, organitzar-se en bandes pot tenir les conseqüències més diverses. El que més m'interessa a mi d'aquesta categoria és que ens permet pensar en una multiplicitat de microcossos polítics, allunyats de les pretensions d'hegemonisme de les quals tota organització amb forma de partit està inevitablement posseïda. I donat el nivell de corrupció que afecta avui a gairebé qualsevol partit i Estat al món sencer, es pot dir que el perill de degenerar en la criminalitat hauria d'obsessionar també al que considera possible fer polítiques alternatives dins de marcs totalment legals.

** Article publicat a eldiario.es*

El far

Contracultura Underground

Ferran Aisa

El llibertarisme i l'efervescència àcrata formen part de la vida quotidiana d'una gran munió de joves barcelonins dels anys 70. Són els temps dels concerts a l'aire lliure de Canet de Mar: els festivals de cançó dels pobles ibèrics; de la recuperació del Carnaval; de la producció de pel·lícules com L'Orgia; de la festa permanent a espais com el Saló Diana; de la música laietana a la sala Zeleste; dels festivals populars al Born; etc.

Aquesta efervescència llibertària és present també en tota mena de col·lectius de tipus feminista, gai, ecologista, antinuclear, antimilitarista, artístics, literaris... És l'esclat d'una primavera llibertària dins de la societat catalana que, per damunt d'etiquetes polítiques, mostra un dinamisme completament desinhibit i antiautoritari. El postfranquisme llibertari neix amb l'eclosió de la contracultura, que ja es venia produint des del principi dels anys setanta i d'un cert hippisme arrossegat des dels anys seixanta.

Els mites de fer l'amor i no la guerra, el pacifisme, les drogues i tota mena de filosofia oriental és present encara amb els joves que viatgen sovint a Formentera o a països llunyans d'Àsia. A Barcelona els restes d'aquest hippisme de guitarres i bongos pul·lula per la plaça Reial on es barreja amb el món del Barri Xino i amb els joves llibertaris que freqüenten bars com el Glaciar situat sota de la Federació Local de la CNT de Barcelona. El neoanarquisme, fill del maig del 68 i de la vitalitat antiautoritària de la joventut, apareix amb una singular activitat a la mort de Franco. La banda sonora la posen artistes com Pau Riba, Jaume Sisa, Joan Isaac, Ramon Muntaner, Ramon Muns, Oriol Tramvia, Companyia Elèctrica Dharma, Orquesta Plateria... Sense oblidar-nos de Raimon, Lluís Llach, Ovidi Montllor, Toti Soler, Rafael Subirachs, Maria del Mar Bonet, Marina Rossell o el mateix Joan Manuel Serrat que, al seu retorn de l'exili, va enregistrar el disc 'Res no és mesquí' amb poemes de Joan Salvat-Papasseit.

En el món de l'espectacle s'havia creat el 1976 l'Assemblea d'Actors i Directors, que va programar el festival d'estiu de Barcelona "Grec-76" amb gran èxit. Però per punts de vista diferent en els afers polítics, uns propers al PSUC i a l'Assemblea de Catalunya i els altres de signe antiautoritari s'apropen a la CNT. A l'Assemblea es produeix una escissió que donarà naixement a l'Assemblea de Treballadors de l'Espectacle, que ocuparà el Saló Diana i en farà la programació durant dos anys. L'ADTE s'unia al carro llibertari i s'adheria al Sindicat d'Espectacles de la CNT, on es crearan les seccions d'actors i la de músics. Entre els militants més actius de l'ADTE hi havia Carles Luzena, Mario Gas, Jordi Mesalles, Juanjo Puigcorbé, Francesc Bellmunt, Josep M. Méndez, Josep M. Nunes, Sílvia Munt, Carme Elias, Vicky Peña..., i els grups teatrals Dagol Dagom, Comediants, Trup 69, la Tràgica, etc

L'ADTE convocà diverses manifestacions d'actors per demanar la creació de teatres estables i també els músics es manifesten per tal de potenciar "música viva" en contra de la música disc. L'ADTE portarà endavant l'experiència autogestionària del Saló Diana i convertirà l'antic mercat del Born en un Ateneu Popular. L'ADTE promourà teatre heterodox i d'avantguarda, cinema, ball públic, perfomances i happenigs artístics. Un dels grans èxits va ser la representació d'un heterodox Don Juan Tenorio de Zorrilla al Born per in van passar més de vint mil persones en tres dies de novembre de 1976. L'ADTE també té cura d'organitzar la gran revetlla de fi d'any al Poble Espanyol amb l'actuació de l'Orquestra Plateria, Micky Espuma, Oriol Tramvia, Pau Riba i Jaume Sisa.

A l'autogestionat Saló Diana es presenta Les set meditacions de l'innovador grup teatral nord-americà Living Theatre amb Lindsan Kemp; Dagoll Dagom presenta l'espectacle 'No hablaré en clase'; es fa el passi de la pel·lícula 'La Orgia 'de Francesc Bellmunt i altres com 'Tal como éramos' de Sydney Pollack; i actuen Pau Riba, Soledad Bravo, Los Peruchos, La Propiedad es un robo, Maestro Bellido, Jaume Sisa, Orquestra Plateria...

Per una altra banda al boom artístic, apareixen nombroses revistes de signe llibertari, contestari (marxista heterodox) o ecologista. Les que disposen de més alta volada són: Ajoblanco, El Viejo Topo, Star, Askatasuna, El Topo Avizor, El Tulipan Negro, Ozono, Userda, Alfalfa, Integral... I molts altres de signe variat com Vibraciones (musical), Quimera (Literària), Sal Común (modernitat) i revistes satíriques com La Butifarra o els fanzines underground realitzats per Mariscal, Nazario, Onliyú o Montesol. N'eren un anticipi del que seria més endavant la revista Vivora o fins i tot El Jueves. Aleshores ja existien revistes humorístiques d'humor com Por favor i El Papus.

Barcelona la primavera de 1977 esclata llibertària... N'hi ha barris com el Raval on es respira aquest ambient llibertari o progressista, només al carrer de l'Hospital existien tres llibreries àcrata: Cosa Nostra, El Negro i Yasnaia Poliana. En el mateix carrer hi havia també la productora Musical de rock i botiga de discos Gay & Company, que havia tingut cura d'organitzar el primer concert a Espanya del conjunt britànic The Rolling Stones el juny de 1976 a la Monumental de Barcelona. També l'any 1977 s'inaugurà al carrer Hospital la pizzeria La Rivolta al so del himne anarcosindicalista 'A les barricades' i, poc després, el vell militant anarquista Miquel Garcia obria el bar-restaurant La Fragua al carrer de la Cadena, a prop d'on havia caigut assassinat Salvador Seguí. Al carrer de la Cera, el vell cinema Padró es revestia de Filmoteca i una de les més cèlebres presentacions era l'efectuada amb l'estrena de la pel·lícula de Jaime Camino 'La vieja memoria', sobre la guerra civil. A l'entrada del cinema eren presents totes les banderes que van perdre la guerra. En el barri del Raval tenien la seva seu el Sindicat de la Construcció (Hospital, 115), Arts Gràfiques (Riereta, 26), Hosteleria i Turisme (Carme, 42); etc.

JORNADES LLIBERTARIES INTERNACIONALS
BARCELONA C. N. T. 22-25 DE JULIOL 1977
PEL RETROVAMENT DE LA VELLA ACRACIA!

DEBATS SOBRE
- Valoració de la pràctica llibertària des de 1936
- Marxisme i anarquisme en front de les qüestions de l'estat i la política
- Ensenyament i institucions tancades
- Crítica a la societat industrial i alternatives llibertàries
- Moviment llibertari i organització
- Ecologia i sexologia

DEBATS SOBRE
- Problemàtica ecològica i alternativa llibertària
- Alternatives llibertàries a la pràctica cinematogràfica i teatral
- Aspectes llibertaris en el cinema no llibertari
- Anàlisi dels processos assemblearis del teatre a Barcelona (A. D. T. E. - A. A. I.)
- Estat-Espectacle-Autogestió
- Dones lliures: Dona i part

ASSISTIRAN I PARTICIPARAN

MUSICA: BLAY TRITONO - JOSE ALFONSO - SISA - PAVESOS - PA TORRAT - MICKY SPUMA - ARRIETA - LOS DE SANTA FE - RAMON MUNS - PAU RIBA - G. A. M. - GRUPO CANRAIXET - LUIS PASTOR - GERARD GAUCHE - FUM DE TABAC - ARACELI BANYULS - SUCK ELECTRONIC - M. ALMENT T. N. T. - MICKY MOUSE & BROTHERS - TRIBU - JECKIE ROCK - EUSKERA - THAIS - CHAMAN - BORNE - JOAN DE LA RUBIA - FAUSTO - DOLORS LAFFITTE - DESMADRE 75 - QUICO PALOMAR - CROMA - SARABANDA - LA PROPIEDAD ES UN ROBO - BOICOT - BASCA - ANDRE VIALET 5 ROCK - C. M. B. - CARLES - FOLLIAGE - PERUCHO'S - LOS QUADRENY - CUIXA - SARDINETA...

CINEMA: LUIS GARCIA BERLANGA - FERNANDO FERNAN GOMEZ - RAFAEL AZCONA - JOSEP M.ª NUNES - VICENTE ARANDA - JORDI GRAU - ANTONIO ARTERO - EMMA COHEN - ANTONI RIBAS - FRANCESC BELLMUNT - BASILIO M.ª PATINO - JOSEP M.ª FORN - CARLES MIRA - HANS MAGNUS ENZENSBERGER - MIQUEL SANZ - M.ª ESPINOSA - MARCO FERRERI - RAMON FONT - JOSEP LLUIS GUARNER - ...i projeccions de films.

TEATRE: PATITO FEO - LA GRAN COMPAÑIA DE ESPECTACULOS IBERICOS - ORFEO DE SANS - JOAN DOMENECH - LA TRAGICA - FANFARRA - ESTAQUIROT - PAN-K (Bruselles) - ZYASOS... amb els seus espectacles.

ECOLOGIA: Col·lectiu T. A. R. A. que muntarà una geodèsica, instal·larà un molí de vent i duran el debat sobre "Ecologia i anarquisme".

EXPOSICIONS DE: Cartells de la guerra civil, pintura, tapís, ceràmica...

VIDEO: Un col·lectiu grabarà els debats del Saló Diana per reproduir-los posteriorment en pantalla gran al Parc Güell.

I TAMBE... NOAM CHOMSKY - ALEJANDRO VIGNATI - GRUP SEBASTIAN FAURE - SAC (Suècia) - DR. COLOMBO - DANIEL GUERIN - IONESCO...

I SOBRETOT, S'ESPERA L'APORTACIO LLIBERTARIA DE TOTA LA BASCA DEL MON, ESPECIALMENT DE LA GLORIOSA BASCA IBERICA.

SALUD I ANARQUIA!

ZONES ALLIBERADES

PARC GÜELL-SALO DIANA-ATENEUS

PREUS DELS ABONAMENTS: Solidari, 500 ptes. Normal, 300 ptes.

VENDA D'ABONAMENTS: SALO DIANA (Sant Pau, 85) - PARADETA C. N. T. de les RAMBLES - CNT/ESPECTACLES, Passatge de la Pau, 8 - PARC GÜELL.

Dep. Leg. B. 28.896 - 1977

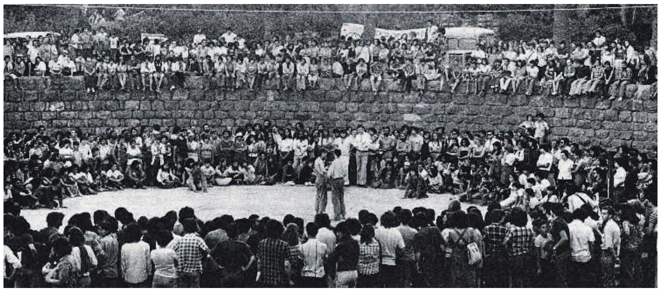

Aquest esperit llibertari el trobem també a la plaça Reial amb el Glaciar, situada sota la FL de Barcelona; i a la zona d'oci de la Ribera on destaquen el Zeleste, el Màgic i molts altres bars com el Nus i l'Ascensor o a altres barris barcelonins com Gràcia. L'explosió de llibertat era total, després de quaranta anys de dictadura semblava que realment la vida anava a canviar de base. Els homosexuals sortien de l'armari, les feministes manifestaven la seva radicalitat, pels carrers corria tota mena de droga... En lloc d'"El Libro rojo de Mao' es posava de moda 'El libro rojo del cole'. Fins i tot per Sant Jordi els col·lectius antiautoritaris oferien la carxofa en lloc de la rosa a les paradetes de la Rambla. Tota una provocació en una ciutat que no parava de reivindicar la lluna. Barcelona era el paradís...

La Rambla disposa del Cafè de l'Òpera o de la Cúpula Venus, espais completament alliberats per la progressia. Mentre al cafè es freqüentat per l'artista Ocaña i companyia o per joves inquiets que discuteixen sobre el bé i sobre el mal; a la Cúpula no solament hi ha concerts de cantautors i grups de rock, sinó també espectacles de màgia, d'humor amb Pepe Rubianes i de striptease, sobretot amb la vedette "progre" Christa Leem. Als laterals del passeig central de la Rambla es monta tots els vespres una mena de "zoco" amb productes d'artesania, collarets hippies i tota classe de propaganda llibertària tat de tipus literari com revolucionari: butlletins, revistes, fanzines, còmics i merchandising (enganxines, encenedors, xapes, samarretes, etc.). El popular passeig barceloní donarà nom a l'adjectiu "Ramblers" o "Rambleros", són joves amb armilla, bossa bandolera i mocador negre al coll que es passegen Rambla amunt i Rambla avall.

La Rambla també és el punt de les manifestacions espontànies que cada vespre esclaten per una cosa u altra, sobretot engegades pel PCE (I), el PORE o grups anarquistes radicals. Una de les manifestacions més violentes tindrà lloc el 26 de juny de 1977, convocada per el FAGC per commemorar el "Dia de l'Orgull Gai". Transsexuals, gais, lesbianes i nombrosos ciutadans d'esquerres van recórrer la Rambla enlairant pancartes reivindicatives i també es veien banderes republicanes, comunistes i llibertàries. La policia va carregar contra els manifestants i va tenir la Rambla tancada durant diverses hores. Però no totes les manifestacions que baixen per la Rambla són violentes, n'hi ha de treballadors d'empreses o de sectors en lluita: músics, actors, bombers, mestres, sanitaris i fins i tot n'hi ha de signe contracultural com les que conviden al personal anar a pixar a les portes del Liceu o els que clamen: "Cocacola assassina / carajillo al poder" o "Volem Donuts sense forats..." Els joves llibertaris baixaven per la Rambla cantant amb la música del popular conte del "Patufet": "PSUC, PSAN, PTE / no trepitgeu el poble obrer."

Aquest esperit llibertari serà tallat d'arrel per les autoritats... La transició no serà llibertària sinó tot el contrari, doncs la reforma s'imposa per damunt de la ruptura i no dóna marge a cap procés revolucionari. El tancament de la Rambla fou tot un símbol amb la l'estada permanent al bell mig del passeig dels furgons de la policia nacional, n'era una ocupació per fer fora tots els col·lectius antiautoritaris que muntaven la seva fira diària i d'aquesta manera acabar amb totes les manifestacions espontànies que feien de la Rambla el seu passeig reivindicatiu. Aleshores ja havien passat l'eufòria de les Jornades Llibertàries Internacionals de les que parlaré en un proper article. Sisa va escriure una cançó que evocava el fi del somni llibertari del passeig barceloní: "Han tancat les Rambles / han fet fora tothom/ han buidat els arbres / dels ocells i les flors." En definitiva l'esclat llibertari de 1977 és el punt més alt de la contracultura que s'havia iniciat a coure finals dels seixanta. Aquest esclat llibertari és un més dels marcs del canvi polític que portarà els espanyols de la dictadura a la llibertat, malgrat que finalment tot això acabi amb una aparent democràcia burgesa on l'anhel llibertari quedi amagat en l'habitació dels mals endreços.

La taula de Porrera

Animalians i vegetaristes

Artur Sardà

«La grandesa moral d'un país es pot mesurar per la forma en com tracta als animals» o alguna cosa així. (Ghandi)

Pels cercles en els que em moc, cada dia trobo més companys que practiquen algun tipus de vegetarianisme. Em recorda la meva adolescència i els meus primers contactes amb llibertaris del temps de la guerra, que me'n van parlar per primer cop. Sembla que en els cercles llibertaris dels anys 30 també estava bastant estès com a costum, tot i que no era una obligació ni un signe d'identitat del moviment.

Jo ho vaig intentar, entusiasmat, però va ser un fracàs absolut. M'avergonyeix confessar que mai vaig aconseguir amanir-me l'enciam al meu gust! Potser senzillament és que no m'agrada l'enciam. A part d'això, em trobava atrapat en un dilema, una contradicció, perquè jo també havia begut de la tradició jipi i l'experimentació amb drogues m'encantava. I ells no tastaven ni el vi!

Hi havia un punt de puritanisme que em recordava les sectes evangelistes i la seva creença que el cos no ens pertany, que és un lloguer de Déu i som responsables del seu manteniment. Els motius són molt diferents però sí que he escoltat a un llibertari dels anys 30 autodefinint-se com a purità. Sí, aquesta paraula!

Ja sé que les paraules es van carregant i descarregant de significat amb el pas del temps i l'evolució de les societats, però em pregunto que opinaria el meu mentor (desaparegut ja fa molts anys) de la meva afició a les drogues i a la psiconàutica. Sobretot em pregunto que opinaria de l'ús de drogues al·lucinògenes amb finalitat sanadora.

No obstant, els arguments que escolto actualment a favor de dietes lliures de proteïna animal tenen més a veure amb la protecció i l'amor als animals. És a dir, amb la crítica als escorxadors industrials i la ramaderia intensiva: gallines vivint amuntegades en gàbies infectes i vaques criades amb pinsos tòxics. Són arguments als que em sento sensible, tot i que m'he hagut de rendir al meu instint depredador. Em va dir un naturòpata que cadascú te la seva naturalesa i que jo soc omnívor, com els homes primitius. Consolador! Sí, perquè ja començava a témer que potser aviat no tindria lloc en els meus cercles de sempre pel fet de ser una mena de col·laboriacionista dels exterminadors d'animals.

Si jo el que vull és que visquin una vida plena, que trontollin lliures pels prats i que quan arribin al meu plat estiguin farcits de bones vibracions! Però els vull al meu plat, sí! Això em converteix en impur, impiu, ignorant, indigne de caminar al costat dels purs i dels coherents? De moment, no!

Però tota aquesta palla mental ve inspirada per la opinió d'alguns companys sobre si caldria eliminar la carn morta dels festivals muntats per llibertaris i altres propostes per l'estil, que sembla que busquen una coherència absoluta, adoptant una actitud puritana. Fins a cert punt ho entenc, però...! Però tinc els meus dubtes! Per exemple, un dubte que tinc és on seria correcte posar la línia vermella? Hem de protegir només als mamífers, perquè s'assemblen més a nosaltres (i quina mena d'argument és aquest?)? O hem d'arribar a tots els vertebrats? Què passa amb els organismes unicel·lulars? Hem de protegir als microbis que ens emmalalteixen? I sense exagerar tant, he de deixar de trepitjar amb la meva bota a les erugues processionàries que infecten als pins? I combatre les espècies invasores, com el cargol poma, seria racisme animal?

Un amic em va dir que tots els éssers vius mereixen respecte pel fet de ser éssers vius. I això també ho entenc. Com no ho he d'entendre si vaig ser mig jipi? Però en la pràctica la pregunta torna a ser la mateixa: on posem la línia vermella? Els vegetals també són éssers vius!

I, per últim, parlant d'una altra cosa que segur que no te res a veure, de vegades ens preguntem com és que som tan pocs si les nostres idees són tan bones. I perquè tenim certa tendència a tancar-nos en capelletes. Ens ho haurem de seguir preguntant.

La llum llibertària

Josep Estivill
https://lallumllibertaria.wordpress.com/

★ Molt fluixa ★★ Passable ★★★ Interessant ★★★★ Bona ★★★★★ Molt bona

La isla – Archivos de una tragedia

★★★★

Uli Stelzner, 2009

Estranyíssim film de sàtira política fet a Alemanya just acabada la II Guerra Mundial, que té l'al·licient d'estar narrat amb "Llegó la hora de conocer verdades. El pasado no se olvida. Aquí pasó la guerra. Consecuencias mortales, aniquilamientos letales. Tu nación se llenó de violación, ejecución, desaparición. ¡Cuántas almas tendidas! ¡Tantas muertes conocidas! El tiempo corre y vuela. Bienvenido a realidad guatemalteca".

Extraordinari documental sobre els horrors de la dictadura de Guatemala a la dècada dels anys setanta i vuitanta del segle passat. L'origen es troba en la descoberta casual de l'ingent fitxer de la Policia Nacional abandonat en un antic centre de detenció anomenat "La Isla", ara en ruïnes. És el lloc on torturaven i mataven als opositors polítics, als líders sindicals, als intel·lectuals dissidents, als professors i alumnes universitaris i, en general, a milers de persones víctimes de procediments arbitraris. Els fitxers abandonats són milers de lligalls amb un total de milions de documents que registren amb detall les detencions, tortures i assassinats d'aquestes desgraciades víctimes. Els arxivers salven la documentació, la classifiquen i la descriuen; en fan còpies en suport digital i faciliten el seu accés a als investigadors. És una feina èpica per fer accessible una paperassa que s'amuntega al terra. D'altra banda, alguns usuaris recorden l'infern que va suposar la dictadura, quan cremaven als detinguts, els amputaven les extremitats o els llançaven des de l'avió… Fins i tot una carta de l'ambaixada nord-americana justificava els assassinats i les tortures, però s'escandalitzava dels excessos i el sadisme dels agents. Dos germans expliquen com la seva família va desaparèixer gairebé tota: els oncles, les tietes, el pare, els germans, els cosins, l'àvia, etc.; grans i joves, homes i dones, tots assassinats o, encara pitjor, desapareguts. El moment de descobrir la veritat és un autèntic trauma perquè alguns encara conservaven una petita esperança de trobar amb vida als seus éssers estimats. Alguns parlen amb orgull de la dignitat dels pares que van lluitar per una societat més justa i dels que van plantar cara a la dictadura. Ara, la recuperació dels arxius permet documentar els assassinats i les tortures.

El documental barreja amb molta sensibilitat el testimoni de les persones que van patir la violència amb el dels arxivers, les notícies o talls d'entrevistes tretes de velles vídeofilmacions, de pèssima qualitat però eloqüent informació un cop es contrasta amb les evidències dels documents d'arxiu. Alguns interludis de música de contrabaix tocada als mateixos escenaris de La Isla i d'un raper que canta hip-hop atorguen una suavitat al conjunt que d'altra manera es faria insuportablement dur. El documental no furga en la violència per si mateixa sinó que explica l'acció dels diferents agents encarregats de la repressió política: la policia, l'exèrcit i els paramilitars. Al final, alguns dels testimonis parlen de la infelicitat permanent en què es va convertir la seva vida, fins i tot, de nens petits que van perdre els pares i després mai no van poder gaudir de la vida. És un documental magnífic, imponent, èpic. Molt recomanable.

Catorze de juliol

★★★★

René Clair, 1933

Recreació feliç d'un barri popular durant la vigília i el dia de la festa nacional francesa: el catorze de juliol. La parella de joves protagonistes: ell, un taxista; ella, una florista. Ells dos i el seu amor sensual, juganer i divertit. Els veïns són les porteres xafarderes, els carteristes simpàtics, el taxista del gosset, el milionari borratxo, el comptable irritable, la família puritana i, sobretot, un munt de nens que juguen i corren pels carrers; les botigues i els mostradors; la pluja i els paraigües; la música. Poca història hi ha: l'aparició d'una antiga núvia i les seves males companyies crea un conflicte entre dos enamorats.

En realitat, el gran protagonista és la felicitat, la vida al carrer, la moral llibertària… Els balls, les carícies, els petons, les abraçades, el desig dels cossos. René Clair en el millor moment de la seva carrera signa aquest film coral ple de creativitat visual i sonora (com l'abraçada de la parella protagonista al ritme de trons i llampecs); de simpatia pels personatges més humils (com els gags sobre l'ofici dels carteristes). Un film alegre i vitalista per descobrir i gaudir.

L'arte di arrangiarse

★★★

Luigi Zampa, 1954

Un arribista sempre s'arrima a l'ombra del poder. Manipula les dones i els homes; la família i els amics, amb l'objectiu d'enriquir-se i promocionar-se ell sol. Es fa socialista als anys deu, quan li convé, i després, successivament, feixista, comunista, democratacristià… sempre a remolc dels esdeveniments polítics i socials, però sempre al costat del poder. És de les persones que quan es fa ric veu les coses d'una altra manera: la propietat és una obligació, no un dret, diu sarcàsticament. És un veritable estafador, però el seu caràcter simpàtic i conciliador li obren moltes portes. Aquesta comèdia de Zampa és clarament un fresc de la història d'Itàlia durant la primera meitat del segle XX i està plena d'escenes divertides que interpreta un excel·lent Alberto Sordi.

‘El crepúsculo de las máquinas’, de John Zerzan

Carlos Taibo

S’ha dit moltes vegades que John Zerzan és un pensador desmesurat. Per moments tinc la impressió, no obstant això, que només els pensadors desmesurats ens obren els ulls davant allò que està per darrere del que veiem –i creiem entendre- amb excessiva comoditat. Aquesta circumstància, per si sola, obliga a concloure que hem de lamentar l’escàs ressò que l’obra de Zerzan ha aconseguit, fins ara, entre nosaltres. Tinc la confiança que la traducció d’aquest llibre, que crec que aporta un més que raonable recull de les opinions del nostre autor, obrirà el camí a discussions que són cada vegada més urgents.

En ‘El crepúsculo de las máquinas’ (Catarata, 2016) s’ofereix, per sobre de tot, una crítica de la civilització, en el ben entès que aquesta última no precisa d’adjectius acotadors. No està de més que rescatem sis dels elements que recorren l’esforç corrresponent. El primer d’ells és una crítica, paral·lela, del llenguatge. Als ulls de Zerzan, aquest últim ens allunya del “flux de la vida”, al mateix temps que promou la dominació, la jerarquia i la repressió. En la rebotiga es revela la certesa que la comunicació i la societat existien ja abans de l’aparició del simbòlic, acompanyada de la certificació que les maneres de vida indígenes segueixen sent infeliçment assetjades per la civilització. El llenguatge “estableix regles i límits, i imposa unes ulleres de graduació única per a tots”. En aquest ordre de coses s’aprecia, per afegiment, una relació expressa entre “el desencantament tecnològic i social” que ens assetja, d’una banda, i el propi llenguatge, per l’altre.

Però Zerzan agrega, en segon lloc, que la civilització implica també una doble història de dominació: si la primera manifestació d’aquesta s’exerceix sobre la naturalesa, la segona afecta a les dones. No es perdi el lector, en el que concerneix a això últim, la molt suggeridora observació que inicia el capítol segon d’aquest llibre i que subratlla la saludabilíssima dimensió que acompanya a la defensa de les “barraques de palla” construïdes per les dones, obstinades aquestes a resistir davant l’opressió, la destrucció i la tecnologització. Des de la perspectiva de Zerzan, la imposició de la cultura simbòlica i d’una vida basada en el gènere –un i un altre factor no vénen donats, de cap manera, per la naturalesa- està en l’origen de les múltiples estratègies de jerarquització i dominació que patim.

Hi ha en aquests textos, en un tercer estadi, una suggeridora consideració del fenomen de la guerra i, també, dels orígens d’aquesta. Zerzan posa l’accent en la idea que els éssers humans que van viure en l’etapa precivilitzatòria ho van fer, cridanerament, en absència de la violència organitzada. La institucionalització de la guerra va semblar guardar relació, per la seva banda, amb la domesticació, en termes generals, i amb fenòmens precisos com el desig d’ocupar noves terres o l’assentament de l’agricultura. La domesticació en qüestió va portar amb si, en particular, l’aparició de “especialistes en coerció a jornada completa” la condició de la qual es va veure apuntalada per la institució Estat. En la rebotiga va guanyar terreny, també, el comportament ritualitzat, un dels reflexos majors, i més eficients, del que significa l’autoritat.

No falta en aquestes pàgines tampoc, i en quart lloc, una reflexió sobre la religió, entesa, en primera instància, com una poderosíssima eina de control i de repressió. Les religions que van sorgir en el que Zerzan anomena “era axial” van permetre tallar els nexes amb un món, l’anterior, profà i divers, i li van conferir a les societats corresponents una condició sobrenatural i antinatural. D’aquesta sort, la identitat religiosa es va imposar al que es feia valer amb anterioritat: la inserció de l’ésser humà al món natural. El procés que m’ocupa va guardar una relació evident, segons Zerzan, amb la consolidació de sistemes tecnològics i imperis, de la qual van sear elements articuladors la massificació i la divisió del treball. De resultes, “el pluralisme dels petits productors, basat a la terra i lligat als costums politeistes locals, va ser transformat pel creixement urbà i l’estratificació”. Entre els grans perdedors es troben la llibertat, l’autosuficiència i, en suma, les relacions humanes directes, en un procés ratificat, molts segles després de l’era axial, pel pensament il·lustrat.

Una altra matèria, la cinquena, que sobresurt en aquests textos és la relativa al paper exercit per les ciutats. Zerzan assevera que allò “humà” va experimentar una completa deformació al calor de les ciutats, al mateix temps que subratlla que aquestes últimes han permès un aberrant procediment d’uniformització d’espais, costums i conductes: “El supermercat, el centre comercial, la sala d’espera dels aeroports, tots són idèntics a tot arreu, de la mateixa manera que l’oficina, l’escola, el bloc de pisos, l’hospital i la presó són amb prou feines distingibles entre ells a les nostres ciutats”. En paral·lel, els centres urbans han vingut a ratificar la divisió del treball, l’especialització i la complexització, i, per descomptat, la despersonalització. Zerzan recorda que Tocqueville va tenir a bé subratllar que qui habita a la ciutat, immers en una vorágine de dependència, solitud i trastorns emocionals, se sent inequívocament “aliè a la destinació dels altres”. No oblidem, en suma, que moltes ciutats es van erigir, cridanerament, com a capitals dels Estats i que la pròpia paraula civilització remet de manera expressa a la condició d’aquelles.

Rematem el nostre recorregut per algunes de les tesis que Zerzan utilitza en aquesta obra amb un recordatori més: el dels arguments que el nostre autor va emprar amb profusió en l’únic dels seus llibres que ha tingut genuí ressò entre nosaltres. Parlo de ‘Futur primitiu’. A to amb moltes de les idees abocades per antropòlegs com Marshall Sahlins i Pierre Clastres, Zerzan desenvolupa una idea a la qual, aquí, m’interessa atorgar relleu en el marc d’un debat precís. I és que sovint he escoltat que les pràctiques anarquistes amb prou feines han trobat ressò en la història, constrenyides com han quedat –ens diuen- a l’àmbit d’un grapat de fets cronològicament fitats: les revolucions russes de principis del XX, els consells obrers que van despuntar en moments precisos en països com Itàlia, Alemanya o Hongria, o, en fi, les col·lectivitzacions durant la guerra civil espanyola. Zerzan ens recorda que, molt al contrari, la pràctica del que avui anomenem autogestió, democràcia directa i suport mutu ha estat comú, i profunda, en moltes comunitats humanes des de temps immemorial. Això ha estat així fins al punt –afegeixo joque, amb una mica de provocació, no està de més concloure que el que és excepcional és la misèria present articulada al voltant del capitalisme, de la societat patriarcal i de l’Estat. Per ventura no està de més agregar, en aquest terreny, el renaixement que en aquestes hores estan experimentant el que anomenaré “anarquismes del Sud”, moltes vegades inserits en perspectives com les que han rescatat Sahlins, Clastres i el propi Zerzan.

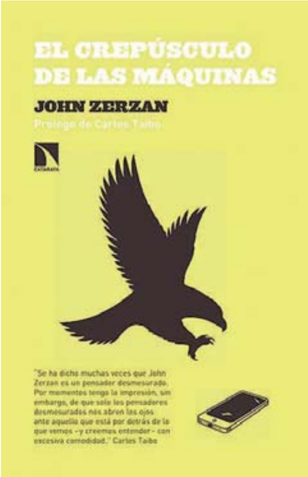

Vaig concloent. El lector podrà apreciar amb facilitat que en diversos trossos d’aquest llibre es desplega una crítica, perfectament suscribible, del que suposa l’esquerra que no contesta la civilització industrial, la tecnologització i les societats complexes. Una esquerra que, per si l’anterior fos poc, es mostra desesperantement inconscient del que suposa un col·lapse que s’intueix molt més proper del que alguns estimen. Enfront d’aquesta tràgica inconsciència, indeleblement acompanyada d’una acceptació del gruix de la misèria existent, Zerzan aprecia un visible renaixement de moviments que no dubta a descriure com a “anarquistes”. De moviments obstinats, bé és cert, a rebutjar orgullosament l’expansió dels mitjans de producció i el desenvolupament de la tecnologia. En aquest ordre de coses, “el gir cap a una política luddita anticivilitzatòria cobra cada vegada més sentit”, afirma el nostre autor. En aquest gir han d’exercir papers fonamentals –són el seient del projecte primitivista- la descentralització, la recuperació d’una relació no dominadora amb la naturalesa, la cerca de societats menys complexes i, clar, un rebuig frontal del que impliquen la tecnologia i el capital. Una de les justificacions polítiques de tot això és el fet que, encara que el gir en qüestió és de ben segur molt difícil i onerós, els costos derivats d’un col·lapse imminent ho són, amb tota evidència, encara més.

Salta a la vista que les opinions de Zerzan no poden ser sinó polèmiques. Confessaré que jo mateix no estic en condicions de discutir amb criteri –em falten inequívocament coneixements- moltes de les tesis que maneja el nostre autor. I agregaré que tot apunta al fet que serà molt difícil desaprendre la domesticació o, el que és el mateix, desprendre’ns del que el sistema ha col·locat, eficientment, dins del nostre cap. Però menys serem capaços de fer-ho si no sabem a què ens enfrontem. John Zerzan ens ajuda, sens dubte, en aquesta última tasca.

Llibres

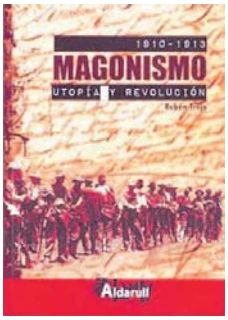

Magonismo, utopía y revolución 1910-1913

Rubén Trejo.
Aldarull edicions, 2010, 277 pàg.

El magonisme com força participant en la Revolució Mexicana va aspirar a abolir el poder, no a exercir-ho; l'autoemancipació i l'autogovern de les masses populars eren les seves metes. És un moviment precursor de les lluites emancipadores que promouen l'autogestió de la societat. Recuperar la memòria del fer i saber insurreccional magonista és part de la construcció d'un saber històric de les lluites del poble i la utilització d'aquest saber en la seva rebel·lia actual.

Aquest llibre es proposa recuperar la memòria de la rebel·lia dels oprimits que van enarborar els ideals magonistes durant la Revolució Mexicana, entre agost de 1910 i febrer de 1913.

Rubén Trejo és economista per la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic. Actualment és professor i col·laborador del periòdic llibertari Autonomia.

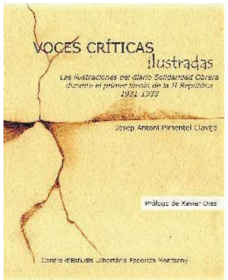

Voces Críticas ilustradas

Josep A. Pimentel.
Centre d'Estudis Llibertaris Federica Montseny, 2016, 150 pàg.

Josep Antoni Pimentel Clavijo ha publicat recentment un llibre interessant sobre els dibuixants de la Soli durant el primer bienni de la Segona República. 'Voces críticas ilustradas' ha estat publicat pel Centre d'Estudis Llibertaris Federica Montseny.

La pedagogia de la imatge ha estat sempre present en els publicacions llibertàries, sobretot en les del segle XIX i l'inici del XX n'era molt habitual trobar entre els escrits dibuixos d'autors com Pellicer, Opisso, Casas, Apel·les Mestres i molts altres dibuixants anònims. Conforme avançava el temps la pedagogia n'era una altra i el cas que ens ocupa d'aquets llibre n'és un altre. Sí, els dibuixos són visualment importants per explicar un fet, però a la vegada esdevé un punt crític a fets concrets de la política i de la vida quotidiana i de la lluita obrera. Xavier Díez, en el pròleg, escriu: «La estética, mediante las manifestaciones artísticas, resultan una insustituible fórmula de conocimiento histórico. Y cuando habló de conocimiento histórico no me estoy refiriendo a una mera reproducción de los hechos, sino a su difícil inserción en su contexto, a la capacidad de captar esencialmente el espíritu de un instante.»

Josep Pimentel s'ha immergit en la investigació del diari confederal en uns moments d'aquets període que transcorre entre els anys 1931 i el 1933. Anys d'esperances però també de frustracions i que l'òrgan de la CNT, aleshores dirigit per militants com Joan Peiró (1931), Felipe Alaiz (1932) i Liberto Callejas (1933), va saber estar a l'altura de les circumstàncies. Temps en què la Soli llançava diàriament entre 26.000 i 40.000 exemplars diaris. Pimentel ha analitzat tots els números d'aquesta època en què proclamada la República s'havia constituït un govern republicà-socialista, és a dir, entre la data de la constitució d'aquest govern el 15 de desembre de 1931 fins el 19 de novembre de 1933, data de les eleccions generals que donarien pas al segon bienni republicà, anomenat bienni negre.

L'autor d'aquest treball ha tingut que investigar a fons els diversos números publicats en aquest període (del 333 al 827), una gran tasca de formigueta i de paciència per anar descobrint la riquesa que amaga una publicació com la Soli d'aquella època i que fins ara no havia estat estudiada com cal. Els dibuixants de l'època sabien plasmar amb les seves il·lustracions l'esperit del moment amb la crítica corresponent al fet diari al que feien referència. Entre els dibuixants de la Soli estudiats per Pimentel destaquen NIU, pseudònim de Melcior Niubó i Santdiumenge (La Fuiola-Lleida, 1912- 1982); GRAPA, Gustau Vila i Berguedà (Sabadell, 1894-Toulouse, 1939); BOY, Ramon Estany i Serra (Capellades, 1899-Barcelona, 1960).

El llibre reprodueix nombroses il·lustracions dels dibuixos que anaven en portada o entre les pàgines comentant un tema concret d'actualitat. L'autor segueix amb les il·lustracions els temes candents del moment com són la política del govern republicà, la reforma agrària, l'Estatut de Catalunya, l'ERC, la repressió, la fam, l'aixecament militar, l'abstencionisme, el panorama internacional, etc.

Un bon treball de Josep Antoni Pimentel que feia falta en la bibliografia de l'anarcosindicalisme ibèric.

Ferran Aisa

Un Sant Jordi diferent

Quim Garreta

En un temps no gaire llunyà en un país on des de el campanar d'un poble es veu el campanar veí, hi va aparèixer un drac, que afamat va exigir menjar. Llavors els ciutadans del poble en assemblea, manipulada, van acordar donar-li els queviures que tenien i anaven produint dia a dia, mentre el drac cada dia exigia més i més, fins esgotar les existències.

Va ser aleshores quan atemorits des de l'assemblea, i en un fort i noble debat, varen pensar que podien deslliurar-se dels corruptes que tenien en el poble, aquells que amb enganys i extorsions s'havien aprofitat no només dels mes incauts i ben pensats, sinó de tot el poble, perquè s'havien fet seus, amb enganys i trileries, els fons que en comú aportaven tots els ciutadans dels pobles.

Per tant varen decidir donar al drac els Pujol, Montull, Rato i més, és a dir, tots aquells que passaven les tardes al Bar Cenas, i així deslliurar-se per sempre d'ells.

Vet aquí que tots aquets personatges reunits en una presó a Soto del Real van compondre una estratègia per convertir el drac en l'Estat, dit i fet convertien en un "plis plas" el Drac en un Estat que seguia atemorint al poble i donant possibilitats encara més per a fer de les seves als corruptes, els coneguts i els amagats.

El poble fart i desesperat reunit en assemblees als parcs, a les places i als llocs de treball, ja no podia mes fins que tot reflexionant i meditant va arribar a la conclusió de que donant-se **suport mutu**, practicant la **solidaritat** i **autogestionant** les seves necessitats podia vèncer al drac transformat en "estat opressor", i es així com en **llibertat i respecte mutu** els ciutadans d'aquest país varen viure feliços per sempre més.

Al espai que ocupava el drac, des d'aleshores, per Sant Jordi surten roses vermelles ufanes i precioses que lluïm junt amb la cultura que ens donen els llibres, com a necessitat de que els dracs i els "estats opressors" cal canviar-los per roses i cultura.

Revistes

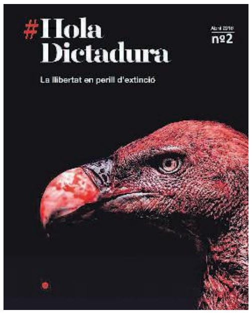

#HOLA DICTADURA

La llibertat en perill d'extinció, número 2, abril 2016,
https://holadictadura.noblogs.org/

ECOLOGISTA

Revista confederal trimestral d'Ecologistes en Acció,
http://www.ecologistasenaccion.es/

GASTO MILITAR 2016

Un estudi que analitza la despesa militar espanyola prevista per al 2016 elaborat per Utopia Contagiosa,
http://www.utopiacontagiosa.org/

BARRICOOP

Publicació de Barricoop, un projecte cooperatiu que es desenvolupa al barri de Benimaclet, València,
https://barricoop.org

Adelaida Artigado, autora del llibre "A un latido de distancia"

"És de justícia donar veu als presos i les preses"

"És una obligació moral posar nom als torturadors i als assassins de l'Estat"

Fernando Moreles

Josep Estivill

Adelaida Artigado va néixer a València en un barri popular. Va accedir tardanament a l'alfabetització i es va apassionar per l'escriptura. Va començar escrivint a "Radio Klara Libre i Libertaria" al programa "Tocata y Fuga", en una emissió dedicada als presos. És autora de llibres de diversos gèneres, entre els quals, el de relats sobre les presons "A un latido de distancia", publicat en primera edició per Tokata i en segona per Txalaparta.

- De què va el llibre "A un latido de distància"?

El llibre és una antologia de relats breus que expressen la crua realitat del món de les presons. Cada relat és un crit de denúncia social. En ell es fa un recorregut pel món i en el temps. Apareixen personatges molt coneguts i també anònims. És un llibre molt dur però gens llastimós.

- D'on sorgeix la idea? D'on ve el teu interès per la temàtica de les presons"?

Aquest llibre va sorgir per una conversa amb el meu col·lega Fernando. Ell ha estat el meu guia, el meu instructor i el meu mestre. Arran d'unes jornades que es van fer a tot l'Estat, Presó = Tortura, Fernando em va suggerir escriure un llibre sobre presons.

Més que un interès jo diria que és una necessitat. Poc, gairebé res, s'escriu ni es parla sobre el tema de les presons. És de justícia donar veu als presos i les preses i una obligació moral posar nom als torturadors i als assassins de l'Estat.

- Com va ser el procés de la investigació en arxius i hemeroteques i el contacte, quan va ser possible, amb els testimoniatges?

Al meu barri les presons són la nostra realitat, la nostra vida quotidiana. Qui no té a la presó el marit, té el fill o la filla, o algun familiar. Allí, quan una veïna truca a la teva porta pot ser per demanar sal, sucre o per fer una col·lecta per a la fiança. Hi ha barris en els quals les veïnes s'expliquen amb orgull les carreres que estudien els seus fills. Al meu, amb molt de dolor, ens expliquem les condemnes. Les mares plorem juntes. També ens donem força. Tots els meus grans amics han estat presos per un motiu o altre. Aquesta és la meva vida. No em cal sortir del meu entorn per buscar testimoniatges. Són el meu dia a dia.

Amb els personatges més coneguts el Fernando em va facilitar molta informació. Ell té moltíssima documentació que duu anys recopilant.

També vaig recórrer a l'ajuda del meu company Darío per als arxius històrics i les hemeroteques a València, Argentina i Uruguai.

Van ser tres anys i mig d'investigació.

- Explica'ns alguns dels casos més reveladors que apareixen en el llibre?

El relat que més problemes m'ha ocasionat a l'hora de recaptar informació és el de l'assassinat del jove basc Joseba Arregi. Aquí vaig topar amb un mur de formigó. Sobre Joseba s'ha escrit poc i no tot és cert. Cada porta que cridava se'm tancava. Afortunadament, després de mesos de vetos i impediments, vaig recórrer a KM Luburutegía, una hemeroteca de Donostia, i vaig tenir la gran sort de trobar Fernando Viñuelas, que em va escanejar i enviar tot lo referent a l'assassinat del noi. El relat de Joseba seria el més revelador per haver estat una missió gairebé impossible.

- Al llibre també es fa referència al paradoxal cas de José Mujica, anterior president d'Uruguai.

Jo tinc alguna que altra disconformitat amb Mujica. Entre elles, que no tanqués la presó Libertad.

Ell va pertànyer al Movimiento de Liberación Nacional (Tupamaro). Va ser detingut, torturat i el van mantenir empresonat prop de 12 anys en qualitat d'ostatge de la dictadura militar uruguaiana. Moltes de les seves companyes i companys van ser també capturats, torturats, assassinats i desapareguts.

En acabar la dictadura, ell i altres companys, des de la presó Libertad van sol·licitar al president electe Julio María Sanguinetti el tancament d'aquest centre de tortures.

Diversos relators de l'ONU contra la tortura han escrit diferents informes sobre l'estat de les presons a Uruguai, coincidint tots en el fet que les condicions de reclusió a les presons uruguaianes són inhumanes. El relator Manfred Nowak va descriure el penal de Libertad com "un insult per a la dignitat dels reclusos".

El penal de Libertad, a dia d'avui, continua obert i segueix sent una de les presons més miserables de la terra. Mujica va tenir el poder i l'oportunitat, però va oblidar la seva petició de reclús. Va perdre la memòria als calabossos.

- Per què són tan freqüents les tortures i els maltractaments en les presons, i tan poc coneguts per l'opinió pública?

La mateixa presó ja és una tortura. Una tortura per a les persones preses i també per als seus familiars. Quant als mètodes de violència física o psicològica que empren els opressors amb els reclusos i recluses, són mètodes molt estudiats. Formen part de l'engranatge de mecanismes de dominació. Tant les fan servir per treure informació que per aconseguir la submissió que requereix l'Estat capitalista i, per què no dir-ho, en ocasions fins i tot com a diversió. I es pràctica perquè els jutjats de vigilància penitenciària no oferixen protecció a les persones recloses.

Les tortures no són conegudes perquè els mitjans d'informació no estan al servei de l'opinió pública sinó per a servir a l'Estat. Entre altres coses…

- Què caldria fer amb les presons en un sistema polític de democràcia?

A l'Estat espanyol no vivim en democràcia sinó en el Demofeixisme. I les presons caldria demolir-les. Que no en quedés ni una.